

วิธีดำเนินงานและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อจริงและปัญหาในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชายสามมัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องใช้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาประกอบการวิจัย ความเห็นของครูและนักเรียนเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่ง จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลดังกล่าวอย่างใกล้ชิด จึงจะทำให้การวิจัยดำเนินไปด้วยดี และโดยผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้ครบถ้วน ดังนั้น ในการพิจารณาเลือกโรงเรียนเพื่อเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้พยายามกระทำอย่างถี่ถ้วนและใช้โดยผลตามความมุ่งหมายจริงๆ โดยได้เลือกโรงเรียนที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนรัฐบาลทุกประเภท ทั้งโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษา ตามอัตราส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกเหนือจากนี้ เพื่อให้ได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทนจริง ๆ ในที่สุดได้เลือกโรงเรียนที่เป็นตัวแทนที่จะส่งแบบสอบถามถึงครูและนักเรียนได้ทั้งสิ้น 18 โรงเรียนคือ

1. โรงเรียนชาย

- โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
- โรงเรียนปทุมคงคา
- โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
- โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
- โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย
- โรงเรียนวัดทวารนิเวศน์
- โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์

2. โรงเรียนหญิง

โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม

โรงเรียนสาทรโยธยา

โรงเรียนสตรีศรีอยุธยา

โรงเรียนสตรีวิทยา

โรงเรียนเบญจมราชาลัย

โรงเรียนสตรีศรีสุวิโยทัย

3. โรงเรียนสหศึกษา

โรงเรียนบางกะปิ

โรงเรียนคอนเมือง

โรงเรียนวัดพระศรีมหาธาตุ

โรงเรียนพระชนก



เมื่อเลือกโรงเรียนซึ่งเป็นตัวแทนไปแล้ว จึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างนักเรียนใน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเหล่านั้น แต่เนื่องจากจำนวนนักเรียนในระดับชั้นมัธยม
 ศึกษาตอนปลายในแต่ละโรงเรียนมีจำนวนมาก ไม่สามารถจะนำมาเป็นข้อมูลได้ทั้งหมด
 เพราะจะทำให้เสียเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก อีกประการหนึ่งช่วงระยะเวลาในการ
 วิจัยเรื่องนี้จำกัด เนื่องจากเป็นระยะเวลาปลายของปีการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงถือว่า
 ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างนักเรียนมาเพียง 10 % ของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน
 เพื่อให้ได้นักเรียนที่เป็นตัวแทนของประชากรนักเรียนจริง ๆ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มนักเรียน
 จากทุกห้องในแต่ละระดับชั้นของแต่ละโรงเรียนโดยสุ่มตามอัตราส่วนของนักเรียนแต่ละห้อง
 และใช้วิธีจับสลากความน่าจะเป็นสุ่ม

สรุปปรากฏว่าได้จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนแต่ละประเภทดังนี้
 โรงเรียนชาย จำนวน 290 คน โรงเรียนหญิง 297 คน และ โรงเรียนสหศึกษาจำนวน
 90 คน รวมทั้งสิ้น 677 คน

สำหรับการสุ่มจำนวนครูที่จะเป็นตัวแทนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่เลือกมาเป็นตัวแทนทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะจำนวนครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนที่เป็นตัวแทนมีน้อย คือ มีเพียง 51 คน ในจำนวนนี้เป็นครูในโรงเรียนชาย 21 คน ครูในโรงเรียนหญิง 21 คน และครูในโรงเรียนสหศึกษา 9 คน รวม 51 คน

แบบสอบถามที่ส่งให้นักเรียนมี 677 ชุด และครูอีก 51 ชุด รวมทั้งสิ้น 728 ชุด แต่ได้รับคืนมา 708 ชุด ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำมาใช้ในการวิจัยจำนวน 692 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.05 ผู้วิจัยได้แนบข้อเท็จจริงและปัญหาต่าง ๆ เพื่อจะให้นำมาเป็นแนวคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายออกดังนี้ คือ

ข้อมูลจากแบบสอบถามของครู แยกเป็น 4 ภาค ดังนี้

- ภาคที่ 1 เป็นข้อความทั่วไป เกี่ยวกับตัวครู เช่น อายุ ภูมิลำเนา รายนาม ฯลฯ
- ภาคที่ 2 เป็นปัญหาทั่วไป ไปที่ครูประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอน อุปกรณ์การสอน การจัดกิจกรรมในการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร หลักสูตรและประมวลการสอน การวัดผล แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลในการสอน
- ภาคที่ 3 เป็นทัศนะของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา เช่น ปัญหา และอุปสรรคในการสอนวิชาสังคมศึกษา ฯลฯ
- ภาคที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาของครู

ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียน แยกออกเป็น 4 ภาค ดังนี้

- ภาคที่ 1 เป็นข้อความทั่วไป เกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น เพศ อายุ ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

ภาคที่ 2 เป็นปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน เช่น ปัญหาที่สืบเนื่องมาจากวิธีการสอนของครู อุปสรรคการสอน การรวมกิจกรรมในการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตร หลักสูตรและประมวลการสอน การวัดผล หนังสือแบบเรียน และ หนังสืออ่านประกอบการเรียน วิชาสังคมศึกษา บรรยายภาค และ ซึ่งแวดล้อม

ภาคที่ 3 เป็นทัศนะของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา เช่น ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ฯลฯ

ภาคที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของครู อีกส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของนักเรียน ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้ใช้ค่าคอมเป็นร้อยละ และเสนอไว้ในตาราง

ภาคที่ 1

ข้อความทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

ภาคที่ 1 ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับตัวครูวิชาสังคมศึกษา เช่น เพศ อายุ วุฒิ สุขภาพ รายได้ ฯลฯ จากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวครูเหล่านี้จะได้นำมาเป็นแนวคิดในการแก้ไข และ จัดทำคู่มือทดลองสอนอุปสรรคต่าง ๆ ได้หมดหรือไม่ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวครูที่ได้นำนี้ได้นำมาวิเคราะห์เป็น ร้อยละ และ เสนอไว้ในตารางที่ 1 - 15

ตารางที่ 1 จำนวนครูชายและหญิงที่ทอมแบบสอบถาม

ประเภทของโรงเรียน	เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนชาย	4	8	16	32	20	40
โรงเรียนหญิง	1	2	20	40	21	42
โรงเรียนสหศึกษา	3	6	6	12	9	18
รวม	8	16	42	84	50	100

ตารางที่ 1 แสดงถึงจำนวนครูที่ทอมแบบสอบถาม จะเห็นว่าส่วนมากเป็นหญิง คือ ร้อยละ 84 โดยเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ถึง ร้อยละ 40 รองลงมาคือ ร้อยละ 32 เป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ส่วนครูที่ทอมแบบสอบถาม เป็นชายมีเพียง ร้อยละ 16 โดยเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ถึง ร้อยละ 8 และ ร้อยละ 6 เป็นครูชายในโรงเรียนสหศึกษา

ตารางที่ 2 อายุของครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

อายุ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
56 - 60 ปี	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2		
51 - 55 ปี	-	-	1	2	-	-	5	10	-	-	-	-	6	12	6	12		
46 - 50 ปี	2	4	2	4	-	-	2	4	1	2	-	-	3	6	4	8	7	14
41 - 45 ปี	1	2	2	4	-	-	3	6	1	2	1	2	2	4	6	12	8	16
36 - 40 ปี	-	-	3	6	-	-	2	4	1	2	3	6	1	2	8	16	9	18
31 - 35 ปี	1	2	3	6	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	6	12	7	14
26 - 30 ปี	-	-	5	10	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	8	16	8	16
21 - 25 ปี	-	-	-	-	1	2	2	4	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนมากคือ ร้อยละ 18 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี ซึ่งเป็นครูหญิงถึงร้อยละ 16 คือ เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 6 ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 4 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 6 รองลงมาคือครู ร้อยละ 16 มีอายุระหว่าง 26-30 ปี และ 41-45 ปี เป็นที่น่าสนใจกว่ามีครูเพียงร้อยละ 2 เท่านั้นที่มีอายุระหว่าง 56-60 ปี ซึ่งเป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ส่วนครูที่มีอายุน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 21-25 ปีนั้น มีร้อยละ 6 โดยเป็นครูชายร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 4 ซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนหญิงประเภทเดียวเท่านั้น

ตารางที่ 3 สถานะการสมรสของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

สถานะการสมรส ของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง							
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
โสด	1	2	7	14	1	2	11	22	-	-	2	4	2	4	20	40	22	44
สมรส	3	6	9	18	-	-	9	18	3	6	4	8	6	12	28	56	34	68

ตารางที่ 3 แสดงว่าจำนวนครูที่สมรสแล้วมีมากกว่าครูที่เป็นโสด กล่าวคือ ครูที่สมรสแล้วมีถึงร้อยละ 68 เป็นครูชายร้อยละ 12 และ ครูหญิง ร้อยละ 56 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครูหญิง ในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง ร้อยละ 18 เท่านั้น ส่วนครูที่เป็นโสด ร้อยละ 44 นั้น ส่วนใหญ่ เป็นครูหญิงเช่นกัน คือ ร้อยละ 40 ในจำนวนนี้ เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง ถึง ร้อยละ 22

ตารางที่ 4 วุฒิของครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

วุฒิ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง							
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
ปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์ที่มีวุฒิกู อ.บ. Diploma of Teaching English อ.บ.ค.บ., อ.บ.บ.บ., อ.บ.ค.บ., อ.บ.ป.บ.,	2	4	4	8	-	-	6	12	-	-	1	2	2	4	11	22	13	26
ปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์และอนุปริญญา (อ.บ., อนุศาสตรบัณฑิต)	-	-	2	4	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	3	6	4	8
ปริญญาตรีทางวิชาการศึกษาและวุฒิกู ประกาศนียบัตร (กศ.บ.ป.บ., กศ.บ. ค.บ.,)	-	-	2	4	-	-	1	2	2	4	-	-	2	4	3	6	5	10
ปริญญาตรีทางวิชาการศึกษา (ค.บ., กศ.บ.)	1	2	2	4	-	-	6	12	1	2	2	4	2	4	10	20	12	24
ประกาศนียบัตรครูหรือเทียบเท่า (ป.บ., ค.บ.,)	1	2	6	12	-	-	7	14	-	-	2	4	1	2	15	30	16	32

ตารางที่ 4 จะเห็นว่าครูที่สอนวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 32 มีวุฒิเป็นประกาศนียบัตรครู หรือ เติมบเทา ซึ่งได้แก่วุฒิ ป.ม. และ ส.ม. ในจำนวนดังกล่าวนี้เป็นครูหญิง ร้อยละ 30 และครูชาย ร้อยละ 15 กลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ครู ร้อยละ 26 เป็นครูที่มีวุฒิปริญญาตรี ทางวิชาการที่มีวุฒิกู ในจำนวนนี้เป็นครูหญิง ร้อยละ 22 และ ครูชาย ร้อยละ 11 กลุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียง คือ กลุ่มครู ร้อยละ 24 เป็นครูซึ่งมีวุฒิปริญญาตรีทางวิชาการศึกษา เท่านั้น โดยเป็นครูหญิง ร้อยละ 20 และ ครูชาย ร้อยละ 10 ส่วนจำนวนครูที่มีค่าที่สุดได้แก่ผู้มีวุฒิปริญญาตรีทาง วิชาการ และ อนุปริญญา มีเพียง ร้อยละ 8 เป็นครูหญิง ร้อยละ 6 และ ครูชาย ร้อยละ 3 ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีทาง วิชาการ และ วุฒิกูประกาศนียบัตร มีร้อยละ 8 เป็นหญิง ร้อยละ 6 ชาย ร้อยละ 3

ตารางที่ 5 ระดับชั้นการสอนของครูวิชาสังคมศึกษา

ระดับชั้นที่สอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
1, 2, 3, 4, 5	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2		
1, 2, 3, 4	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	3	6	3	6		
3, 4, 5	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	1	2	4	8	4	8		
2, 4, 5	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4		
1, 4, 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2		
4, 5	4	8	9	18	1	2	9	18	3	6	4	8	8	16	18	36	26	52
3, 5	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
2, 4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
4	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8
5	-	-	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุดสอน 2 ระดับ ชั้น คือ ชั้น ม.ศ. 4 และ ม.ศ. 5 ซึ่งจำนวนครูมีถึง ร้อยละ 52 เป็นครูชายร้อยละ 16 และครูหญิง ร้อยละ 36 โดยเป็นครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 18 เท่ากัน กลุ่มที่สองรอง

องมา คือ กลุ่มครู ร้อยละ 8 มี 2 กลุ่ม ๆ หนึ่ง สอนในระดับชั้น ม.ศ. 3,4 และ 5 อีกกลุ่มหนึ่งสอนระดับชั้น
ม.ศ. 4 ระดับเดียว ครู กลุ่มที่ ๘ คือ กลุ่ม ครู ร้อยละ 6 มี 2 กลุ่ม ๆ หนึ่ง สอนระดับชั้น ม.ศ. 1,2,3
และ 4 อีกกลุ่มหนึ่งสอนระดับชั้น ม.ศ. 5 ระดับเดียว

ตารางที่ 6 ระยะเวลาที่ครูได้ทำการสอนวิชาสังคมศึกษามาแล้ว

ระยะเวลา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง										
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
16 - 20 ปี	1	2	1	2	-	-	4	8	1	2	1	2	2	4	6	12	8	16
11 - 15 ปี	1	2	1	2	-	-	3	6	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12
6 - 10 ปี	-	-	6	12	-	-	4	8	1	2	2	4	1	2	12	24	13	26
1 - 5 ปี	2	4	7	14	-	-	8	16	1	2	2	4	3	6	17	34	20	40
น้อยกว่า 1 ปี	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4

ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาซึ่งสอนมาแล้ว 1-5 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 40 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 6 ครูหญิง ร้อยละ 34 เป็นที่น่าสังเกตว่าในจำนวนครูหญิง ร้อยละ 34 ดังกล่าวนั้น ส่วนใหญ่เป็นครูในโรงเรียนชาย ถึง ร้อยละ 14 และโรงเรียนหญิง ร้อยละ 16 ครูสังคมศึกษากลุ่ม รองลงมา คือ ร้อยละ 26 นั้น เป็นครูซึ่งสอนมาแล้วเป็นเวลานาน 6-10 ปี โดยเป็นครูหญิงเสีย ร้อยละ 24 และครูชายเพียง ร้อยละ 2 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงที่สอนอยู่ในโรงเรียนชาย ถึง ร้อยละ 12 นอกจากนี้ได้แก่ครูกลุ่มที่ 3 ซึ่งสอนมาแล้ว 11-15 ปี มีร้อยละ 12 ส่วนครูอีกกลุ่มหนึ่งมีจำนวน ร้อยละ 16 เป็นครูซึ่งสอนมาแล้วนานที่สุด คือ 16-20 ปี ส่วนระยะเวลาของการสอนของครูสังคมศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปีนั้น มีเพียงร้อยละ 2 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนหญิงเพียงประเภทเดียวเท่านั้น อีกร้อยละ 4 เป็นจำนวนครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 7 จำนวนนักเรียนที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาทองสอนในปีการศึกษา

จำนวนนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		รวมปกติ					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
50 - 75	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
76 - 100	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
101- 125	-	-	1	2	-	-	2	4	1	2	1	2	1	2	4	8	5	10
126- 150	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	-	-	1	2	2	4	3	6
151- 175	1	2	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	3	6	3	6
176- 200	-	-	-	-	-	-	5	10	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10
200- 225	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
226- 250	-	-	2	4	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	3	6	4	8
251- 275	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
276- 300	1	2	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	3	6	4	8
301- 350	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
351- 400	1	2	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8
401- 450	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	5	10	5	10
ตั้งแต่ 450 ขึ้นไป	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	2	2	4	-	-	1	2	1	2	1	2	2	4	4	8	6	12

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 10 เท่ากัน 3 กลุ่ม ต้องมีนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบ ทั้งแต่ 401-450 คน 176-200 คน และ 101-125 คน ตามลำดับ ครูที่ของรับผิดชอบนักเรียน 401-450 คน ได้แก่ครูหญิง- ในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท กลุ่มครูที่ของรับผิดชอบนักเรียน 176-200 คน ได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงแค่มเพียงประเภทเดียว ส่วนกลุ่มครูที่ของรับผิดชอบนักเรียนจำนวน 101-125 คน ได้แก่ครูชายเฉพาะในโรงเรียนสหศึกษาและครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท นอกจากนี้ยังมีครูกลุ่มใหญ่รองลงมาอีก 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวน ร้อยละ 8 เท่ากัน คือ ครู กลุ่มที่ 1 ของรับผิดชอบนักเรียน จำนวน 226-250 คน ครูกลุ่มที่ 2 ของรับผิดชอบนักเรียน จำนวน 276-300 คน และครูกลุ่มที่ 3 ของรับผิดชอบนักเรียนจำนวน 351-400 คน เป็นที่สังเกตได้ว่ากลุ่มครูที่ออกแบบสอบถาม ร้อยละ 6 ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน 2 กลุ่มนั้น มีความแตกต่างกันอย่างเห็น ใชัด กล่าวคือ กลุ่มหนึ่งเป็นจำนวนครูที่ของรับผิดชอบนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด คือ เพียง 50-75 คน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งของรับผิดชอบนักเรียนจำนวนสูงสุด คือ ตั้งแต่ 450 คน ขึ้นไป ครูอีก 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มเล็กที่สุด ของรับผิดชอบนักเรียนจำนวน 251-275 คน กลุ่มหนึ่ง และ 301-350 คน อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มที่กล่าวมานี้ต่างก็อยู่ในความรับผิดชอบของครูหญิงในโรงเรียนหญิง เพียงประเภทเดียวเช่นกัน

ตารางที่ 8 วิชาใบตมวคอังกฤษคึกษาที่ครูสอนอังกฤษคึกษาชอบมากที่สุดเรียงตามอำนัค

วิชา	อำนัคที่	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหคึกษา				รวม		รวมบอค							
		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย				เพศหญิง					
		จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
หน้าทศเมือง	1	2	-	2	4	-	-	1	2	1	2	-	-	1	2	3	6	4	8
	2	-	-	2	4	-	-	2	4	2	4	1	2	2	4	5	10	7	14
	3	-	-	1	2	1	2	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8
	4	2	4	4	8	-	-	5	10	-	-	-	-	2	4	9	18	9	18
	5	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	4	8	4	8
ค็อรวม	1	-	-	2	4	-	-	3	6	1	2	-	-	1	2	5	10	6	12
	2	-	-	3	6	-	-	2	4	1	2	2	4	1	2	5	10	6	12
	3	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	-	-	1	2	3	6	4	8
	4	-	-	1	2	1	2	3	6	-	-	2	4	1	2	6	12	7	14
	5	2	4	2	4	-	-	4	8	-	-	-	-	2	4	6	12	8	16
ภูมิศาสตร์	1	2	4	3	6	-	-	6	12	1	2	3	6	3	6	12	24	15	30
	2	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	5	10	5	10
	3	-	-	6	12	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	9	18	9	18
	4	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
	5	-	-	2	4	1	2	3	6	1	2	-	-	2	4	5	10	7	14

ตารางที่ 8 (ต่อ) วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่ครูสอนสังคมศึกษาชอบมากที่สุดเรียงตามลำดับ

วิชา	ลำดับที่	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม					
		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด	
		จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ
ประวัติศาสตร์สากล	1	2	-	5	10	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	7	14	7	14
	2	-	-	3	6	2	4	5	10	-	-	1	2	2	4	9	18	11	22
	3	2	4	1	2	-	-	3	6	1	2	3	6	3	6	7	14	10	20
	4	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
	5	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	5	10	5	10
ประวัติศาสตร์ไทย	1	-	-	3	6	-	-	5	10	-	-	2	4	-	-	9	18	9	18
	2	2	4	5	10	2	4	3	6	-	-	3	6	4	8	11	22	15	30
	3	-	-	3	6	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	7	14	7	14
	4	-	-	1	2	-	-	1	2	2	4	-	-	2	4	2	4	4	8
	5	-	-	-	-	-	-	1	2	2	4	-	-	-	-	4	8	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	2	4	1	2	-	-	3	6	-	-	-	-	2	4	4	8	6	12	

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าวิชาหน้าที่พลเมืองมีครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 18 ซึ่งเป็นครูชายเพียง ร้อยละ 4 และ ครูหญิงถึง ร้อยละ 14
 ชอบสอนวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นอันดับที่ 4 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 14 ชอบสอนวิชานี้เป็นอันดับที่ 2 ส่วนครูอีก 3 กลุ่ม ซึ่งมี ร้อยละ 8 เท่ากันนั้น

ขอสอบวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นอันดับที่ 1 ที่ 3 และ ที่ 5 ตามลำดับ

สำหรับวิชาศีลธรรมมีครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 16 ขอสอบเป็นอันดับที่ 5 ในจำนวนนี้ได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 4 และครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง ร้อยละ 12 รองลงมา คือ ร้อยละ 14 ที่ครูขอสอบศีลธรรม เป็นอันดับที่ 4 ส่วนครูที่ขอสอบมากเป็นอันดับที่ 1 และ อันดับที่ 2 มี ร้อยละ 12 เท่ากัน นอกจากนี้ ได้แก่ครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 8 ที่ขอสอบศีลธรรมเป็นอันดับ 3

สำหรับวิชาภูมิศาสตร์ มีครูขอสอบเป็นอันดับ 1 มากที่สุด คือ ร้อยละ 30 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 6 และเป็นครูหญิง ร้อยละ 26 จำนวนครูที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 12 รองลงมา คือ ร้อยละ 6 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียนสหศึกษา จำนวนเท่ากัน ครูกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ รองลงมา ร้อยละ 18 ขอสอบ วิชา ภูมิศาสตร์ เป็นอันดับที่ 3 ครูกลุ่มที่ 3 ขอสอบ วิชา ภูมิศาสตร์ เป็นอันดับที่ 5 ร้อยละ 14 ส่วนครูกลุ่มที่ 4 คือ ร้อยละ 10 ขอสอบ เป็นอันดับที่ 2

สำหรับวิชาประวัติศาสตร์สากล ครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 22 ขอสอบเป็นอันดับที่ 2 ในจำนวนนี้ได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 4 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อีกร้อยละ 18 ครูกลุ่มรองลงมาคือ ร้อยละ 20 ขอสอบวิชานี้เป็นอันดับที่ 3 มีครูที่ขอสอบเป็นอันดับที่ 1 อยู่ ร้อยละ 14 ส่วนครูที่ขอสอบเป็นอันดับที่ 5 อยู่ ร้อยละ 10

สำหรับวิชาประวัติศาสตร์ไทย มีครูกลุ่มใหญ่ที่สุดขอสอบวิชานี้ เป็นอันดับที่ 2 อยู่ ร้อยละ 30 โดยเป็นครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง ร้อยละ 8 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อีกร้อยละ 22 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 18 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทนั้น ขอสอบ เป็นอันดับที่ 1 ครูอีก 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนไม่เท่ากัน ร้อยละ 14 ได้แก่ครูกลุ่มที่ 3 ซึ่งมีร้อยละ 14 ขอสอบวิชาประวัติศาสตร์ไทย เป็นอันดับที่ 3

จากตารางนี้อาจเห็นได้ว่า วิชาภูมิศาสตร์ เป็นวิชาที่ครูสังคมนศึกษาจำนวนมากที่สุดขอเป็นอันดับที่ 1 คือ ครู ร้อยละ 30 ขอสอบวิชานี้ วิชาประวัติศาสตร์ไทย เป็นวิชาที่มีจำนวนครูสังคมนศึกษาขอสอบรองลงมา เป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 18 วิชา

ประวัติศาสตร์สากล เป็นวิชาที่มีครูสังคมศึกษาชอบสอนมาก เป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 14 วิชา คือธรรม เป็นวิชาที่ครูสังคมศึกษา
ชอบสอนมาก เป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 12 ส่วนวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นวิชาที่มีครูสังคมศึกษากำหนดสอนที่สุด คือ มีเพียง ร้อยละ
8 เท่านั้น ที่บอกว่าจะสอน เป็นที่น่าสังเกตว่ามีครูชายในโรงเรียนชายที่สอนวิชาต่าง ๆ ในหมวดสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ 1 ไม่
ว่าจะเป็นวิชาประวัติศาสตร์สากล ประวัติศาสตร์ไทย หน้าที่พลเมือง หรือ คีอธรรม หากแต่เพียงชอบสอนวิชาต่าง ๆ เหล่านี้
เป็นอันดับอื่น ๆ รองลงไป ต่างจากครูหญิงที่ยังชอบสอนวิชาดังกล่าว เป็นอันดับที่ 1 มากน้อยต่างกันไปบ้าง เพียงแต่เป็นที่น่าสนใจ
คือว่ามีจำนวนครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุดที่สอนวิชา ภูมิศาสตร์ คือ ร้อยละ 12 และชอบสอนวิชาหน้าที่พลเมือง และประวัตี-
ศาสตร์สากล น้อยที่สุด คือ วิชาละ ร้อยละ 2 เท่านั้น

ตารางที่ 9 วิชาอื่นที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องสอนควบไปกับหมวดวิชาสังคมศึกษา

หมวดวิชาอื่น	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวม									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ										
ภาษาไทย	2	4	6	12	-	-	11	22	3	6	1	2	5	10	18	36	23	46
ภาษาอังกฤษ	1	2	9	18	1	2	7	14	-	-	2	4	2	4	18	36	20	40
คณิตศาสตร์	-	-	-	-	1	2	22	4	1	2	1	2	2	4	3	6	5	10
วิทยาศาสตร์	-	-	1	2	1	2	2	4	1	2	-	-	2	4	3	6	5	10
ภาษาฝรั่งเศส	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	2	4
ศิลปศึกษา	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ดนตรี	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่ได้ออนวิชาอื่น	1	2	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	3	6	-	-	2	4	-	-	3	6	-	-	8	16	8	16

ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาสอนวิชาอื่นควบกันไปด้วย ผู้ที่สอนวิชาสังคมศึกษา กับ วิชาภาษาไทยมีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 46 ซึ่งถือว่าเป็นครูกลุ่มใหญ่ที่สุด โดยเป็นครูชายร้อยละ 10 และ ครูหญิงร้อยละ 36 จำนวนครูวิชาสังคมศึกษาหญิงที่สอนหมวดวิชาภาษาไทยควบเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 22 เป็นครูหญิงที่สอนอยู่ในโรงเรียนหญิงทั้งสิ้น ส่วนวิชาอื่นที่ครูสังคมศึกษาต้องสอนมากรองลงมาได้แก่หมวดวิชา

ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีจำนวน ร้อยละ 40 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 4 และครูหญิง ร้อยละ 36 จำนวนครูหญิงที่สูงสุดได้แก่
ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 18 ครูกลุ่มใหญ่ที่รองลงมา คือ ร้อยละ 10 มีอยู่ 2 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มที่ 1 ครูสังคมศึกษา
ทองสอนคณิตศาสตร์ และกลุ่มที่ 2 ทองสอน วิชาวิทยาศาสตร์ ใบจำนวนวิชาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นที่น่าสังเกตว่าวิชาศิลป-
ศึกษา และ วิชา คณิตฯ นั้น ครูวิชาสังคมศึกษาทองสอนเพียง ร้อยละ 2 เท่านั้น ส่วนครูที่สอนแต่เฉพาะวิชาสังคมศึกษาวิชา
เดียว มี เพียง ร้อยละ 6 เท่านั้น

ตารางที่ 10 จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาของสอนรวมครูวิชาในแต่ละชั้นปีตาม

จำนวนชั่วโมง	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
16 - 20 ชั่วโมง	1	2	14	28	1	2	14	28	1	2	3	6	3	6	31	62	34	68
11 - 15 ชั่วโมง	2	4	2	4	-	-	4	16	1	2	3	6	3	6	9	18	12	24
6 - 10 ชั่วโมง	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
ต่ำกว่า 6 ชั่วโมง	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	-	-	1	2	1	2	2	4

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 68 สอนระหว่าง 16-20 ชั่วโมง โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 6 และเป็นครูหญิง ร้อยละ 62 ในจำนวนนี้ เป็นครูหญิงที่สอนอยู่ในโรงเรียนชาย ร้อยละ 28 ในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 28 และในโรงเรียนสหศึกษาอีก ร้อยละ 6 ครูกลุ่มใหญ่ รองลงมาคือ ร้อยละ 24 มีชั่วโมงสอนระหว่าง 11-15 ชั่วโมง ส่วนครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา เพียง 6-10 ชั่วโมง และที่ต่ำกว่า 6 ชั่วโมง มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากัน คือ ร้อยละ 4 โดยค่างก็มีจำนวนครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 2 เช่นกัน

ตารางที่ 11 เขตมูลที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา

เขตมูลของการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม												
	เขตชาย		เขตหญิง		เขตชาย		เขตหญิง		เขตชาย		เขตหญิง		รวมยอด						
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	
ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้สอน																			
เนื่องจากขาดครู	2	4	9	18	2	4	9	18	1	2	4	8	5	10	22	44	27	54	
ไม่มีคนอื่นสอนทด	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	
สมัครสอนด้วยใจรัก	4	8	11	22	-	-	16	32	3	6	3	6	7	14	30	60	37	74	
ไม่ถนัดสอนวิชาอื่น	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	2	4	3	6	
ได้รับการฝึกหัดในการสอนวิชา																			
สังคมศึกษามาโดยเฉพา	2	4	3	6	1	2	9	18	2	4	2	4	5	10	14	28	19	38	
เป็นวิชาที่สนใจและมีประโยชน์																			
สอนวิชาประจำวันของเด็ก	5	10	10	20	1	2	15	30	2	4	3	6	8	16	28	56	36	72	
สอนชั่วคราว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สอนเพื่อให้ชั่วโมงสอนครบตาม																			
ที่โรงเรียนกำแทนคดี	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	
ต้องการปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับ																			
วิชานี้	-	-	3	6	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	7	14	7	14	

ตารางที่ 11 (ต่อ) เหตุผลที่ครูต้องสอนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผลของการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม				รวมบอก						
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ					
เพราะมีความสนใจ	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	
เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการ-																	
ปกครอง	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
เพื่อหันเหความสนใจ	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2	
เพราะเป็นหัวหน้าครูฝ่าย																	
ปกครอง	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 74 สอนวิชาสังคมศึกษาคือใจรัก ในจำนวนนี้เป็นครูชายร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 60 โดยเป็นหัวหน้าสีกกว่าสามในสี่ของครูหญิงในโรงเรียนหญิงซึ่งมีถึง ร้อยละ 32 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือร้อยละ 72 สอนเพราะเห็นว่าวิชาน่าสนใจ และมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็ก โดยเป็นครูชายร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 60 ครูกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 คือร้อยละ 54 ให้เหตุผลว่าต้องสอนเพราะผู้บังคับบัญชามอบหมายให้สอนเนื่องจากขาดครู กลุ่มครูอันดับที่ 4 ซึ่งมีร้อยละ 38 ให้เหตุผลว่าต้องสอนเพราะได้รับการฝึกฝนในการสอนวิชาสังคมศึกษามาโดยเฉพาะ กลุ่มครูซึ่งเป็นอันดับที่ 5 มี คือ ร้อยละ 14 ของสอนเพราะต้องการปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับ

วิชานี้ อีก ร้อยละ 6 เป็นครูที่คงสอนเพราะไม่ถนัดสอนวิชาอื่น นอกจากนั้นโดนคัดเลือกของครูกลุ่มแรกที่สุด คือ ร้อยละ 2 เหล่ากันมีอยู่ 5 กลุ่ม โดยมีเหตุผลหลายประการแตกต่างกันไป เช่น คงสอนเพราะไม่มีคนอื่นสอนได้ สอนเพื่อให้มีชั่วโมงสอนครบตามที่โรงเรียนกำหนดได้ เพราะมีความสนใจ เพราะจะได้เป็นคนที่มีค่าตอบแทน และ เพราะมีหน้าที่เป็นหัวหน้าครูฝ่ายปกครอง

ตารางที่ 12 เหตุผลที่ครูไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผลของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
ไม่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับวิธีสอน- ที่ดี	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	1	2	2	4	3	6
ไม่ทันค้ทางการสอนวิชานี้	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่เคยสอนมาก่อน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา- สังคมศึกษาพอที่จะสอนแก่ใค	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
ไม่สามารถสอนให้นักเรียนสนใจ และเข้าใจใคเพราะทงสูก- มากและสอนใคก็ใคยาก	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	4	8	4	8
ของเตรียมการสอนมาก	1	2	4	8	-	-	4	8	-	-	1	2	1	2	9	18	10	20
ต้องตรวจงานมาก	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ขาดอุปกรณ์ประกอบการสอนยาก	1	2	3	6	1	2	3	6	1	2	-	-	3	6	6	12	9	18
เป็นวิชาที่น่าเบื่อ	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
เป็นวิชาที่ไม่ค่อยมีประโยชน์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 12 (ต่อ) เหตุผลที่ครูไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผลของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
นักเรียนไม่ชอบเรียน	-	-	2	4	-	-	3	6	-	-	2	4	2	4	5	10	7	14
ถูกบังคับให้สอน	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ชอบสอนภาษาอังกฤษมาก-																		
กว่า	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
เนื้อหาหนักทำให้ต้องรีบ-																		
สอน	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ไม่แสดงความกตัญญูเห็น	3	6	9	18	-	-	13	26	1	2	1	2	4	8	27	54	31	62

ตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่ามีครูร้อยละ 20 ให้เหตุผลว่าที่ไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษา เพราะต้องเตรียมการสอนมาก เป็นความเต็มของครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 2 นอกจากนั้นเป็นครูหญิง ร้อยละ 18 คือ ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 8 เท่ากันกับในโรงเรียนหญิง และอีกร้อยละ 2 เป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษา เหตุผลของครูกลุ่มใหญ่รองลงมาได้แก่ครู ร้อยละ 18 ไม่ชอบสอนเพราะเนื้อหาประกอบการสอนยาก ซึ่งได้แก่ครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 12 ครูกลุ่มใหญ่ที่มีจำนวนใกล้เคียงรองลงมาคือ ร้อยละ 14 ทอบว่าเหตุที่ไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะ

นักเรียนไม่ชอบเรียน ส่วนเหตุผลอื่น ๆ เป็นเหตุผลของครูหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีผู้ตอบไม่ถึงร้อยละ 5 ส่วนเหตุผลที่ต่ำ
ในครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 ไม่ชอบสอนวิชานี้มากที่สุดมีหลายเหตุผลด้วยกัน คือ เพราะไม่ถนัดทางการสอนวิชานี้
เพราะถูกบังคับให้สอน ก็เพราะชอบสอนภาษาอังกฤษมากกว่า เป็นที่น่าสังเกตได้ว่ามีครูที่ไม่แสดงเหตุผลสำหรับข้อนี้ถึง
ร้อยละ 62

ตารางที่ 13 ชนิดของงานพิเศษที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องทำนอกเหนือจากชั่วโมงสอนวิชาสังคมศึกษา

ชนิดของงานพิเศษ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม												
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		รวม		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เป็นหัวหน้าหรือที่ปรึกษาทาง																			
วิชาการ	2	4	5	10	-	-	6	12	3	6	4	8	5	10	15	30	20	40	
ช่วยงานห้องสมุด	-	-	1	2	1	2	3	10	-	-	-	-	1	2	6	12	7	14	
ช่วยงานด้านธุรการ	3	6	-	-	1	2	5	10	1	2	1	2	5	10	6	12	11	22	
ช่วยงานด้านกรรณิศา	-	-	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	3	6	
ช่วยงานด้านกรรณิศา	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	2	4	
ช่วยงานด้านการละคร	1	2	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	2	4	1	2	3	6	
ทำงานคานแบบแนว	1	2	3	6	-	-	6	12	1	2	2	4	2	4	11	22	13	26	
ควบคุมบรรยากาศโรงเรียน	3	6	7	14	1	2	14	28	1	2	4	8	5	10	25	50	30	60	
ช่วยงานทุกด้าน	2	4	5	10	1	2	2	4	2	4	1	2	5	10	8	16	13	26	
ไม่มีงานพิเศษ	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6	
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	6	3	6	

ตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใดมากที่สุด คือ ร้อยละ 60 มีงานพิเศษของท่านนอกเหนือจาก การสอนวิชาสังคมศึกษา ต้องควบคุมบรรณารักษ์โรงเรียน โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 50 ซึ่งเป็นครูหญิง ในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 28 นอกจากนี้ยังเป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 14 และโรงเรียนสหศึกษาร้อย ละ 8 ส่วนที่เป็นครูชายที่สอนในโรงเรียนชายมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 6 รองลงมาคือครูกลุ่ม ร้อยละ 40 ของเบ็ดเตล็ดหรือที่ปรึกษาทางวิชาการ ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอัมคัย 3 ของหน่วยงานคานณะแนวทิมกองชวยงานทุกคาน ร้อยละ 26 เท่านั้น ส่วนกลุ่มครูที่มีจำนวนใกล้เคียง คือ ร้อยละ 22 นั้นชวยงานคานชุกรการ ครูอื่กร้อยละ 14 ชวยงาน ทองสมุค นอกจากนี้คือครูอีกหลายกลุ่มที่มีจำนวนไมเกิน ร้อยละ 6 โดยงานคานการชางเป็นชนิกของงานพิเศษของครูกลุ่ม นอยที่สุด คือ ร้อยละ 4 ซึ่งมีชอสังเกตว่าเป็นครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษาเพียง 2 ประเภทโรงเรียน เท่านั้น ส่วนครูที่สอนเฉพาะวิชาสังคมศึกษาอยางเดียวโดยไมไ้รับมอบหมายในหางานพิเศษมีเพียง ร้อยละ 6 เท่านั้น

ตารางที่ 14 ความเพียงพอของรายได้จากการเป็นครูประจำ

ความเพียงพอของรายได้	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมบอก			
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย	เพศหญิง				
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
มีเหลือพอที่จะออมไว้ได้บ้าง	1	2	2	4	1	2	5	10	1	2	1	2	3	6	8	16	11	22
มีพอใช้บางส่วน	-	-	3	6	-	-	5	10	-	-	1	2	-	-	9	18	9	18
มีพอใช้บางประเภท	2	4	11	22	-	-	4	8	2	4	3	6	4	8	18	36	22	44
ไม่พอใช้ของซักรุ่นเดิม	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ไม่พอใช้ของใหม่จากผู้อื่น	-	-	-	-	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	4	8	4	8
ต้องทำงานหรือสอนพิเศษจึง																		
จะพอได้	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 44 มีรายได้จากการเป็นครูประจำสัปดาห์ แต่ต้องประหยัด ในจำนวนร้อยละ 44 ดังกล่าวนั้น เป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 36 ซึ่งเป็นครูหญิงในโรงเรียนชายมากที่สุด คือ ร้อยละ 22 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ ร้อยละ 22 ทบวรายได้จากการทำงานเป็นครูประจำชั้นมีเหลือพอที่จะออมไว้ได้บ้าง ครูกลุ่มใหญ่อันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 18 ทบว่ามี-

รายใดพอใส่อย่างสบาย ๆ นอกจากนั้นได้แก่ครูอีก 4 กลุ่ม ที่มีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 18 โดยมีจำนวนครูกลุ่ม
เล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชายที่บอกว่า รายใดจากการเป็นครูประจำยังไม่เพียงพอ ต้อง
ทำงานหรือสอนพิเศษจึงจะพอใช้

ตารางที่ 15 ชนิดของรายไคพิเศษของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ชนิดของรายไคพิเศษ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
สอนพิเศษที่โรงเรียน	-	-	2	4	1	2	1	2	2	4	1	2	3	6	4	8	7	14
สอนเป็นรายชั่วโมงตอน	2	4	2	4	-	-	1	2	-	-	1	2	2	4	4	8	6	12
สอนเป็นรายบุคคลที่บ้าน	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
เขียนหนังสือเรื่องอื่น ๆ	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	4	8	4	8
ไม่แสดงความกึกกัม	2	4	10	20	-	-	14	28	1	2	3	6	3	6	27	54	30	60

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 60 ไม่แสดงความกึกกัมว่ามีรายไคพิเศษอะไรนอกเหนือไปจากรายไคประจำ ในจำนวนครูร้อยละ 60 นี้ เป็นครูชายเพียง ร้อยละ 6 และ ครูหญิง ถึง ร้อยละ 54 โดยเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 28 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 14 นั้น มีรายไคพิเศษจากการสอนพิเศษแก่นักเรียนที่โรงเรียน จำนวนครูที่ไคเคียงรองลงมาคือร้อยละ 12 มีรายไคพิเศษจากการสอนเป็นรายชั่วโมง นอกจากนั้นไคแกครูอีก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ซึ่งมีจำนวน ร้อยละ 8 มีรายไคพิเศษด้วยการเขียนหนังสือเรื่องอื่น ๆ ส่วนกลุ่มที่ 2 ซึ่งถือว่าเป็นครูกลุ่มเล็กที่สุด มีรายไคพิเศษจากการสอนเป็นรายบุคคลที่บ้าน ร้อยละ 6 ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงทั้งสิ้น

ภาคที่ 2

ปัญหาทั่วไป ๑ ไปที่ครูสังคมนศึกษามักประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ในภาคที่ 2 นี้ ให้นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทั่วไป ๑ ไปที่ครูมักประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษา เช่น เกี่ยวกับ วิธีสอน อุปกรณ์การสอน การจัดกิจกรรมในการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดผล หลักสูตรและประมวลการสอน แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนบรรพบุรุษศาสตร์และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการสอน การที่จะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ก็เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ข้อมูลที่ได้ จากคำตอบของครู ให้นำมาวิเคราะห์เป็น ร้อยละ เสนอไว้ในตารางที่ 16 - 80

ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีรายละเอียดแตกต่างกันดังได้แสดงไว้ใน

ตารางที่ 16-21

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง										
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ										
มีเนื้อหาวิชามากเกินไปที่จะ จัดกิจกรรมใดเหมาะสมใด	-	-	4	8	-	-	10	20	1	2	4	8	1	2	18	36	19	38
หลักสูตรเน้นออกป็นรายวิชา และไม่มีความสัมพันธ์กัน	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	2	4	2	4
หลักสูตรสอนในรูปของภาค สัมพันธ์เนื้อหาวิชา	-	-	3	6	-	-	7	14	-	-	1	2	3	6	8	16	11	22
หลักสูตรและคะแนนไม่สัมพันธ์กัน	-	-	4	8	1	2	7	14	-	-	1	2	1	2	12	24	13	26
หลักสูตรและเวลาเรียนไม่ สอดคล้องกัน	-	-	9	18	-	-	7	14	1	2	1	2	1	2	17	34	18	36
ไม่มีปัญหา	4	8	3	6	-	-	2	4	-	-	2	4	4	8	7	14	11	22

ตารางที่ 16 (ต่อ) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม								
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด				
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ			
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ตรง																	
ตามข้อเท็จจริงในบางตอน-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	
หลักสูตรบางตอนไม่มีความ																	
จำเป็นที่จะต้องใช้ให้นักเรียน																	
ทราบ	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	
หลักสูตรบางตอนขาดเกินไป																	
และไม่เหมาะสมกับระดับ																	
ชั้นเรียน	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	
เนื้อหาวิชาที่หลักสูตรบ่งไว้																	
บางตอนไม่ได้อำนาจครอบคลุม																	
เขตคายนักวิ่งไป	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 16 แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา โดยครู
 กลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 36 เห็นว่า หลักสูตรวิชาสังคมศึกษามีเนื้อหาวิชามากเกินไปที่จะจัดกิจกรรมให้เหมาะสมได้ โดยเป็น
 ครูผู้สอน ร้อยละ 36 ในจำนวน ร้อยละ 36 นี้ เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 20 นอกจากนั้นก็เป็นครูผู้สอน
 ในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษา ประเภทโรงเรียน ร้อยละ 8 เท่ากัน ความคิดเห็นนี้มีครูตอบมากที่สุด รองลงมา
 คือ ร้อยละ 36 กล่าวว่าหลักสูตรและเวลาเรียนไม่สอดคล้องกัน โดยที่เป็นการคิดเห็นของครูชายเฉพาะที่สอนในโรงเรียนสศ
 ศึกษาเพียง ร้อยละ 2 ความคิดเห็นของครูหญิงของทุกประเภทโรงเรียนมีถึง ร้อยละ 34 กลุ่มครูที่มีจำนวนมากรองลงมาเป็น
 อันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 26 มีความคิดเห็นว่าปัญหาอยู่ที่หลักสูตรและคะแนนไม่สัมพันธ์กัน ครูอีก ร้อยละ 22 ซึ่งเป็นจำนวนที่
 ใกล้เคียงกันนั้น ก็คิดว่า หลักสูตรส่วนใหญ่ของแต่ละชั้นมีเนื้อหาซ้ำกัน นอกจากนั้นได้แก่ครูกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่มีจำนวน
 ไม่เกิน ร้อยละ 4 ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาคงกันออกไป ความคิดเห็นของครูที่มีร้อยละ 4 คือ
 หลักสูตรแบ่งออกเป็นรายวิชาและไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนความคิดเห็นของครูชายหญิงเล็กที่สุด จำนวนเท่า ๆ กัน คือ ร้อย
 ละ 2 ก็คือ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ตรงตามข้อเท็จจริงในบางฉบับ หลักสูตรบางฉบับไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในห้องเรียน
 ทราย หลักสูตรบางฉบับยากเกินไปและไม่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน ปัญหาสุดท้ายได้แก่เนื้อหาวิชาที่หลักสูตรบ่งไว้ทางขอบ
 ไม่ได้อำนาจที่ขอบเขตตายตัวออกไป อย่างไรก็ตามเห็นว่าถึงแม้ว่าในขณะที่ครูส่วนใหญ่มีปัญหานี้ ก็ยังมีครูอีก ร้อยละ 22 ที่เห็นว่า
 ไม่มีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเลย เป็นที่น่าสังเกตว่า ที่ครูตอบว่าหลักสูตรส่วนใหญ่ของนั
 ละระดับชั้นมีเนื้อหาซ้ำกันนั้น ความความเป็นจริงเนื้อหาวิชาไม่ซ้ำกัน หากแต่เป็นการขยายเนื้อหาให้ละเอียดขึ้น

ตารางที่ 17 เหตุผลที่ครูของการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผลของครูที่ของการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยอด									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน									
เห็นว่าช่วยไขเก็ดผลดีในการสอน	1	2	6	12	1	2	7	14	1	2	2	4	3	6	15	30	18	36
อยากแสดงความคิดเห็น	-	-	3	6	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	6	12	6	12
มีนิสัยที่จะเสนอมาก	1	2	-	-	-	-	2	4	1	2	-	-	2	4	2	4	4	8
อยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	1	2	10	20	-	-	9	18	-	-	3	6	1	2	22	44	23	46
เห็นว่ามีเกียรติ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	1	2	-	-	3	6	-	-	2	4	1	2	6	12	7	14

ตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 46 ของการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนเพราะอยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในจำนวน ร้อยละ 46 นี้ เป็นครูชายซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนชายเพียง ร้อยละ 2 และเป็นครูหญิง ถึง ร้อยละ 44 จำนวนครูหญิงมากที่สุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 20 สำหรับความคิดเห็นของครูกลุ่มใหญ่ รองลงมาคือ ร้อยละ 36 ของการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนเพราะเห็นว่าช่วยไขเก็ดผลดีในการสอน โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิงร้อยละ 30 ความคิดเห็นของครูกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 3

คือ ร้อยละ 12 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง นั้น ต้องการ ส่วนร่วมเพราะอยากแสดงความคิดเห็น ส่วนความคิดเห็นของครูกลุ่มน้อยที่สุด คือ ครูชายในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 2 นั้น เนื่องจากเห็นว่าไม่เกี่ยวข้อง นอก จากนั้นได้แก่กลุ่มครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 4

ตารางที่ 18 ความมากน้อยที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาได้มีส่วนในการดำประมวลการสอน

ความมากน้อยที่มีส่วนในการดำ ประมวลการสอน	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม					
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมบอก					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ทุกครั้ง	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	2	4	-	-	6	12	6	12
บางครั้ง	1	2	1	2	1	2	2	4	-	-	-	-	2	4	3	6	5	10
ไม่เคยเลย	2	4	14	28	-	-	13	26	1	2	4	8	3	6	31	62	34	68
ไม่แสดงความกึกเห็น	1	2	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6

ตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ไม่เคยมีส่วนในการดำประมวลการสอนเลย ซึ่งมีถึงร้อยละ 68 ในจำนวนนี้เป็นครูชายร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 62 ซึ่งจำนวนครูหญิงทั้งกล่าวมีในแก่ครูหญิงที่สอนในโรงเรียนชาย ร้อยละ 28 ในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 26 และในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 8 ตามลำดับ ครูกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 12 มีส่วนร่วมในการดำประมวลการสอนทุกครั้ง เป็นที่น่าสังเกตว่ามีแค่เฉพาะครูชายในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภททั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีครูอีก ร้อยละ 10 ที่มีส่วนร่วมในการดำประมวลการสอนบ้างเป็นบางครั้งอยู่

ตารางที่ 19 ชนิดของประมวลการสอนที่ครูกำลังใช้อยู่

ชนิดของประมวลการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมบอก							
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย				เทศหญิง					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
ของกระทรวง	3	6	14	28	-	-	16	32	2	4	6	12	5	10	36	72	41	82
ของโรงเรียน	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ของผลงานที่ครูทุกคนในสาขา																		
วิชาสังคมศึกษาจัดทำขึ้น	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	5	10	5	10
ที่จัดทำเอง	-	-	3	6	1	2	3	6	-	-	1	2	1	2	7	14	8	16
ทั้งของกระทรวงและที่จัดทำขึ้นเอง	-	-	3	6	1	2	3	6	-	-	1	2	1	2	1	2	2	4
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2

ตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าครู ร้อยละ 82 ใช้ประมวลการสอนของกระทรวง โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิงถึง ร้อยละ 72 ซึ่งในจำนวน ร้อยละ 72 นี้ เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 32 ชนิดของประมวลการสอนของครูกลุ่มรองลงมาคือ ร้อยละ 16 ใช้ประมวลการสอนที่ครูทำเอง ซึ่งโค่นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิง ร้อยละ 14 สำหรับครูที่มีจำนวนใกล้เคียงถัดลงมาคือ ร้อยละ 10 ซึ่งล้วนแต่เป็นครูหญิง ในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 10 คอบว่าผลงานที่ครูทุกคนในสาขาวิชาสังคมศึกษาจัดทำขึ้นถือว่าเป็นประมวลการสอนที่ครูกำลังใช้อยู่ มีครูร้อยละ 4 เป็นจำนวนครูที่ใช้ประมวลการสอนทั้งของกระทรวงและที่จัดทำขึ้นเอง ส่วนประมวลการสอนของโรงเรียนมีครูใช้น้อยที่สุด คือมีครูหญิงในโรงเรียนใช้เพียง ร้อยละ 2 เท่านั้น

ตารางที่ 20 การคัดกรองและเพิ่มเติมจากประมวลการสอนในการสอนแต่ละครั้ง

การคัดกรองและเพิ่มเติม ของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง							
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ทุกครั้ง	-	-	8	16	-	-	5	10	1	2	2	4	1	2	15	30	16	32
บ่อยครั้ง	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
บางครั้ง	2	4	8	16	1	2	13	26	2	4	4	8	5	10	25	50	30	60
ไม่เคยเลย	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	2	4

ตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่าครูซึ่งคุมศึกษาส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 60 ได้คัดกรองและเพิ่มเติมจากประมวลการสอนในการสอนแต่ละครั้ง เป็นบางครั้งเท่านั้น โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 50 ในจำนวนครูหญิงดังกล่าวนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 26 ส่วนครูกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 32 คอบว่าตนได้คัดกรองและเพิ่มเติมทุกครั้งที่ทำการสอนโดยมีครูชายในโรงเรียนสหศึกษาประเภทเดียวกัน ครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท สำหรับครูกลุ่มเล็กที่สุด 2 กลุ่ม คือ กลุ่มละ ร้อยละ 2 กลุ่มหนึ่งโค่นกครูหญิงในโรงเรียนหญิงได้คัดกรองและเพิ่มเติมบ่อยครั้ง อีกกลุ่มหนึ่ง คือ ครูชายในโรงเรียนชายหอขวาไม่เคยคัดกรองหรือเพิ่มเติมจากประมวลการสอนเลย

ตารางที่ 21 วิธีแก้ปัญหาเมื่อครูสอนไม่เห็นตามหลักสูตร

วิธีแก้ปัญหา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง							
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
คิดเรื่องนั้น ๆ ตั้งไปโดยไม่ออก																		
ขอสอน	-	-	-	-	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8
อธิบายเนื้อเรื่องย่อ ๆ ให้																		
นักเรียนฟัง	2	4	8	16	1	2	9	18	1	2	3	6	4	8	20	40	24	48
เลือกเอาเฉพาะตอนที่ออก																		
ขอสอนมาอธิบายให้นักเรียนฟัง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ให้นักเรียนไปอ่านเป็นกรบ้าน	1	2	2	4	-	-	2	4	1	2	1	2	2	4	5	10	7	14
ให้นักเรียนไปอ่านและทำความเข้าใจ																		
เขาใจเอง	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
นัดสอนนอกเวลาเรียน	1	2	5	10	-	-	6	12	-	-	-	-	14	2	11	22	12	24
ขอชั่วโมงพิเศษและกาวยืม	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2

ตารางที่ 21 (ต่อ) วิธีแก้ปัญหาเมื่อครูสอนไม่ทันตามหลักสูตร

วิธีแก้ปัญหา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ไทม์แบบฝึกหัดให้นักเรียน																		
ไปทำเป็นการบ้าน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2
ให้นักเรียนไปอ่านล่วงหน้าแล้วครูอธิบายเพิ่มเติม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2
สอนวันเสาร์อาทิตย์	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่มีปัญหา	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	2	4	2	4
ไม่แสดงความเห็น	1	2	2	4	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12

ตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 48 มีวิธีแก้ปัญหาเมื่อสอนไม่ทันตามหลักสูตรด้วยการอธิบายเนื้อเรื่องข้อ ๆ ให้นักเรียนฟัง โดยมีครูชาย ร้อยละ 8 และ ครูหญิง ร้อยละ 40 ในจำนวนครูชายนั้น เป็นครูในโรงเรียนชาย ร้อยละ 4 และในโรงเรียนหญิงกับโรงเรียนสหศึกษาจำนวน ร้อยละ 2 เท่ากัน วิธีแก้ปัญหาคือครูกลุ่มรองลงมา คือ ร้อยละ 24 ใ้แก่นักการศึกษานอกเวลาเรียน ครูอีกร้อยละ 14 แก้ปัญหาโดยให้นักเรียนไปอ่านเป็นการบ้าน ส่วนวิธีแก้ปัญหามีผู้ตอบจำนวนน้อยที่สุดเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 2 ใ้แก่นักการชอชั่วโมงพิเศษและการมีสื่อ การไ้แบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนไปทำเป็นการบ้าน การใ้ให้นักเรียนไปอ่านล่วงหน้าแล้วอธิบายเพิ่มเติม การมาสอนในวันเสาร์ วันอาทิตย์ เป็นต้น

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนและวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา มีรายละเอียดแตกต่างกันดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 22-42
 ตารางที่ 22 บุคคลที่ทำการเลือกและจัดเนื้อหาวิชาตลอดจนวิธีจัดการสอน ในการสอนแต่ละครั้งของครู

บุคคลที่ทำการเลือกและจัด เนื้อหาวิชาตลอดจนวิธี การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	3	6	11	22	1	2	17	34	2	4	5	10	6	12	33	66	39	78
หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	2	4	5	10	-	-	9	18	1	2	1	2	3	6	15	30	18	36
คณะกรรมการโรงเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อาจารย์ใหญ่	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ครูผู้สอนและนักเรียน	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	3	6	3	6
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4

ตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเป็นบุคคลที่ทำการเลือกและจัดเนื้อหาวิชาตลอดจนวิธีจัดการสอนเองมากที่สุด คือ ร้อยละ 78 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 12 และ ครูหญิง ร้อยละ 66 จำนวนครูหญิงที่มากที่สุดได้แก่ครูที่สอนในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 34 ส่วนจำนวนครูชายที่มากที่สุดได้แก่ในโรงเรียนชาย ร้อยละ 6 สำหรับครูกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 36 ทราบว่าหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้เลือกและจัดเนื้อหาวิชาตลอดจนวิธีจัดการสอนในแคว้นครูสังคมศึกษา นอกจากนั้นมีครูกลุ่มละไม่ถึง ร้อยละ 6 หักออกมาแตกต่างกันออกไป สำหรับครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงน้อยกว่าผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่เป็นผู้ทำการเลือกและจัดเนื้อหาวิชาตลอดจนวิธีจัดการสอนในแคว้นครูสังคมศึกษา

ตารางที่ 23 บุคคลที่ดำเนินการวางโครงการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา

บุคคลที่ดำเนินการวาง โครงการสอน และ กิจกรรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ครูสอนวิชาสังคมศึกษา	4	8	11	22	-	-	12	24	1	2	3	6	5	10	23	46	28	56
หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา	2	4	5	25	-	-	13	26	1	2	2	4	3	6	20	40	23	46
คณะกรรมการโรงเรียน	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
อาจารย์ใหญ่	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ครูสอน, หัวหน้าสาย และ อาจารย์ใหญ่ด้วยกัน	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	3	6	3	6
ครูสังคมศึกษารวมกันจัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2
หัวหน้าสายและครูในสาย ด้วยกัน	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ของโรงเรียน	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4

ตารางที่ 23 จะเห็นว่าบุคคลที่ดำเนินการวางโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษาได้แก่คณาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษาเอง ร้อยละ 56 โภคเป็นเพศชาย ร้อยละ 10 และ เพศหญิง ร้อยละ 46 ซึ่งจำนวนครูที่มากที่สุด คือ ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ซึ่งมีถึง ร้อยละ 24 รองลงมา คือ ครูร้อยละ 46 นอกจากนี้หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่ คึงกษาว ครูกลุ่มอื่น ๆ แต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 6 ในคำตอบแตกต่างกันเกี่ยวกับบุคคลที่ทำหน้าที่ดำเนินการวางโครงการสอนและกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา คือ ครูกลุ่ม ร้อยละ 6 นอกจากนี้หัวหน้าทีมโคแกครูสอน หัวหน้าสาย และอาจารย์ใหญ่รวมกัน ส่วนครู ร้อยละ 4 ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่ม นอกจากนี้โคแกช่วยอาจารย์ใหญ่ กับ อาจารย์ใหญ่ ครูกลุ่มอีกที่สุด อีก 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ ร้อยละ 2 นอกจากนี้หัวหน้าเป็นของคณะกรรมการโรงเรียน ครูสังคมศึกษารวมกันจัด หัวหน้าสาย และครูในสายรวมกัน และ คณะกรรมการฝ่ายวิชาการของโรงเรียน

ตารางที่ 24 วิธีการสอนวิชาอังกฤษศึกษา

วิธีการสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมตลอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมตลอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียนละ																		
นักเรียน	1	2	3	6	-	-	4	8	-	-	-	-	1	2	7	14	8	16
วิธีสอนแบบเดียวกันกับทุกๆ																		
ชั้นที่สอน	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	4	8	1	2	1	2	2	4
พยายามหาวิธีสอนที่จะให้																		
นักเรียนเราใจมเหเรียน																		
ใคงายที่สุด	2	4	4	8	-	-	15	30	1	2	1	2	3	6	20	40	23	46
ใช้วิธีสอนที่ไมคองเกร็บมให้																		
เสียเวลามาก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อธิบายใตนักเรียนจคไวใบ																		
สนุกโดยไมใจตงังฮือแนบ																		
เรีเณ	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8

ตารางที่ 24 (ต่อ) วิธีการสอนวิชาสังคมศึกษาของครู

วิธีการสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยก							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยก					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ครูอธิบายบทเรียนในหนังสือ																		
ความสำคัญโดยไม่ขยาย																		
ความเพิ่มเติม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อธิบายในบทเรียนแล้วให้																		
นักเรียนค้นคว้าความรู้																		
เพิ่มเติม อภิปรายและทำ																		
รายงานส่ง	4	8	9	18	-	-	9	18	1	2	5	10	5	10	23	46	28	56
อธิบายเพิ่มเติมจากหนังสือ																		
แบบเรียน	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ขยายเนื้อหาเพิ่มเติม หัว																		
รายงาน อภิปราย	-	-	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4

ตารางที่ 24 จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 56 นั้น ใช้วิธีอธิบายทบทวนแล้วให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อภิปราย และทำรายงานส่ง ในจำนวน ร้อยละ 56 ที่กล่าวถึงนี้เป็นครูชาย ร้อยละ 10 และ ครูหญิง ร้อยละ 46 โดยมีจำนวนครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 18 เท่ากัน ส่วนครูชายที่มีจำนวนมากที่สุดคือครูชายในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 8 รองลงมาคือครู ร้อยละ 46 ใช้วิธีการสอนโดยพยายามหาวิธีสอนที่จะให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายที่สุด กลุ่มครูที่มีจำนวนรองลงมาอีก 2 กลุ่มคือ ครู ร้อยละ 16 คอบว่าวิธีการสอนสังคมศึกษาของครูขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียนและนักเรียน อีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 8 ซึ่งคือครูหญิงในโรงเรียนหญิงคอบว่าใช้วิธีอธิบายให้นักเรียนจดไว้ในสมุดโดยไม่ใช้หนังสือแบบเรียน ส่วนวิธีการสอนของครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 4 นั้นมีวิธีสอนแตกต่างกันไป 3 วิธีการดังนี้ คือ ใช้วิธีสอนแบบเดียวกันกับทุก ๆ ครั้งที่สอน อธิบายเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน กับ การขยายเนื้อหาเพิ่มเติม ทำรายงาน ตลอดจนการอภิปราย

ตารางที่ 25 วิธีที่ใช้ในการดำเนินการสอนวิชาสังคมศึกษา

วิธีใช้	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
ยึดแบบเรียนที่โรงเรียน																		
กำหนดให้	2	4	-	-	-	-	5	10	-	-	-	-	2	4	5	10	7	14
ใช้ทั้งแบบเรียนที่โรงเรียน																		
กำหนดให้และวัสดุการ-																		
สอนอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะ																		
กับนักเรียนในชั้นที่สอน	4	8	14	28	-	-	20	40	3	6	6	12	7	14	40	80	47	94
ใช้วัสดุการสอนจากที่อื่นเป็น																		
ส่วนใหญ่นั่นที่จะใช้แบบ-																		
เรียนที่โรงเรียนกำหนดให้	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
ยึดแบบเรียนที่โรงเรียนกำหนด																		
ให้และหาเพิ่มเติมจากสอน-																		
คนควาจากหลายแห่ง	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 94 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 80 นั้น ดำเนินการสอนวิชาสังคมศึกษาทฤษฎีทางโรงเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้ และวัสดุการสอนอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมกับนักเรียนในระดับที่สอน การดำเนินการสอนของครูกลุ่มใหญ่องลงมา คือ ครู ร้อยละ 14 โดยทำการฝึกแบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้ โดยมีครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 4 ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 10 ครูกลุ่มน้อยที่สุด ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่ม ดำเนินการสอนโดยยึดแบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้ และ หาเพิ่มเติมจากที่อื่น ซึ่งเป็นจำนวนเท่ากันกับการดำเนินการสอนโดยการค้นคว้าจากหลายแหล่ง

ตารางที่ 26 หมวดวิชาต่าง ๆ ที่ครูวิชาสังคมศึกษาสอนให้สัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ ในหมวดสังคมศึกษา

วิชาอื่น	วิชาในหมวดสังคมศึกษา		โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม					
	ศึกษา		เพศชาย		เพศหญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	3	6	12	24	-	-	19	38	-	-	2	4	3	6	33	66	36	72		
ภาษาอังกฤษ	3	6	-	-	-	-	11	22	2	4	1	2	5	10	12	24	17	34		
ภาษาต่างประเทศ	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8		
วิทยาศาสตร์	-	-	2	4	-	-	8	16	-	-	-	-	-	-	10	20	10	20		
คณิตศาสตร์	1	2	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8		
ศิลปศึกษา	1	2	2	4	1	2	8	16	-	-	-	-	2	4	10	20	12	24		
ไม่สัมพันธ์กับวิชาใดเลย	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2		
ภาษาอังกฤษ, วิทยาศาสตร์ และศิลปศึกษา	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8		
ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2		
ภาษาไทย, วิทยาศาสตร์ และศิลปศึกษา	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2		

ตารางที่ 26 (ต่อ) หมวดวิชาต่าง ๆ ที่ครูวิชาสังคมศึกษาสอนให้สัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ ในหมวดสังคมศึกษา

วิชาในหมวดสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมบอก					
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
วิชาอื่น																
วิชาที่นอกหมวดตามความเหมาะสม	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	-	-	3	6	3	6
ไม่ตอบแบบสอบถาม	-	-	-	-	1	2	1	2	1	2	1	2	2	4	3	6

ตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับหมวดวิชาภาษาไทยมากที่สุด คือ มีจำนวนถึง ร้อยละ 72 โดยเป็นครูชายคนเดียวที่สอนในโรงเรียนชาย ร้อยละ 6 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงสูงสุด ร้อยละ 38 รองลงมาคือ ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 24 และในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4 ความสำคัญ หมวดวิชาที่ครูสอนให้สัมพันธ์กับหมวดวิชาสังคมศึกษามีจำนวนมากรองลงมา คือ ร้อยละ 34 ได้แก่ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ ในจำนวนนี้ครูชายสอนร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 24 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 24 คอบว่าสอนให้สัมพันธ์กับหมวดวิชาศิลปศึกษา ครูกลุ่มใหญ่นี้มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 20 ซึ่งล้วนแต่เป็นครูหญิงทั้งสิ้น คอบว่าสอนให้สัมพันธ์กับหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ นอกจากนั้นก็ครูกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่มีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 8 ที่สอนวิชาในหมวดสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับหมวดวิชาต่าง ๆ ที่ออกไป โดยมีครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 อยู่ 2 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มหนึ่งคอบว่าสอนวิชาในหมวดสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับหมวดวิชาภาษาไทยและหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ อีกกลุ่มหนึ่งคอบว่าสอนให้สัมพันธ์กับหมวดวิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และ ศิลปศึกษา ครูทั้ง 2 กลุ่มนี้ต่างก็เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 27 การเตรียมการสอบวิชาสังคมศึกษาของครู

การเตรียมการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
เตรียมเป็นอย่างดี	3	6	15	30	-	-	16	32	1	2	5	10	4	8	36	72	40	80
เตรียมน้อยเพราะไม่มีเวลา ว่างพอ	-	-	1	2	-	-	3	6	2	4	1	2	2	4	5	10	7	14
ไม่ได้เตรียมเลยเพราะไม่มี เวลา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ได้เตรียมเลยเพราะเห็น ว่าไม่จำเป็น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ได้เตรียมเลยเพราะเห็น ว่าสอนมานานแล้ว	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	2	4

ตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 80 ตอบว่าเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ในจำนวนนี้ เป็นครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษา เพียง ร้อยละ 8 แต่เป็นครูหญิงในทุกประเภทโรงเรียนรวมกันแล้วถึง ร้อยละ 72 ครูกลุ่มใหญ่ รองลงมา คือ ร้อยละ 14 ตอบว่าเตรียมน้อยเพราะไม่มีเวลาว่างสอน ครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงตอบว่าไม่ได้เตรียมเลย เพราะเห็นว่าสอนมานานแล้ว แต่ไม่มีครูคนใดที่ตอบว่าไม่ได้เตรียมเพราะไม่มีเวลา หรือไม่ไ้เตรียมเพราะเห็นว่าไม่จำเป็นเลย



ตารางที่ 28. การใช้เวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้าแต่ละครั้ง

การใช้เวลา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม					
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ
1 ชั่วโมง	2	4	2	4	-	-	4	16	-	-	2	4	2	4	8	16	10	20
1-2 ชั่วโมง	-	-	2	4	-	-	4	16	1	2	-	-	1	2	6	12	7	14
2-3 ชั่วโมง	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	6	3	6
3 ชั่วโมง	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
3-5 ชั่วโมง	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
1 วัน	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	1	2	2	4	3	6
2 วัน	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8
1 สัปดาห์	1	2	2	4	1	2	3	6	2	4	-	-	4	8	5	10	9	18
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	4	8	-	-	7	14	-	-	-	-	-	-	11	22	11	22

ตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 20 ใช้เวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้าแต่ละครั้งประมาณ 1 ชั่วโมง ซึ่ง เป็นกลุ่มครูที่ใช้เวลาเตรียมการสอนน้อยที่สุด โดยเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 4 และ ครูหญิงในทุกประเภท โรงเรียน ร้อยละ 16 ครูกลุ่ม

ใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ รอยละ 18 ใช้เวลา 1 สัปดาห์ ซึ่งเป็นกลุ่มครูที่ใช้เวลาเตรียมการสอนมากที่สุด ส่วนครู
กลุ่มใหญ่รองลงมา เป็นอันดับที่ 3 คือ รอยละ 14 ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง เป็นที่น่าสนใจกว่าครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ รอยละ
2 มีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งใช้เวลาเตรียมการสอนล่วงหน้าครึ่งละ 3 ชั่วโมง แต่อีกกลุ่มหนึ่งใช้เวลาเตรียม
ระหว่าง 3 - 5 ชั่วโมง ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มนี้ต่างก็เหมือนกันตรงที่ว่า เป็นความเห็นของเฉพาะครูผู้สอนในโรงเรียนชาย นอก
นี้ได้แก่จำนวนครูที่ไม่แสดงความคิดเห็นถึง รอยละ 22

ตารางที่ 29. นิสัยและทัศนคติที่ครูสร้างได้แก่เด็กในการสอนแต่ละครั้ง

นิสัยและทัศนคติที่ครูสร้าง	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ความเป็นประชาธิปไตย	4	8	15	30	-	-	17	34	2	4	2	4	6	12	34	68	40	80
ความรักชาติ	4	8	13	26	-	-	18	36	2	4	4	8	6	12	35	70	41	82
ความรับผิดชอบ	4	8	15	30	-	-	15	30	3	6	4	8	7	14	34	68	41	82
ความรักมนุษยะ	4	8	13	26	-	-	16	32	2	4	1	2	6	12	30	60	36	72
คุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์ สุจริต ฯลฯ	3	6	13	26	-	-	16	32	3	6	4	8	6	12	33	66	39	78
ความมีเหตุผล	5	10	12	24	1	2	17	34	2	4	5	10	8	16	34	68	42	84
ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของตนเองโดยทางออกของและเหมาะสม	4	10	20	-	-	17	22	1	2	2	4	3	6	23	46	26	52	
รู้จักแพ้ รู้จักชนะ	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	2	4
ความมีน้ำใจ	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4

ตารางที่ 29 จะเห็นขวัญนิสัยและทัศนคติที่ครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ รอยละ 84 ได้สร้างใหม่เด็กในการสอน
แต่ละครั้งมากที่สุด คือ ความมีเหตุผล โดยเป็นครูชาย รอยละ 16 และ ครูหญิง รอยละ 68 ในจำนวนครูหญิงทั้งกล่าว
เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ รอยละ 34 รองลงมาได้แก่ในโรงเรียนชาย ซึ่งมี รอยละ 24 และ โรงเรียน
สหศึกษา มี รอยละ 10 ความเห็นของครูกลุ่มใหญ่ รองลงมา คือ รอยละ 82 ได้แก่การสร้างนิสัยและทัศนคติให้เด็กมีความ
รักชาติเท่ากับความรู้จักรับผิดชอบ กลุ่มครูซึ่งมีจำนวนมากรองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ รอยละ 80 ได้แก่ในเรื่องความ
เป็นประชาธิปไตย นอกจากนี้ได้แก่ครูกลุ่มใหญ่อีก 3 กลุ่ม ที่สร้างนิสัยและทัศนคติต่างกันออกไป คือ กลุ่มครู รอยละ 78
ครูได้แก่ในเรื่องคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ฯลฯ กลุ่มครู รอยละ 72 ได้สร้างความรัก
ผูกพัน อีกรวมหนึ่ง คือ รอยละ 52 ได้สร้างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
ส่วนการรู้จักแพ้ชนะกับการสร้างใหม่ความมีใจนั้น เป็นสิ่งที่ครูสร้างใหม่เด็กน้อยที่สุด คือ รอยละ 4

ตารางที่ 391 โอกาสที่ครูจะสร้างนิสัยและทัศนคติแก่เด็ก

โอกาสที่ครูจะสร้างนิสัย และทัศนคติแก่เด็ก	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
แทรกในบทเรียนทุกครั้ง ที่สอน	3	6	7	14	-	-	12	24	-	-	2	4	3	6	21	42	24	48
จะสอนเฉพาะที่เห็นว่ามี ประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
แทรกในเนื้อหาที่ตรงกับนิสัย และทัศนคติบางอย่าง	1	2	5	10	1	2	6	12	1	2	2	4	3	6	13	26	16	32
จะสอนในทุกโอกาสทั้งใน และนอกเวลาเรียน	1	2	6	12	-	-	12	24	2	4	3	6	3	6	21	42	24	48
แทรกในบทเรียนที่คิดว่า เหมาะแก่การสร้าง	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 392 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ 48 ซึ่งกลุ่มหนึ่งมีความเห็นว่าครูจะสร้างนิสัยและทัศนคติได้โดย

นทรกองโบนบเรืบนทุกรงทลอม อีกรลุ่มตบงมืความเห่นวามจะชอนบในทุกรโอกาสหังบในละนอกรเวลาเรืบน ครูกลุ่มโพช
รอรองมา คอ รอยละ 32 มืความเห่นวามควรรนทรกบในเนื่อหาที่ตรงกบบสับ และ หัศนคตบมางอยาง ส่วนครูกลุ่มเล็กรที่สุด
คอ รอยละ 2 คอบวาคอนทรกองโบนบเรืบนทุกรงทคความเห่นวามเหมาะนการสร่าง

ตารางที่ 39: ปัญหาในการสร้างนิทรรศน์และทัศนคติในนักเรียน

ปัญหา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมแยก							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมแยก					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ครูไม่ทราบวิธีที่จะสร้างนิทรรศน์และทัศนคติในนักเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2
ครูไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีนิทรรศน์และทัศนคติในนักเรียน	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
ครูไม่สามารถติดตามพัฒนาการของเด็กกว่าครึ่งหรือไม่ เพราะของใช้เวลาในการสร้างสิ่งเหล่านี้เป็นเวลานาน	1	2	5	10	-	-	14	28	1	2	1	2	2	4	20	40	22	44
ครูที่สอนวิชาอื่นๆ ไม่ให้ความร่วมมือ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2

ตารางที่ 31 (ต่อ) ปัญหาในการสร้างนิสัยและทัศนคติแก่นักเรียน

ปัญหา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
สภาพโรงเรียนและสภาพ- ทางบ้าน เป็นอุปสรรค	1	2	5	10	-	-	5	10	1	2	2	4	2	4	12	24	14	28
ทัศนคติของครูจัดแบ่งกับ ทัศนคติของบุคลากรของ มีเด็กอยู่ในความรับผิดชอบ	-	-	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
มาก	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	1	2	2	4
สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก	-	-	2	4	1	2	2	4	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12
กำลังแรงมาก	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	2	4	1	2	2	4	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12

ตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 44 ซึ่งเป็นครูชาย ร้อยละ 4 และครูหญิง ร้อยละ 40 ตอบแบบสอบถามว่า ปัญหาของการสร้างนิสัย และ ทัศนคติแก่นักเรียนนั้นเป็นเพราะครูไม่สามารถติดตามพัฒนาการของเด็กได้ เพราะต้องใช้เวลาในการสร้างสิ่งเหล่านี้

เป็นเวลานาน สำหรับความเห็นของครูกลุ่มในรูกรองลงมา คือ ร้อยละ 28 ทอว่าสภาพโรงเรียนและสภาพทางบ้านเป็นอุปสรรคต่อการสร้าง นอกจากนี้ได้แยกกลุ่มครูอีกหลายกลุ่มที่มีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 6 ซึ่งมีความเห็นแตกต่างกันออกไป คือ ครูกลุ่ม ร้อยละ 6 กลุ่มที่ 1 เห็นว่าปัญหาอยู่ที่ครูไม่เห็นความจำเป็นที่จะสร้างนิสัยและทัศนคติให้แก่เด็ก กลุ่มที่ 2 เห็นว่ามีปัญหาเพราะทัศนคติของครูขัดแย้งกับทัศนคติของผู้บริหาร ครูกลุ่ม ร้อยละ 4 ทอว่าปัญหาอยู่ที่พ่อแม่เด็กอยู่ในความรับผิดชอบมาก ส่วนความเห็นของครูกลุ่มเด็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 มีอยู่ด้วยกัน 3 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 ทอว่ามีปัญหาเพราะครูไม่ทราบวิธีที่จะสร้างเด็กกลุ่มที่ 2 ทอว่าครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ไม่ใช่ความร่วมมือ ปัญหาของกลุ่มที่ 3 คือ สิ่งแวดล้อมและสิ่งขั้วๆมีกำลังแรงมาก

ตารางที่ 32. ความเห็นของครูสอนวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อการให้ชาวบ้านวิชาสังคมศึกษานักเรียน

ความเห็นของครูสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
เมื่อจบบทเรียนแต่ละครั้ง	-	-	4	8	-	-	7	14	-	-	1	2	-	-	12	24	12	24
เมื่อจบบทเรียนบทหนึ่ง ๆ	1	2	2	4	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	4	8	5	10
เพื่อต้องการเน้นให้นักเรียน เข้าใจเนื้อหาบางตอน																		
โดยเฉพาะ	-	-	4	8	1	2	9	18	-	-	4	8	1	2	17	34	18	36
เพื่อต้องการฝึกทักษะที่เห็น ว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่	2	4	5	10	-	-	9	18	3	6	-	-	5	10	14	28	19	38
เพื่อเป็นการผ่อนคลายในการ สอนคราวต่อไป	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน แต่ละเรียน	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2

จากตารางที่ 32: แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มโตงที่สุด คือ รอยละ 38 มีความเห็นว่า ให้การบ้านวิชาสังคมศึกษาแก่นักเรียน เพื่อของการฝึกทักษะที่เห็นว่านักเรียนมีบกพร่องอยู่ ในจำนวนนี้เป็นครูชาย รอยละ 10 และ ครูหญิง รอยละ 28 ความเห็นของครูกลุ่มโตงรองลงมา คือ รอยละ 36 คือให้การบ้านก็เพื่อเน้นให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบางตอนโดยเฉพาะ ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุด ซึ่งโตง รอยละ 2 ซึ่งเป็นครูหญิงทั้งสิ้น มีความเห็นว่าการให้การบ้านก็เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนในแต่ละเรียน

ตารางที่ 33 โอกาสที่ครูสอนสังคมศึกษาให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

โอกาส	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ทุกครั้ง	2	4	11	22	1	2	10	20	1	2	4	8	4	8	25	50	29	58
บางครั้ง	2	4	5	10	-	-	10	20	2	4	2	4	4	8	17	34	21	42
ไม่เคยเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 33, จะเห็นว่าไม่มีครูคนหนึ่งที่ไม่เคยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเลย ครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 58 ซึ่งได้แก่ครูชาย ร้อยละ 8 และ ครูหญิง ร้อยละ 50 ครึ่งก็เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและค้นคว้าหาความรู้ทุกครั้งสอน ครูอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 42 ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนบ้างเป็นบางครั้ง

ตารางที่ 35. ปัญหาที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาประสบในขณะที่ทำการสอน

ปัญหาที่ครูสอนสังคมศึกษา ประสบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ขาดความสนใจที่จะซักจูง นักเรียน	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
ขาดความสำรวมสติความ เชื่อมั่นในตนเองและ- อารมณ์ไม่แน่นอน	1	2	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6
ไม่สามารถปรับตัวให้เข้า กับนักเรียนที่มีฐานะ ครอบครัวต่างกับตน	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่สามารถสร้างควม- สัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทั้งในและนอกเวลาเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มีความจำมากในงานที่ได้รับ มอบหมายให้สอนแทนครู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 34 (ต่อ) ปัญหาที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาประสบในขณะที่ทำการสอน

ปัญหาที่ครูสอนสังคมศึกษา ประสบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยก							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยก					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
สอนมากชั่วโมง ถูกสอน แทบจะหมด และมตนาท พิเศษมาก	1	2	5	10	-	-	6	12	2	4	3	6	3	6	14	28	17	34
มีความลำบากอันเกิดจาก จักรการางสอน	-	-	3	6	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10
เป็นวิชาที่กว้างของสอนมาก																		
เจ็บคอ	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
สอนไม่ทันตามหลักสูตร	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	2	4	2	4
นักเรียนมีสมาธิในการเรียน น้อย	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
รู้สึกจำใจที่สอนวิชา ที่ไม่ตนึก	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
ชั่วโมงเรียนน้อยไป	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 34 (ต่อ) ปัญหาที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาประสบในขณะทำหน้าที่ทำการสอน

ปัญหาที่ครูสอนสังคมศึกษา ประสบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
มักเรียนคิดว่าไปอ่านหนังสือ																		
เองก็คอยไม่สนใจฟัง-	-	-	-	-	7	2	-	-	1	2	-	-	2	4	2	4		
ชอสอยไม่เป็นที่น่าสนใจ	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	1	2		
ไม่มีปัญหา	1	2	4	8	-	-	6	12	-	-	1	2	1	2	11	22	12	24

ตารางที่ 34. จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 34 พบปัญหาในขณะทำหน้าที่ทำการสอนวิชา มีความลำบากในงานที่ได้รับมอบหมายให้สอน เช่น ต้องสอนมากชั่วโมง ถูกสอนแทนบ่อย ๆ และมีหน้าที่พิเศษมาก ในจำนวนนี้เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 28 โดยมีครูหญิงในโรงเรียนหญิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 12 สำหรับครูกลุ่มใหญ่รองลงมา มีจำนวน ร้อยละ 24 ไม่มีปัญหาในขณะทำหน้าที่ทำการสอน ส่วนใหญ่เป็นครูหญิงในทุกประเภทโรงเรียน ทั้ง ครูชายโดยเฉพาะโรงเรียนชาย ส่วนกลุ่มที่ 3 คือ ครู ร้อยละ 10 ซึ่งโค่นักครูหญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิงพบปัญหาว่ามีความลำบากอันเกิดจากการจัดการเรียนสอน ครูกลุ่มที่ 4 คือ ร้อยละ 6 ทอมว่าขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และอารมณ์ไม่แน่นอน กลุ่มครูรองลงมา คือ ร้อยละ 4 ซึ่งมีจำนวนเท่ากันอยู่ 3 กลุ่ม ประสบปัญหาต่างกัน คือ กลุ่มแรกขาดความสนใจที่จะซักคูนักเรียน กลุ่มที่ 2 สอนไม่ทันตามหลักสูตร และกลุ่มที่ 3 บอกว่ามักเรียนคิดว่าไปอ่านหนังสือเองก็จึงไม่สนใจเรียน ครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ กลุ่มละร้อยละ 2 มีอยู่ด้วยกัน 6 กลุ่ม โค่นปัญหาต่างกันคือ

ครูหญิงในโรงเรียนชายหญิงบอกว่า ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวต่างกับคน นักเรียนมีสมาธิในการเรียนน้อย ชั่วโมงเรียนน้อยไป และชอบสอบไม่เป็นที่น่าพอใจ ครูชายในโรงเรียนหญิงบอกว่ารู้สึกลำบากใจที่ต้องสอนวิชาที่ไม่ถนัด ส่วนปัญหาของครูหญิงในโรงเรียนหญิงมีอยู่ว่าสังคมศึกษา เป็นวิชาที่กว้างต้องสอนมาก ทำให้
เจ็บคอ

ตารางที่ 35 บุคคลที่ครูสังกัดศึกษาขอความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในการสอน

บุคคลที่ครูสังกัดศึกษาขอ- ความช่วยเหลือ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมบอก							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย				เพศหญิง					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ครูใหญ่	1	2	1	2	-	-	2	4	2	4	1	2	3	6	4	8	7	14
ผู้ช่วยครูใหญ่	-	-	4	8	-	-	2	4	2	4	1	2	2	4	7	14	9	18
หัวหน้าสายวิชา	1	2	5	10	-	-	11	22	3	6	1	2	4	8	17	34	21	42
เพื่อนครู	3	6	9	18	-	-	17	34	1	2	3	6	4	8	29	58	33	66
วิทยากร	-	-	8	16	-	-	6	12	2	4	2	4	2	4	16	32	18	36
แก้ปัญหาด้วยตนเอง เช่นคน ควาจากห้องสมุด ฯลฯ	4	8	13	26	1	2	18	36	3	6	6	12	8	16	37	74	45	90
จากอาจารย์ที่เคยสอนตน	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 35 จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 90 เมื่อประสบปัญหาในการสอนก็มักแก้ปัญหาด้วยตนเอง เช่น ค้นคว้าจากห้องสมุด เป็นต้น ในจำนวนมีไคน์ครูชาย ร้อยละ 16 และครูหญิง ร้อยละ 74 จำนวนครูหญิงที่มากที่สุด ไคน์ครูหญิงในโรงเรียนหญิง คือ มีถึง ร้อยละ 36

สำหรับครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 66 จะแก้ปัญหาด้วยการขอความช่วยเหลือจากเพื่อนครู ซึ่งครูหญิงในโรงเรียนหญิง
มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 34 ส่วนจำนวนที่ใกล้เคียงกับครูกลุ่มที่ 2 นี้ คือ ร้อยละ 42 ขอความช่วยเหลือจากหัวหน้าสาขาวิชา
ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 36 ขอความช่วยเหลือจากวิทยากร เมื่อประสบปัญหาในการสอน ครูอีก 2 กลุ่ม
ซึ่งได้แก่ ร้อยละ 18 และ ร้อยละ 14 นั้น โคนกการขอความช่วยเหลือจากผู้ช่วยครูใหญ่ กับครูใหญ่ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีครู
กลุ่มเล็กที่สุดอีก 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ 2 เท่ากันนั้น กลุ่มหนึ่งได้ไปขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่เคยสอนคนมา ส่วนอีกกลุ่ม
หนึ่งไม่เคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการสอนนี้

ตารางที่ 36 สุขภาพของครูที่มีผลต่อการสอน

สุขภาพของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ปกติ	3	6	9	18	1	2	15	30	3	6	4	8	7	14	28	56	35	70
เจ็บป่วยบ่อย ๆ แต่ไม่ร้ายแรง	-	-	4	8	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	8	16	8	16
มีโรคประจำตัวคงอยู่ในความดูแลของแพทย์	1	2	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	3	6	4	8
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ซึ่งมีถึง ร้อยละ 70 โดยเป็นครูชายร้อยละ 14 และครูหญิงร้อยละ 56 มีสุขภาพปกติ ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 16 เจ็บป่วยบ่อยๆแต่ไม่ร้ายแรง โดยมีข้อสังเกตไว้ว่าครูที่ตอบแบบสอบถามชนิดนี้ล้วนแต่เป็นครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภททั้งสิ้น ครูอีกจำนวนหนึ่ง คือ ร้อยละ 8 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท มีโรคประจำตัวและคงอยู่ในความดูแลของแพทย์ นอกจากนี้จำนวนทั้งหมดที่ได้อาวมมากเป็นจำนวนครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นอื่น ร้อยละ 6

ตารางที่ 37 สภาพความบกพร่องทางร่างกายที่อาจมีผลกระทบต่อลักษณะและการสอนของครู

สภาพความบกพร่องทางร่างกาย	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด					
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ทางสายตา	-	-	2	4	-	-	5	10	1	2	-	-	1	2	7	14	8	16
ทางการพูด	1	2	1	2	1	2	1	2	-	-	-	-	2	4	2	4	4	8
ทางหู	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ทางรูปร่างและท่าทาง	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่บกพร่องตามที่กล่าวมา	1	2	4	8	-	-	-	-	-	-	2	4	1	2	6	12	7	14
ขึ้นนาน ๆ ไม่ไ้	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
เสียงค่อย	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
เวลาสอนพูดค่อนข้างเร็ว	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	4	8	4	6
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	3	6	-	-	6	12	1	2	2	4	2	4	9	18	11	22

ตารางที่ 37 แสดงว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงรวม ร้อยละ 16 ทบว่ามีสภาพความบกพร่องทางกายภาพ สภาพความบกพร่องทางร่างกายของครูมีจำนวนมากกรองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 8 ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม มีลักษณะความบกพร่อง

ที่ต่างกันออกไปเล็กน้อย คือ กลุ่มหนึ่งมีความบกพร่องทางการพูด อีกกลุ่มหนึ่งบอกว่าเวลาสอนพูดค่อนข้างเร็ว กลุ่มครูที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 4 นอกจากนี้มีความบกพร่องทางหู จำนวนครูที่มีความบกพร่องทางร่างกายน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2 ซึ่งเป็นครูชายในโรงเรียนสหศึกษาคอนวนต์ที่มีความบกพร่องทางรูปร่างและท่าทาง ปรากฏว่ามีครูที่ไม่มี ความบกพร่องทางร่างกายใด ๆ ทั้งสิ้นไม่ว่าจะในคาน สวตา ทางกรพูด ทางหู ทางรูปร่างท่าทาง ถึง ร้อยละ 14 ในจำนวนนี้ ได้แก่ครูชายหญิงในโรงเรียนชายและ โรงเรียนสหศึกษาเท่านั้น

ตารางที่ 38 ความรู้สึกของครูเมื่อสอนจนบทเรียนแต่ละครั้ง

ความรู้สึกของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
ใตทำงานเสร็จตามหน้าที่																		
แล้ว	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
สบายใจเพราะสอนดีเป็นหลัก																		
สูตรและถูกของตาม																		
ประมาณการสอน	2	4	2	4	1	2	8	16	-	-	-	-	3	6	10	20	13	26
มั่นใจว่านักเรียนของเขา																		
ใจบทเรียนนั้น ๆ เป็น																		
อย่างไร	1	2	2	4	-	-	3	6	-	-	2	4	1	2	7	14	8	16
คิดว่าเด็กกังวลว่านักเรียนของ																		
คนอาจไม่เข้าใจบทเรียน																		
ที่สอนไปแล้วโต	1	2	1	2	-	-	3	6	2	4	1	2	3	6	5	10	8	16
คิดว่าจะปรับปรุงการสอนของ																		
ท่านให้ศิษย์ในคราวต่อไป	6	8	16		-	-	8	16	1	2	2	4	4	8	18	36	22	44

ตารางที่ 38 (ต่อ) ความรู้สึกของครูเมื่อสอนจบบทเรียนแต่ละครั้ง

ความรู้สึกของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
เกรงว่าจะสอนไม่ทันตาม																		
หนักอึ้ง	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	3	6	3	6		
ไม่สบายใจเพราะเกรงว่า																		
สอนใครขยไป แคดาสอน																		
มากกว่าจะไม่ทันหนักอึ้ง	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	4	
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 44 ทอบแบบสอบถามว่าเมื่อสอนจบบทเรียนแต่ละครั้ง ยังคิดว่าจะปรับปรุงการสอนของคนใต้อยิ่งขึ้นในคราวต่อไป ในจำนวนนี้เป็นครูชายร้อยละ 8 และ ครูหญิง ร้อยละ 36 โดยจำนวนครูชายที่สูงที่สุดได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 6 และจำนวนครูหญิงที่สูงที่สุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 16 เท่ากัน จำนวนครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือร้อยละ 26 มีความรู้สึกสบายใจเพราะสอนทันหนักอึ้ง และถูกของคามประมวลการสอน โดยเป็นที่น่าสังเกตว่าที่ครูชายและครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาไม่ได้ออบแบบสอบถามเรื่องนี้ ส่วนจำนวนที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงซึ่งมีถึงร้อยละ 16 กลุ่มครูอีก 2 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวน ร้อยละ 16 เท่ากันนั้นมีความรู้สึก

แตกต่างกัน คือ กลุ่มหนึ่งซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 2 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อีก ร้อยละ 14 รู้สึกมั่นใจว่านักเรียนของตนเข้าใจบทเรียนนั้น ๆ เป็นอย่างดี ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย และโรงเรียน
สตรีศึกษา ร้อยละ 6 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทเช่นกัน มีความรู้สึกว่าเมื่อสอนจบบทเรียนแต่ละครั้งมักคิดว่ากังวล
ว่านักเรียนของตนอาจไม่เข้าใจบทเรียนที่สอนไปแล้วก็ได้ ครูกลุ่มเอ็กที่ต่ำสุด คือ ร้อยละ 4 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชายและ
ครูหญิงในโรงเรียนสตรีรู้สึกว่าไม่สบายใจเพราะเกรงว่าสอนไปคนเดียว แต่ถาสอนมากก็จะไม่ทันต่ออีกผู้

ตารางที่ 39. สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการสอนของครูมากที่สุดในปัจจุบัน

สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ครอบครัว	1	2	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8
สุขภาพ	1	2	3	6	-	-	4	8	1	2	2	4	2	4	9	18	11	22
การสมาคม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทางโรงเรียน	2	4	1	2	-	-	5	10	1	2	-	-	3	6	6	12	9	18
ทางวิชาการ	-	-	1	2	-	-	4	8	-	-	1	2	-	-	6	12	6	12
นักเรียน	-	-	6	12	1	2	6	12	1	2	1	2	2	4	13	26	15	30
ผู้ปกครองนักเรียน	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ไม่แสดงความคิดเห็น	2	4	3	6	-	-	6	12	-	-	2	4	2	4	11	22	13	26

ตารางที่ 39. แสดงว่าครูส่วนมาก คือ ร้อยละ 30 เป็นครูชายร้อยละ 4 และครูหญิง ร้อยละ 26 ในจำนวนนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงมากที่สุดเท่ากัน คือ ร้อยละ 12 กอนว่าอุปสรรคใหญ่ที่สุดที่มีต่อการสอน คือ นักเรียนในคาบต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ (1) นักเรียนไม่ค่อยมีความสนใจหรือไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้เท่าที่ควร ร้อยละ 5 (2) นักเรียนไม่รักและชวนชวหายหาความรู้ ร้อยละ 6 (3) นักเรียนไม่รับ

มีคชอบค่อนหาที่ และงานทั้งที่เป็นของคนหรือที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 7 (4) ระวังความรู้สึกของนักเรียนแตกต่างกันมาก ร้อยละ 3 (5) ความประพฤติของนักเรียน ร้อยละ 5 (6) นักเรียนขาดความพยายามและเอาใจใส่ต่อการเรียน ร้อยละ 4

ครูกลุ่มใหญ่
กลุ่มที่ 2 รองลงมาคือ ร้อยละ 22 ตอบว่าสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการสอน คือ สุขภาพของครูเอง ไคนกครูชาย ร้อยละ 4 และครูหญิง ร้อยละ 18 สุขภาพของครูที่กล่าวนี้ คือ (1) การที่ทองสอนมาทำให้การพักผ่อนไม่พอเพียง ร้อยละ 14 (2) โรคประจำตัว ร้อยละ 8

ครูกลุ่มที่ 3 ซึ่งมี ร้อยละ 18 บอกว่ามีอุปสรรคทางโรงเรียน ซึ่งได้แก่ (1) โรงเรียนไม่ได้จัดหาหนังสือคนควาไว้ในห้องสมุดมากเท่าที่ควร ร้อยละ 5 (2) อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ร้อยละ 6 (3) ผู้บังคับบัญชาไม่ให้ความสนใจหรือสนับสนุนในความคิดเห็นหรือวิธีการใหม่ ๆ ร้อยละ 4 (4) มีเสียงรบกวนจากภายนอก เช่น เสียง เครื่องบิน เสียงรถยนต์ เป็นต้น ร้อยละ 5 นอกจากนี้ไคนกกลุ่มครูที่ตอบไม่เก็บ ร้อยละ 12 คือ กลุ่มครูที่ตอบ ร้อยละ 12 ไคนกครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท บอกว่ามีอุปสรรคทางควาวิชาการ ซึ่งไคนก (1) ทองสอนวิชาที่ไม่ไคนกเรียนมาโดยเฉพาะ ร้อยละ 4 (2) ทองสอนหลายวิชาจึงเป็นปัญหาในการเตรียม ร้อยละ 3 (3) เมื่อมีปัญหาในเนื้อหาหรือวิธีการสอนมักทองแก้ปัญหาเอง จึงไม่แน่ใจว่าจะได้ผลดีหรือไม่เพียงใด ร้อยละ 5

จำนวนครูอีก ร้อยละ 8 มีอุปสรรคเรื่องครอบครัว ซึ่งไคนก (1) ฐานะทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 4 (2) การเจ็บป่วย ร้อยละ 2 (3) การทองมีภาระดูแลลูกและทำงานบ้าน ร้อยละ 2

ครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 4 ไคนกเป็นครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงตอบว่าสิ่งที่ เป็นอุปสรรคต่อการสอนไคนกอยู่ปกครองนักเรียน ซึ่งไคนก (1) ไม่ให้ความสนใจหรือช่วยเหลือนักเรียนซึ่งอยู่ในความปกครอง ร้อยละ 2 (2) ไม่ให้ความร่วมมือกันไขปัญหาาร่วมกันกับครูอีก ร้อยละ 2

สำหรับแบบสอบถามชนิดนี้ครูที่ไม่ไคนกแสดงความคิดเห็นถึง ร้อยละ 26

ตารางที่ 40 ปัญหาที่ครูประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาที่ครูประสบในการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
ไม่รู้จักวิธีการสอนที่ดี	-	-	-	-	-	2	4	1	2	1	2	1	2	3	6	4	8	
ไม่สนใจว่ามีความรู้ในเนื้อหา																		
เพียงพอ	-	-	-	-	-	3	6	1	2	-	-	1	2	3	6	4	8	
ขาดแหล่งวิชาที่จะค้นคว้าเพิ่ม																		
เต็ม	-	-	1	2	-	4	8	-	-	1	2	-	-	6	12	6	12	
ขาดอุปกรณ์การสอน	1	2	4	8	-	3	6	1	2	1	2	2	4	8	16	10	20	
เวลาเรียนน้อยทำให้สอนเนื้อ																		
หาไม่ทันตามหลักสูตร	2	4	8	16	1	2	6	12	1	2	1	2	2	8	15	30	19	38
นักเรียนไม่เอาใจใส่ในวิชา	1	2	-	-	-	4	8	-	-	-	-	1	2	4	8	5	10	
ไม่ทราบวิธีทดสอบที่ถูกต้อง																		
และโดย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูที่																		
สอนวิชาอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

ตารางที่ 40 (ต่อ) ปัญหาที่ครูประสบในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาที่ครูประสบในการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ขาดการสนับสนุนจาก-																		
กัมมัญญา	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
บางครั้งปัญหาส่วนตัวเป็น																		
อุปสรรคในการสอน	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	2	4	-	-	6	12	-	-	2	4	1	2	10	20	11	22

ตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 36 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 30 ประสบปัญหาเวลาเรียนน้อยทำให้สอนเนื้อหาไม่ทันตามหลักสูตร ครูกลุ่มรองลงมาคือ ร้อยละ 20 มีปัญหาขาดอุปกรณ์การสอน จำนวนครูที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 8 ครู ร้อยละ 12 ตอบว่าอาจหาแหล่งวิชาที่จะค้นหาเพิ่มเติม โดยมีหรือสังเกตว่าครูที่ตอบแบบสอบถามฉบับนี้เป็นครูหญิงในโรงเรียนหนึ่ง 3 ประเภท จำนวนครูอีก ร้อยละ 10 ประสบปัญหานักเรียนไม่เอาใจใส่ในวิชานี้ นอกจากนี้ก็ยังมีครูที่ตอบแบบสอบถามไม่เก็บร้อยละ 8 อยู่ใน 4 กลุ่ม ซึ่งมีปัญหาต่าง ๆ กัน คือ กลุ่มที่ 1 บอกว่ามีปัญหาไม่รู้จักวิธีการสอนที่ดี ครูกลุ่มที่ 2 มีปัญหาไม่มั่นใจว่ามีความรู้ในเรื่องเนื้อหาเพียงพอ ครูกลุ่มที่ 3 ได้แก่ครูชายหญิงร้อยละ 4 มีปัญหาในเรื่องส่วนตัว ส่วนกลุ่มที่ 4 เป็นครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ 2 มีปัญหาเรื่องขาดการให้ความสนับสนุนจากผู้บริหาร กัมมัญญา จากจำนวนร้อยละ 2 นี้ได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงทั้งสิ้น นอกจากนี้กล่าวมาซึ่งหมกเม็ดได้แก่ครูที่ไม่ตอบแบบสอบถามซึ่งมีถึงร้อยละ 22

ตารางที่ 41. ความสนใจในการปรับปรุงการสอนของครู

ความสนใจในการปรับปรุง	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมบอก									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
สนใจและกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงการสอนในชั้นเรียน	1	2	3	6	-	-	4	8	-	-	1	2	1	2	8	16	9	18
สนใจและพยายามปรับปรุงการสอนเสมอ	2	4	11	22	1	2	15	30	3	6	5	10	6	12	31	62	37	74
สนใจและไม่สนใจเท่ากัน	1	2	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8
ไม่สนใจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดซึ่งมีถึงร้อยละ 74 มีความสนใจและพยายามปรับปรุงการสอนเสมอ ในจำนวนดังกล่าวนี้เป็นครูชายร้อยละ 12 และ ครูหญิง ร้อยละ 62 โดยจำนวนครูชายที่สูงสุดในแง่ครูชายในโรงเรียนสหศึกษาคือ ร้อยละ 6 ส่วนจำนวนครูหญิงที่สูงสุดในแง่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงคือ ร้อยละ 30 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 18 ซึ่งเป็นครูชาย ร้อยละ 2 และครูหญิงร้อยละ 16 ตอบว่ามีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงการสอนในชั้นเรียนอยู่เสมอ นอกจากนี้มีครูเพียง ร้อยละ 8 เท่านั้นที่มีความสนใจ และไม่สนใจในการปรับปรุงการสอนเท่ากัน เป็นที่น่าสนใจกว่าครูที่ตอบเช่นนั้นมีเฉพาะครูชายในโรงเรียนชาย และครูหญิงในโรงเรียนหญิงเท่านั้น ทั้งนี้ยังไม่มีครูคนหนึ่งที่ตอบว่าไม่สนใจปรับปรุงการสอนแต่อย่างใดเลย

ตารางที่ 42 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับความรู้ในวิชาสังคมศึกษาของตนเอง

ความคิดเห็นของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมเพศ	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ
ดีมาก	1	2	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6
ดี	-	-	1	2	-	-	5	10	-	-	2	4	-	-	8	16	8	16
พอใช้	3	6	4	8	-	-	6	12	2	4	3	6	5	10	13	26	18	36
ยังคงต้องการความรู้เพิ่มเติม อีกจึงจะมีความรู้พอเพียง ที่จะสอนนักเรียนในระดับ ที่สอน	-	-	8	16	1	2	6	12	1	2	1	2	2	4	15	30	17	34
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8

ตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 36 มีความเห็นว่าระดับความรู้ในวิชาสังคมศึกษาของตนเองอยู่ในระดับพอใช้ ในจำนวนนี้เป็นครูชายร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 26 โดยจำนวนครูชายสูงสุดคือ 6 คนอยู่ในโรงเรียนชายร้อยละ 6 และจำนวนครูหญิงสูงสุดคือ 6 คนอยู่ในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 12 จำนวนครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือร้อยละ 34 คิดว่าตนยังคงต้องการความรู้เพิ่มเติมอีก จึงจะมีความรู้พอเพียงที่จะสอนนักเรียนในระดับที่สอน มีครูเพียงร้อยละ 16 ที่คิดว่าตนมีความรู้ดี เป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่ตอบแบบสอบถามดังกล่าวเป็นครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภททั้งสิ้น จำนวนครูกลุ่มน้อยที่สุด คือร้อยละ 6 ซึ่งโค่นครูชายในโรงเรียนชายและครูใหญ่ในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงเท่านั้นที่ตอบว่าตนมีความรู้อยู่ในระดับดีมาก

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีรายละเอียดคงไคน์คงไว้ในตารางที่ 43-46

ตารางที่ 43: การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางโครงการ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และการจัดกิจกรรม

การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้วย																		
ทุกครั้ง	1	2	5	10	-	-	6	12	2	4	3	6	3	6	14	28	17	34
เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้วยบ่อยครั้ง	1	2	1	2	-	-	6	12	-	-	1	2	1	2	8	16	9	18
เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้วยบางครั้ง	2	4	7	14	-	-	6	12	1	2	2	4	3	6	5	10	8	16
ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมด้วยเลย	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
สับสนและทบทวนเนื้อหา	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	1	2	1	2	-	-	-	-	4	8	2	4	3	6

ตารางที่ 43: จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 34 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิง ร้อยละ 28 เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง

มากที่สุด คือ ร้อยละ 12 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนประถมศึกษา น้อยที่สุด คือร้อยละ 6 นั้น ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และการจัดกิจกรรมด้วยทุกครั้ง ครูกลุ่มใหญ่ รองลงมาคือ ร้อยละ 18 ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมทั้งอาจช่วยบ่อยครั้ง แต่ก็ยังมีครูกลุ่มน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2 ที่ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วยเลย ซึ่งมีแค่เฉพาะครูหญิงในโรงเรียนหญิงเท่านั้น

ตารางที่ 44. กิจกรรมที่ครูจัดสำหรับการ เรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

กิจกรรมที่ครูจัด	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง											
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ										
จัดทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ มุขนิยสถาน โบราณสถาน ฯลฯ	2	4	10	20	-	-	10	20	2	4	4	8	4	8	24	48	28	56
ฉายภาพยนตร์หรือภาพนิ่ง	2	4	7	14	-	-	11	22	1	2	4	8	3	6	22	44	25	50
จัดนิทรรศการ หุ่น เวที																		
จำลอง กลองคนละคร	2	4	3	6	-	-	7	14	-	-	3	6	2	4	13	26	15	30
สะสมเงินเหรียญ ตุ๊กตาทานา																		
ซาคี แสตมป์	2	4	5	10	-	-	5	10	1	2	1	2	3	6	11	22	14	28
รวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพ- บุคคลสำคัญ ภาพสถานที่- สำคัญ	2	4	12	24	-	-	18	36	2	4	6	12	4	8	36	72	40	80
ฟังปาฐกถา โต้วาทีและการ อภิปราย	2	4	10	20	-	-	15	30	3	6	3	6	5	10	28	56	33	66
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	1	2	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	6

ตารางที่ 44 จะเห็นถึงกิจกรรมที่ครูจัดสำหรับนักเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ ครูกลุ่มใหญ่ ซึ่งมีจำนวนถึง ร้อยละ 80 บอกว่าให้นักเรียนรวบรวมจาก ภาษาข่าว ภาพบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ จากจำนวน ร้อยละ 80 นี้ เป็นครูชายเพียง ร้อยละ 8 แต่ครูหญิงมีถึง ร้อยละ 72 ซึ่งเป็นครูหญิงในโรงเรียนมากที่สุด คือ ร้อยละ 36 และเป็นครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 12 รองลงมาคือ ครู ร้อยละ 66 จัดให้นักเรียนฟังปาฐกถา โศกนาฏ และการอภิปรายกลุ่มครูซึ่งมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 56 ใ้จัดทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์ และโบราณสถาน ฯลฯ ส่วนกลุ่มครูอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 50 บอกว่าฉายภาพยนตร์ หรือภาพนิ่ง อีก 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ครู ร้อยละ 30 โดยเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 4 และครูหญิง ในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 26 บอกว่าใ้จัดนิทรรศการ ทุน เวทีจำลอง ตลอดจนละคร สำหรับครูอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 28 ซึ่งถือว่าเป็นครูกลุ่มเล็กที่สุด ใ้จัดให้มีการสะสมเงินเหรียญ ถักทอานาชาติ และแอสคอป

ตารางที่ 45 ปัญหาที่ครูประสบจากการที่ครูจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง

ปัญหาที่ครูประสบจากการจัดกิจกรรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ไม่ทราบว่า จะจัดกิจกรรมอะไรดีเหมาะสมกับบทเรียน	1	2	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8
นักเรียนไม่ค่อยร่วมกิจกรรม	-	-	1	2	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10
เสียระเบียบวินัยในชั้นเรียน	2	4	1	2	-	-	1	2	1	2	-	-	2	4	2	4	4	8
เป็นที่รำคาญแก่ห้องข้างเคียง	-	-	2	4	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	6	12	6	12
สภาพของห้องเรียนไม่อยู่ในลักษณะที่จะจัดกิจกรรมได้	-	-	5	10	-	-	5	10	1	2	1	2	1	2	11	22	12	24
ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรม	6	12	4	8	-	-	7	14	1	2	5	10	4	8	16	32	20	40
ไม่เคยจัดกิจกรรมเลย	-	-	1	2	1	2	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8

ตารางที่ 45 จะเห็นว่าครุกลุ่มใหญ่ที่สุดคือไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมซึ่งมีครูถึงร้อยละ 40 ที่ให้ความเห็นเช่นนั้น โดยเป็นครูชายเพียง ร้อยละ 8 และ เป็นครูหญิงถึง ร้อยละ 32 ความคิดเห็นของครุกลุ่มใหญ่ รองลงมาคือ ร้อยละ 24 ซึ่ง โคนกครูชายในโรงเรียนสหศึกษา และ ครูหญิงในโรงเรียนหญิงทั้ง 3 ประเภท พบปัญหาว่าสภาพของห้องเรียนไม่อยู่ในลักษณะที่จะจัดกิจกรรมได้ อีก 2 กลุ่มโคนกครูที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มที่มีจำนวน ร้อยละ 12 โคนกครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง คอบว่าปัญหาที่ประสบจากการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งคือ เป็นที่รำคาญแก่ห้องข้างเคียง อีกกลุ่มหนึ่งคือ ร้อยละ 10 ซึ่งโคนกครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง เช่นกัน พบปัญหาเรื่องนักเรียนไม่ค่อยรวมกิจกรรม สำหรับครุกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 8 มีอยู่ด้วยกัน 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 แสดงความคิดเห็นว่าปัญหาของการจัดกิจกรรมอยู่ที่ไม่ทราบว่าจะจัดกิจกรรมอะไรให้เหมาะสมกับนักเรียน กลุ่มที่ 2 เห็นว่ามีปัญหาเพราะทำไ้เสียระเบียบวินัยในชั้นเรียน ส่วนกลุ่มที่ 3 ไม่มีปัญหาเพราะไม่เคยจัดกิจกรรมเลย

ตารางที่ 46 ปัญหาที่ครูประสบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปัญหา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ไม่ได้รับการสนับสนุนจาก ครูใหญ่	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่ได้รับความร่วมมือจาก ผู้ปกครองของนักเรียน	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
นักเรียนไม่สนใจในกิจกรรม ที่จัด	-	-	2	4	-	-	3	6	1	2	-	-	1	2	5	10	6	12
เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครูจน ทำให้เป็นผลเสียถึงการสอน ในชั้น	2	4	1	2	-	-	5	10	-	-	1	2	2	4	7	14	9	18
ไม่เห็นประโยชน์จากการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ขาดความร่วมมือจากชุมชน-	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
ไม่มีปัญหา	3	6	8	16	-	-	8	16	1	2	5	10	4	8	21	42	25	50
ไม่ได้นึกถึงความคิดเห็น	-	-	4	8	1	2	3	6	1	2	-	-	2	4	7	14	9	18

ตารางที่ 46 แสดงให้เห็นว่าครุกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ รอยละ 50 ไม่มีปัญหาจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเป็นครูชาย รอยละ 8 และ ครูหญิง รอยละ 42 ครุกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ รอยละ 18 พบปัญหาว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครูจนทำให้เป็นผลเสียถึงถาวรจนในชั้น ส่วนครุกลุ่มใหญ่อื่นตั้งแต่ รอยละ 6 ถึง รอยละ 12 พบปัญหาว่าขาดความร่วมมือจากชุมชน กับนักเรียนไม่สนใจในกิจกรรมที่จัด ครุกลุ่มเล็กที่สุดมีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม คือ รอยละ 2 ซึ่งต่างก็เป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง เช่นกับพบปัญหาว่าไม่ได้รับความสนับสนุนจากครูใหญ่ กับการไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารของนักเรียน อย่างไรก็ตามก็ตั้งแต่ว่าจะมีครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น รอยละ 18 ก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีความคิดเห็นไม่เห็นประโยชน์จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่ประการใดเลย

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับการใช้และการสร้างอุปกรณ์การสอน มีรายละเอียดคนสอนไว้ในตารางที่ 47-53

ตารางที่ 47 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์การสอน

ความคิดเห็นของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่ซับซ้อนมาก	2	4	10	20	1	2	10	20	3	6	4	8	6	12	24	48	30	60
ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่ซับซ้อนาง	-	-	3	6	-	-	6	12	-	-	1	2	-	-	10	20	10	20
ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่เสียเวลา	1	2	3	6	-	-	4	8	-	-	1	2	1	2	8	16	9	18
ไม่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่ซับซ้อน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ส่งต่อความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	4	-	1	2

ตารางที่ 47) จะเห็นว่าครูผู้สอนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 60 มีความเห็นว่าการใช้อุปกรณ์การสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่ซับซ้อนมาก ในจำนวนนี้เป็นครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิง ร้อยละ 48 โดยเป็นครูหญิงมากที่สุดคือในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 20 เท่ากัน

ความคิดเห็นของครูกลุ่มใหญ่ รองลงมา คือ ร้อยละ 20 เห็นประโยชน์ของอุปกรณ์การสอนว่าช่วยให้นักเรียนเข้าใจดีขึ้นบ้าง โดยมีข้อซึ่งเกินกว่าเป็นแต่เฉพาะความคิดเห็นของครูหญิงทั้ง 3 ประเภทโรงเรียนทั้งสิ้น ส่วนความคิดเห็นใกล้เคียงกับกลุ่มที่ 2 ได้แก่ ร้อยละ 18 มีความเห็นว่าช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีเสียเวลา อย่างไรก็ตามก็ถึงแม้ว่าจะมีครูที่ไม่แสดงความคิดเห็นอยู่ ร้อยละ 2 แต่ก็ไม่มีครูคนใด มีความเห็นว่าอุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์

ตารางที่ 48 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการใช้อุปกรณ์การสอนและกิจกรรม

จำเป็นต่อการใช้อุปกรณ์การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ทุกครั้ง	1	2	4	8	-	-	4	8	-	-	1	2	1	2	9	18	10	20
เกือบทุกครั้ง	-	-	3	6	-	-	5	10	2	4	2	4	2	4	10	20	12	24
บางครั้ง	2	4	6	12	-	-	10	20	1	2	2	4	3	6	18	36	21	42
น้อยครั้ง	1	2	1	2	1	2	1	2	-	-	1	2	2	4	3	6	5	10
ไม่จำเป็นข้อใจเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 48 จะเห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 42 มีความเห็นว่าจำเป็นต่อการใช้อุปกรณ์การสอนและกิจกรรมเป็นบางครั้ง โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 6 และเป็นครูหญิง ถึง ร้อยละ 36 จำนวนครูชายที่สูงสุดคือ 4 คนในโรงเรียนชาย ร้อยละ 4 จำนวนครูหญิงที่สูงสุดคือ 4 คนในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 20 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 24 ซึ่งในครูชายเฉพาะโรงเรียนสหศึกษาและครูหญิงทั้ง 3 ประเภทโรงเรียนตอบว่ามีความจำเป็นในการใช้เกือบทุกครั้ง จำนวนครูซึ่งใกล้เคียงถัดมาคือ 20 มีความเห็นว่าจำเป็นข้อใจทุกครั้ง ความคิดเห็นของครูกลุ่มน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 10 มีความเห็นว่าอุปกรณ์การสอนและกิจกรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องจัดขึ้นบ่อยครั้ง

ตารางที่ 49 ประเภทของอุปกรณ์การสอนที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ประเภทของอุปกรณ์การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
โสตทัศนวัสดุ	1	2	4	8	-	-	7	14	1	2	2	4	2	4	13	26	15	30
ฮักดวีดีโอ	-	-	3	6	-	-	7	12	1	2	1	2	1	2	10	20	11	22
สิ่งตีพิมพ์	3	6	8	16	-	-	14	28	2	4	3	6	5	10	25	50	30	60
วีดีโอเคเบิล	1	2	5	10	-	-	8	16	1	2	3	6	2	4	16	32	18	36
ทุกอย่างทั้งกล่าวข้างต้น	1	2	2	4	-	-	9	18	2	4	36	3	3	6	14	28	17	34
แผนที่และหนังสือที่จำเป็น	-	-	-	-	1	2	2	4	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด ร้อยละ 60 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 50 เคยใช้อุปกรณ์การสอนประเภทสิ่งตีพิมพ์ จำนวนครูชายสูงสุดใ้คนกรรชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 6 และจำนวนครูหญิงสูงสุดใ้คนกรรหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 28 ส่วนอุปกรณ์ประเภทอื่น ๆ นั้นปรากฏว่าอุปกรณ์ประเภทวีดีโอเคเบิลเป็นสิ่งทีกรรกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 36 ไซ ในจำนวนนี้ครูหญิงในโรงเรียนหญิงมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 16 จำนวนครูกลุ่มถัดลงมาคือ ร้อยละ 34 เป็นผู้เคยใช้อุปกรณ์หลายประเภท คือ ทั้งโสตทัศนวัสดุ ฮักดวีดีโอ สิ่งตีพิมพ์ และวีดีโอเคเบิล ส่วนอุปกรณ์ประเภทแผนที่ และ หนังสือที่จำเป็นนั้นมีครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 6 ไซ

ตารางที่ 50 ความสะดวกที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาได้รับในการใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน

ความสะดวกที่ครูได้รับในการใช้อุปกรณ์	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		รวมเขต					
	จำ-นวน	ร้อยละ	จำ-นวน	ร้อยละ	จำ-นวน	ร้อยละ	จำ-นวน	ร้อยละ	จำ-นวน	ร้อยละ	จำ-นวน	ร้อยละ	จำ-นวน	ร้อยละ				
มาก	2	4	3	6	-	-	4	8	1	2	-	-	3	6	7	14	10	20
ปานกลาง	2	4	6	12	1	2	14	28	2	4	6	12	5	10	26	52	31	62
น้อย	-	-	6	12	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	8	16	8	16
ไม่ได้รับเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4

ตารางที่ 50 จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 62 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 52 ได้ ได้รับความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูที่ได้รับความสะดวกมากมีเพียง ร้อยละ 20 และ อีก ร้อยละ 16 เป็นผู้ที่ได้รับความสะดวกในกรณีใช้อุปกรณ์น้อย แต่ก็ไม่มียุคใดเลยที่ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนแต่ประการใด

ตารางที่ 51 แหล่งที่ครูหาความรู้เพิ่มเติม

แหล่งที่ครูหาความรู้เพิ่มเติม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมบอก					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
จากห้องสมุดหรือจากหนังสือ																		
ต่าง ๆ	3	6	11	22	1	2	21	42	3	6	6	12	7	14	38	76	45	90
จากภาพยนตร์	4	8	5	10	-	-	11	22	-	-	6	12	4	8	22	44	26	52
จากวิทยากร	1	2	6	12	-	-	12	24	2	4	5	10	3	6	23	46	26	52
จากวารสารศึกษาต่อ	2	4	-	-	-	-	6	12	2	4	1	2	4	8	7	14	11	22
ไปขอคำแนะนำจากอาจารย์																		
เท่า	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4

ตารางที่ 51 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ 90 หาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุดหรือจากหนังสือต่าง ๆ ในจำนวนนี้เป็นครูชายเพียงร้อยละ 14 และครูหญิงถึงร้อยละ 76 จำนวนครูชายสูงสุดได้แก่ครูชายในโรงเรียนชายและโรงเรียนสหศึกษาคือ ร้อยละ 6 เท่ากัน ส่วนจำนวนครูหญิงสูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงคือร้อยละ 42 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือร้อยละ 52 มีอยู่ 2 กลุ่มเท่ากัน โดยกลุ่มที่ 1 ซึ่งได้แก่ครูชายเฉพาะ

ในโรงเรียนชาย และ ครูหญิงในโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากภาคเนกร์
ครูกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง กับครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท หาความรู้เพิ่มเติม
จากวิทยากร นอกจากนี้ยังมีกลุ่มครูที่มีจำนวน ร้อยละ 22 หาความรู้เพิ่มเติมด้วยการศึกษา มีครูกลุ่มเด็กที่สุก ซึ่งมีเฉพาะ
ครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง เพียง ร้อยละ 4 เท่านั้นที่ไปขอคำแนะนำจากอาจารย์เก่า

ตารางที่ 52 ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับวิธีใช้และการสร้างอุปกรณ์

ความรู้สึกของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
มีความลำบากในการนำมาใช้																		
เพราะไม่มีความชำนาญและไม่																		
เคยฝึกหัดมาก่อน	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	-	-	-	4	8	4	8	
มีความคุ้นเคยในการใช้อุปกรณ์																		
เป็นอย่างดี	1	2	4	8	-	-	3	6	-	-	-	-	1	2	7	14	8	16
สนใจกับสิ่งรอบตัวและคิดที่จะนำ																		
มาเป็นอุปกรณ์เสมอ	-	-	5	10	1	2	6	12	2	4	1	2	3	6	12	24	15	30
คิดอยากจะทำอุปกรณ์ง่าย ๆ ได้																		
แต่ไม่มีความสามารถในการ																		
ประดิษฐ์เลย	1	2	2	4	-	-	7	14	-	-	2	4	1	2	11	22	12	24
สามารถทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ																		
ได้และทำได้อย่างประหยัด	2	4	1	2	-	-	2	4	1	2	3	6	3	6	3	6	6	12

ตารางที่ 52 (ต่อ) ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับวิธีใจและการสร้างอุปกรณ

ความรู้สึกของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม							
	เขตชาย		เขตหญิง		เขตชาย		เขตหญิง		เขตชาย		เขตหญิง		รวมยอด			
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ		
อุปกรณหาไม่เพียงพอ	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ไม่มีปัญหา	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	2	4	2	4
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 52 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 30 มีความสนใจกับสิ่งรอบตัวและคิดที่จะนำมาเป็นอุปกรณเอง ในจำนวนนี้เป็นครูชาย ร้อยละ 6 และครูหญิงร้อยละ 24 จำนวนครูหญิงสูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง คือ มีร้อยละ 12 และจำนวนครูชายสูงสุดได้แก่ครูชายในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 4 ย้ำว่ามีปัญหาของครูกลุ่มรองลงมาคือ ร้อยละ 24 ได้แก่ การคิดที่จะทำอุปกรณง่าย ๆ ได้ หากแต่ไม่มีความสามารถในการประดิษฐ์เอง ในจำนวนดังกล่าวเป็นปัญหาของครูชายในโรงเรียนชายกับครูหญิงในโรงเรียนหญิง 3 ประเภท ปัญหาของครูอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 8 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิง ได้แก่มีความลำบากในการนำอุปกรณมาใช้ เพราะไม่มีความชำนาญและไม่เคยฝึกหัดมาก่อน ปัญหาของครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 4 ได้แก่การมีงบประมาณไม่เพียงพอซึ่งได้แก่ปัญหาของครูหญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิง ส่วนครูอีก 3 กลุ่ม คือ ร้อยละ 16 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 2 และครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 14 บอกว่าไม่มีปัญหาเพราะมีความสนใจในการใช้อุปกรณเป็นอย่างดี ครูกลุ่มร้อยละ 12 บอกว่าสามารถทำอุปกรณได้ง่าย ๆ ได้ และเข้าใจอย่างประณีต และครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 4 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง บอกว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีใจหรือการสร้างอุปกรณเอง

ตารางที่ 53 ปัญหาที่ครูสังคมศึกษาพบในการใช้อุปกรณ์การสอน

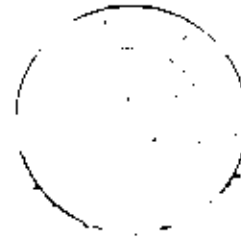
ปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอน	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม					
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
อุปกรณ์การสอนในโรงเรียน																		
มีไม่เพียงพอ	2	4	4	8	-	-	11	22	2	4	3	6	5	10	18	36	23	46
ไม่ได้รับการสนับสนุนให้ใช้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สถานที่ไม่อำนวยให้ในการ																		
ใช้อุปกรณ์	-	-	5	10	-	-	6	12	-	-	1	2	-	-	12	24	12	24
ไม่รุนแรงวัสดุอุปกรณ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2
ไม่มีแหล่งอุปกรณ์การสอนใน																		
โรงเรียนเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ต้องจ่ายเงินส่วนตัวเพื่อซื้อ																		
หรือเช่าอุปกรณ์	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่เห็นประโยชน์ในการใช้																		
อุปกรณ์การสอน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 53 (ต่อ) ปัญหาที่ครูสังคมนาพบในการใช้อุปกรณ์การสอน

ปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
รู้สึกอึดอัดกว่าการสอนปกติ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
อุปกรณ์เหมือนกับการสอน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
เด็กเล็ก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
ไม่มีเวลาเตรียมจัดหาและ	-	-	4	8	-	-	3	6	-	-	8	16	8	16				
เตรียมการใช้อุปกรณ์	-	-	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	8	16				
การใช้อุปกรณ์ทำให้การสอน	1	2	2	4	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12
ล่าช้าไม่ทันหลักสูตร	1	2	2	4	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12
ไม่มีปัญหา	2	4	5	10	-	-	6	12	1	2	1	2	3	6	12	24	15	30
ไม่ชอบแบบสอบถาม	-	-	1	2	1	2	1	2	-	-	1	2	1	2	3	6	4	8

ตารางที่ 53 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 46 พบปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอน คือ อุปกรณ์การสอนในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ โดยเป็นปัญหาของครูชาย ร้อยละ 10 และ ครูหญิง ร้อยละ 36 ซึ่งมีจำนวนครูชายสูงสุด ร้อยละ 4 ในโรงเรียนชาย และโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4 เท่ากัน ส่วนครูหญิงที่มีจำนวนสูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 22 ส่วนปัญหาของครูที่มีจำนวนมากรองลงมา คือ ครู ร้อยละ 24

โคกสถานที่ไม่อำนวยให้ในการใช้อุปกรณ์ จำนวนครูอีก ร้อยละ 16 และร้อยละ 12 พบปัญหาว่าไม่มีเวลาเตรียมจัดทำและ
เตรียมการใช้อุปกรณ์ และปัญหาที่ว่าการใช้อุปกรณ์ทำให้การสอนอ่านไม่ทันหลักสูตรความล่าช้า ส่วนปัญหาของครูจำนวนน้อยที่สุด
โคก ร้อยละ 2 ที่มีจำนวนเท่ากัน 2 กลุ่มด้วยกันนั้น คือ การไม่รู้เพลงวัสดุอุปกรณ์ และการที่คงจ่ายเงินส่วนตัวเพื่อซื้อหรือ
ทำอุปกรณ์อื่น อย่างไรก็ตามก็ยังมีครูอีก ร้อยละ 30 ที่ไม่มีปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอนใด ๆ หนึ่ง



ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียน และ หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา ได้แสดงรายละเอียดไว้ใบตารางที่ 54-55

ตารางที่ 54 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมออก									
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		รวมออก									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
เนื้อหาวิชายากเกินไป	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	5	10	5	10
เนื้อหาวิชาง่ายเกินไป	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
เนื้อหาสั้นเกินไปจนไม่เข้าใจ- ภาษาไม่รัดกุม ทำให้เข้าใจ	-	-	3	6	-	-	11	22	3	6	2	4	3	6	16	32	19	38
ความหมายคลุมเครืออย่าง	1	2	5	10	-	-	10	20	2	4	1	2	3	6	16	32	19	38
ตัวสะกดผิดมาก	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2
กระตมเฉว	-	-	2	4	-	-	3	6	2	4	1	2	2	4	6	12	8	16
รูปร่างไม่กระชับ	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
ข้อความไม่ชัดเจน	1	2	-	-	-	-	5	10	1	2	3	2	2	4	6	12	8	16
เนื้อหาบางตอนไม่ถูกต้องตาม																		
ข้อเท็จจริง	2	4	2	4	-	-	6	12	1	2	2	4	3	6	10	20	13	26
รูปประกอบไม่เหมาะสม	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4	2	4	3	6	5	10

ตารางที่ 54 (ต่อ) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
ควรมีบทไม่วัดเงินและราคา-																		
ความเป็นระเบียบ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่มีสรุปท้ายบท	-	-	3	6	-	-	4	8	1	2	-	-	1	2	7	14	8	16
ไม่มีปัญหาให้ตอบท้ายบท	2	4	2	4	-	-	7	14	2	4	-	-	4	8	9	18	13	26
มีภาพประกอบน้อยเกินไป	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	2	4	2	4
มีความละเอียดน้อย	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	2	4	1	2	2	4	-	-	2	4	2	4	6	12	8	16

ตารางที่ 54 แสดงให้เห็นว่า ครูจำนวนมากที่สุด 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ 38 เท่ากันนั้น ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาต่างกัน คือ กลุ่มหนึ่งซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 6 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 32 เห็นว่าปัญหาอยู่ที่เนื้อหาสั้นเกินไปจนไม่เข้าใจ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 6 กับครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 32 เช่นกัน เห็นว่าหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษายังใช้ภาษาไม่รัดกุม จึงทำให้เข้าใจความหมายได้หลายอย่าง ส่วนรับความ

คิดเห็นของครูอีกจำนวนหนึ่งซึ่งมากรองลงมา คือ ร้อยละ 26 มีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งเห็นว่าเนื้อหาบางตอนยังไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง และอีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่าไม่มีปัญหาในคอมตาบท นอกจากนี้ยังมีครูอีกหลายกลุ่มที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการใช้ หนังสือ แบบเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันออกไป คือ กลุ่มครู ร้อยละ 16 มีอยู่ 3 กลุ่มด้วยกันมีความเห็นดังนี้ คือ กลุ่มที่ 1 ซึ่งโค่นครูชายในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อีกร้อยละ 12 เห็นว่ากระดาษเลว กลุ่มที่ 2 โค่นครูชายในโรงเรียนชาย และ ใน โรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4 และครูหญิงในโรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 12 เห็นว่าหนังสือแบบเรียนมีข้อความไม่ชัดเจน กลุ่มที่ 3 ซึ่งโค่นครูชายในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 2 และ ครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 14 เห็นว่าไม่มีสรุปท้ายบท ส่วนกลุ่มครูอีก 2 กลุ่มที่มีจำนวนครูกลุ่มละร้อยละ 10 เท่ากัน มีความเห็นดังนี้ คือ กลุ่มหนึ่งซึ่งโค่นครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท เห็นว่าเนื้อหาวิชาากเกินไป อีกกลุ่มหนึ่งคือชายในโรงเรียนชายและโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4 และครูหญิงในโรงเรียนหญิงและโรงเรียนสหศึกษาอีก ร้อยละ 6 เห็นว่ารูปประกอบไม่เหมาะสม สำหรับครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2 ซึ่งมีจำนวนเท่ากันอยู่ 2 กลุ่ม โค่นแสดงความคิดเห็นว่าควรมีบทไม่ชัดเจนและจากความเป็นระเบียบ กับเห็นปัญหาว่าหนังสือแบบเรียนมีความละเอียดเกินไป

ตารางที่ 55 ประเภทหนังสือที่ครูใช้อ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ประเภทหนังสือ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมบอก								
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย				เพศหญิง						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ							
นวนิยาย คำขวัญและนิทาน																			
พื้นเมือง	2	4	6	12	-	-	12	24	3	6	3	6	5	10	21	42	26	52	
ประวัติบุคคลสำคัญ	3	6	5	10	-	-	16	32	3	6	4	8	6	12	25	50	31	62	
สารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์	3	6	7	14	-	-	16	32	2	4	4	8	5	10	27	54	32	64	
เอกสารจากหน่วยราชการ																			
ต่าง ๆ	4	8	9	18	-	-	14	28	3	6	2	4	7	14	25	50	32	64	
สมุดภาพและแผนที่	3	6	6	12	-	-	13	26	3	6	3	6	6	12	22	44	28	56	
นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และบทความต่าง ๆ	4	8	10	20	-	-	16	32	3	6	3	6	7	14	29	58	36	72	
หนังสือประชุมพงศาวดาร	3	6	5	10	-	-	13	26	3	6	3	6	6	12	21	42	27	54	
หนังสืออ้างอิง	3	6	5	10	-	-	14	28	3	6	1	2	6	12	20	40	26	52	

ตารางที่ 55 (ต่อ) ประเภทหนังสือที่ครูใจอ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ประเภทหนังสือ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม							
	เขตชาย		เขตหญิง		เขตชาย		เขตหญิง		รวมยอด							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
หนังสืออุทิศประเภทและเอกสารจากสถานทูต	-	-	1	2	-	-	-	-	2	4	-	-	3	6	3	6
หนังสืออ้างอิงและตำราที่เชื่อถือได้	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
หนังสืออุทิศประเภทไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 55 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 72 มีแหล่งบันทึกเอกสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และบทความต่าง ๆ สำหรับประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ในจำนวนครูร้อยละ 72 นี้ เป็นครูชายเพียง ร้อยละ 14 และครูหญิง ถึง ร้อยละ 58 ส่วนครูกลุ่มใหญ่ของสงขลามียู่ 2 กลุ่มด้วยกัน คือ ร้อยละ 64 นั้น กลุ่มหนึ่งบอกว่าการสอนวิชาสังคมศึกษามีสาระสำคัญเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ประกอบ และอีกกลุ่มหนึ่งใช้เอกสารจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ จำนวนครูที่มากใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มครูร้อยละ 62 ใช้หนังสือประเภทประวัติศาสตร์สำคัญประกอบการสอน ครูกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 56 ใช้สมุดภาพและแผนที่ ช่วยครู ร้อยละ 54 ใช้หนังสือประเภทพงศาวดารประกอบ อีก 2 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนเท่ากับคือ กลุ่มร้อยละ 52 ใช้ประเภทหนังสือประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาต่างกันออกไปคือ กลุ่มหนึ่งใช้นวนิยาย คำขวัญและนิทานพื้นเมือง อีกกลุ่มหนึ่งใช้หนังสืออ้างอิง สำหรับครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 มีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูชายในโรงเรียนหญิงใช้หนังสืออ้างอิงและตำราที่เชื่อถือได้ ส่วนกลุ่มครูหญิงในโรงเรียนสหศึกษาใช้หนังสืออุทิศประเภทประกอบการสอน

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับการวัดวิชาสังคมศึกษา จึงได้แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 56-60

ตารางที่ 56 ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการวัดผล

ความเข้าใจของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง											
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ										
เพื่อเก็บคะแนนตามระเบียบ ของโรงเรียน	4	8	4	8	-	-	10	20	1	2	3	6	5	10	17	34	22	44
เพื่อวัดประสิทธิภาพในการ เรียนของเด็ก	4	8	9	18	-	-	11	22	3	6	3	6	7	14	23	46	30	60
เพื่อวัดความแม่นยำในการจำ	4	8	3	6	-	-	7	14	-	-	1	2	2	4	11	22	13	26
เพื่อวัดความซบซันและความ เอาใจใส่ของเด็ก	4	8	6	12	-	-	13	26	1	2	2	4	5	10	21	42	26	52
เพื่อวัดผลการสอนของครู	4	8	9	18	-	-	12	24	2	4	5	10	6	12	26	52	32	64
เพื่อนำมาปรับปรุงการสอน ให้ดีขึ้น	3	6	7	14	1	2	15	30	2	4	3	6	6	12	25	50	31	62
เพื่อวัดความเข้าใจของเด็ก และนำไปใช้ในถูกต้อง	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
เพื่อให้เด็กเกิดทักษะในการ คอมพิวเตอร์	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2

ตารางที่ 56 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 64 มีความเข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการวัดผล
ว่า เพื่อเป็นการวัดผลการสอนของครู ความเข้าใจดังกล่าวนี้เป็นความเข้าใจของครูชายในโรงเรียนชายและโรงเรียนสห
ศึกษา ร้อยละ 12 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 52 โดยที่จำนวนสูงสุดของครูชายโคกแก่ครูชายในโรงเรียน
ชาย คือ ร้อยละ 8 และ จำนวนสูงสุดของครูหญิงโคกแก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 24 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือร้อยละ
62 และ ร้อยละ 60 เขาใจว่าการวัดผลมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และวัตถุประสงค์ในการเรียนของเด็กคาม
สำคัญ ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 52 เขาใจว่าเป็นการวัดความขยันและความเอาใจใส่ของเด็ก นอก
จากนี้ครูอีก 2 กลุ่ม ยังมีความเข้าใจในความมุ่งหมายของการวัดผลต่างกันออกไป คือ กลุ่มครู ร้อยละ 44 เขาใจว่าเพื่อเก็บ
คะแนนตามระเบียบของโรงเรียน ส่วนกลุ่มครู ร้อยละ 26 เขาใจว่า เพื่อเป็นการวัดความแม่นยำในการจำ อย่างไรก็ตามก็ยังมี
ครูกลุ่มเล็กที่สุดอยู่ ร้อยละ 2 อยู่ 2 กลุ่ม ที่เขาใจว่าการวัดผลมีความมุ่งหมายที่จะวัดความเข้าใจของเด็กแล้วนำไปใช้ให้ถูกต้อง
และมุ่งหมายเพื่อที่จะให้เด็กเกิดทักษะในการตอบปัญหา

ตารางที่ 57 วิจัยคุณวิชาสังคมศึกษาของครู

วิจัยคุณของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย				เพศหญิง					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
ใช้ข้อทดสอบแบบปรนัย	-	-	3	6	-	-	14	28	2	4	2	4	2	4	19	38	21	42
ใช้ข้อทดสอบแบบอัตนัย	2	4	2	4	-	-	11	22	2	4	2	4	4	8	15	30	19	38
ใช้ข้อทดสอบแบบปรนัยและ อัตนัย	4	8	12	24	1	2	15	30	3	6	6	12	8	16	33	66	41	82
จากเขตพื้นที่โรงเรียนปากเปลา	3	6	6	12	-	-	11	22	2	4	4	8	5	10	21	42	26	52
ใ้หนักเรียนหัวมันท์กมย	3	6	6	12	-	-	9	18	1	2	4	8	4	8	19	38	23	46
ใ้หนักเรียนทำหัวขอสำคัญ ของเรื่องที่เรียนไว้	-	-	1	2	-	-	6	12	1	2	3	6	1	2	10	20	11	22
รวบรวมผลงานทุกชั้นปีได้รับ																		
มอบหมายเป็นคะแนน	2	4	3	6	-	-	9	18	1	2	2	4	3	6	14	28	17	34
ใ้หนักเรียนอภิปราย	3	6	8	16	-	-	10	20	1	2	4	8	4	8	22	44	26	52
แสดงละคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 57 (ต่อ) วิจัยวิทยาสังคมศึกษาของครู

วิจัยของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด					
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
วาทศาสตร์	-	-	-	-	-	-	1	2	4	8	1	2	4	8	5	10
การพูดหน้าชั้น	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-
การเขียนแผนผัง	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 57 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 82 ทำการวิจัยวิทยาสังคมศึกษาโดยใช้ขอทดสอบแบบปรนัย และอัตนัยในจำนวนนี้ เป็นครูชาย ร้อยละ 16 และครูหญิง ร้อยละ 16 เช่นกัน ส่วนครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 52 ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่มด้วยกัน หนึ่งคือครูที่วิจัยวิทยาสังคมศึกษาในชั้นเรียน ตอนปลายเปิดอกกับการให้นักเรียนอภิปราย นอกจากนี้ยังมีครูอีกหลายกลุ่มที่มีวิจัยวิทยาสังคมศึกษาต่างกันไป คือ กลุ่มครูร้อยละ 46 มีวิจัยวิทยาสังคมศึกษาในชั้นเรียน ทำมันท์ทาบ รองลงมาคือกลุ่มครู ร้อยละ 42 ใช้ขอทดสอบแบบปรนัย กลุ่มครูร้อยละ 38 ใช้ขอทดสอบแบบอัตนัย กลุ่มครู ร้อยละ 34 มีวิจัยวิทยาสังคมศึกษา รวบรวมผลงานที่นักเรียนได้รับมอบหมายเป็นคะแนน ส่วนกลุ่มครูร้อยละ 22 คอบว่าให้นักเรียนทำหัวข้อสำคัญของเรื่องที่เขียนไว้ ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 นั้น มีจำนวน 2 กลุ่มด้วยกัน มีวิธีการวิจัยวิทยาสังคมศึกษาการพูดหน้าชั้น กับ การเขียนแผนผัง

ตารางที่ ๕๘ ประเภทของข้อทดสอบที่ครูคิดว่าควรนำมาใช้เพื่อการวัดผล

ประเภทของข้อทดสอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ข้อทดสอบที่ออกโดยครูผู้สอน																		
เอง	3	6	8	16	-	-	20	40	1	2	2	4	4	8	30	60	34	68
ข้อทดสอบที่ออกโดยหัวหน้า-																		
สาขาวิชา	-	-	2	4	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	6	12	6	12
ข้อทดสอบที่ออกโดยคณะกรรมการ-																		
การโรงเรียน	-	-	2	4	-	-	1	2	2	4	1	2	3	6	4	8	7	14
ข้อทดสอบที่ออกโดยคณะกรรมการ-																		
การจากกระทรวง	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	4	8	4	8
ข้อทดสอบมีก่อน ๆ	1	2	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6
ข้อทดสอบของใครก็ได้ตาม																		
หลักสุกร	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
อาศัยแนวข้อสอบของกระทรวง																		
และโรงเรียนอื่น ๆ	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
คณะกรรมการจากกระทรวง,																		
ศึกษานิเทศก์และครูจาก																		
หลายโรงเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 558 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 68 มีความเห็นว่าข้อทดสอบที่ออกโดยครูผู้สอนเอง เป็นข้อทดสอบที่ควรนำมาใช้ในการวัดผล ในจำนวนนี้เป็นครูชาย ร้อยละ 8 โดยจำนวนสูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 40 สำหรับความคิดเห็นของครูที่มีจำนวนมากรองลงมา ซึ่งมีเพียง ร้อยละ 14 ได้แก่ความคิดเห็นที่ว่าควรเป็นข้อทดสอบที่ออกโดยคณะกรรมการโรงเรียน ครูอื่น ร้อยละ 12 เห็นว่าควรเป็นข้อทดสอบที่ออกโดยหัวหน้าสาขาวิชา นอกจากนี้กลุ่มครู ร้อยละ 8 เห็นว่า ควรเป็นข้อทดสอบที่ออกโดยคณะกรรมการจากกระทรวง และกลุ่มครู ร้อยละ 6 เห็นว่าควรใช้ข้อทดสอบฝึกอบ ๗ ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่ม ควบกัน และเป็นครูหญิงเหมือนกันเห็นว่าควรเป็นข้อทดสอบที่อาศัยแนวข้อทดสอบของกระทรวงและโรงเรียนอื่น ๆ กับข้อทดสอบของคณะกรรมการจากกระทรวง ศึกษานิเทศก์ และครูจากหลายโรงเรียน

ตารางที่ 59 การกำหนดระยะเวลาที่ครูใช้เพื่อการทดสอบ

การกำหนดระยะเวลาที่ใช้ การทดสอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
ทุกครั้งเมื่อสอบจบในแต่ละ ชั่วโมง	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	5	10	5	10
เมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ	1	2	2	4	-	-	5	10	2	4	1	2	3	6	8	16	11	22
เกือบจะครึ่งเป็นข้อๆน้อย	1	2	5	10	-	-	5	10	-	-	1	2	1	2	11	22	12	24
ตามที่โรงเรียนกำหนดไว้	1	2	1	2	-	-	5	10	1	2	1	2	2	4	7	14	9	18
ตามที่ครูได้กำหนดไว้ล่วงหน้า ในภารวางแผนการ สอนระยะยาว	1	2	5	10	-	-	1	2	-	-	2	4	1	2	8	16	9	18
เมื่อเห็นว่านักเรียนไม่สนใจ การเรียน	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
เมื่อไม่ไ้เตรียมการสอบมา ล่วงหน้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4

ตารางที่ 59 แสดงให้เห็นว่าครูกุ่มใหญ่ที่สุด ซึ่งมีเพียง รอยละ 24 ได้กำหนดระยะเวลาเพื่อการทดสอบ
เดือนละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย เป็นความคิดเห็นของครูชายในโรงเรียนชาย รอยละ 2 และของครูหญิงในโรงเรียนทั้ง
3 ประเภทอีก รอยละ 22 ส่วนจำนวนครูกุ่มใหญ่ รองลงมา คือ รอยละ 22 ได้กำหนดระยะเวลาทดสอบไว้เมื่อจบบท
เรียนหนึ่ง ๆ ครูกุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 2 กลุ่ม คือ รอยละ 18 นั้น กลุ่มหนึ่งตอบว่าการทดสอบได้เป็น
ไปตามที่โรงเรียนกำหนดไว้ อีกกลุ่มหนึ่งตอบว่าเป็นไปตามที่ครูได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในการวางแผนการสอนระยะยาว ส่วน
ครูกุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ รอยละ 10 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ตอบว่าได้ทดสอบทุกครั้งเมื่อสอน
จบในแต่ละชั่วโมง อีก รอยละ 4 เป็นจำนวนครูกุ่มเล็กที่สุดที่กำหนดที่กำหนดระยะเวลาทดสอบคือเมื่อเห็นว่านักเรียนไม่
สนใจการเรียน ในจำนวนนี้เป็นความคิดเห็นของครูหญิงในโรงเรียนหญิงโดยเฉพาะที่ทำการทดสอบเมื่อไม่ได้เตรียมการสอน
มาล่วงหน้า

ตารางที่ 60 ปัญหาการวัดผลที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาประสบ

ปัญหาการวัดผล	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวม									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
ไม่สามารรถสร้างแบบทดสอบ ที่เหมาะสมได้เพราะขาด ความเข้าใจในการสร้าง	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4	-	-	2	4	2	4	4	8
มีประสบการณ์ในเรื่องการวัด สอบ	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	-	-	1	2	3	6	4	8
ไม่ได้รับการสนับสนุนในคำ บอกริเริ่มแบบทดสอบใหม่ ๆ	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	1	2	1	2	2	4	3	6
ขาดวัสดุและอุปกรณ์ที่จะสร้าง แบบทดสอบ	-	-	3	6	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10
มีปัญาในเรื่องการตรวจและ การให้คะแนน	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	4	8	4	8
มีปัญาในด้านการเงินที่จะ ทำแบบทดสอบ	1	2	2	4	-	-	4	8	1	2	1	1	2	4	7	14	9	18

ตารางที่ 6๑ (ต่อ) ปัญหาการวัดผลที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาประสบ

ปัญหาการวัดผล	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมบอก							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมบอก					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
การจัดโต๊ะเรียนไม่เหมาะสม- - สวมกันแบบทดสอบที่ปรากฏ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- ไม่นับใจว่าแบบทดสอบที่ใช้ - จะวัดผลได้จริง	-	-	1	2	-	-	2	4	1	2	2	4	1	2	5	10	6	12
- ไม่ทราบว่าจะทดสอบไป - เพื่ออะไร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ไม่มีปัญหา	3	6	5	10	-	-	9	18	-	-	2	4	3	6	16	32	19	38
เกี่ยวกับจำนวนนักเรียนและ - การใช้เวลา	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
- ไม่นิ่งประมาณเพียงพอ	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
- ไม่แสดงความกตัญญู	-	-	1	2	1	2	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8

ตารางที่ 60 แสดงให้เห็นว่าปัญหาของการวัดผลที่ครูสังคมนศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 18 ประเด็น
โค่นล้มปัญหาในเรื่องการเงินที่จะนำมาผ่านบททดสอบ ซึ่งโค่นล้มครูชายในโรงเรียนชายและโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4
และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 14 ส่วนปัญหาของครู ร้อยละ 12 นั้น เป็นปัญหาครูชายเฉพาะในโรงเรียน
สหศึกษา ร้อยละ 2 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท คือ การไม่แน่ใจว่า แบบทดสอบที่ใช่จะวัดผลได้จริง กับ
จำนวนครูอีก ร้อยละ 10 มีปัญหาว่าซาคัสซึ และ อุปกรณ์ที่จะสร้างแบบทดสอบ ในจำนวนนี้เป็นปัญหาเฉพาะครูหญิงใน
โรงเรียน 2 ประเภท คือ โรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง นอกจากนี้โค่นล้มครูกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่ไม่เกินร้อยละ 8
ที่มีปัญหาในเรื่องการวัดผลแตกต่างกันออกไป ส่วนปัญหาของครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4 ซึ่งมี 2 กลุ่มด้วยกันและ
เป็นปัญหาของครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงเช่นเดียวกัน โค่นล้มปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนและการใช้เวลา
กับปัญหาการไม่มีงบประมาณเพียงพอ อย่างไรก็ตามก็ยังมีจำนวนครูถึง ร้อยละ 38 ที่ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการวัดผล
อย่างใด ในจำนวนดังกล่าวโค่นล้มครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 6 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทโค่นล้มครูหญิง
ในโรงเรียนหญิง มีจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 18

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ บรรณาการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนโค่งสงรายละเอียกว้ในตารางที่ 61-62

ตารางที่ 61 ประเภทของสิ่งทีช่วยส่งเสริมการเรีเณวิชาสังคศึกษาที่โรงเรียนมี

ประเภท	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
ห้องสมุด	4	8	10	20	-	-	19	38	3	6	5	10	7	14	34	68	41	82
ห้องเรียนเฉพาะวิชา	4	8	3	6	-	-	10	20	2	4	1	2	6	12	14	28	20	40
พิพิธภัณฑสังคศึกษา	2	4	3	6	-	-	6	12	1	2	1	2	3	6	10	20	13	26
ชุมนุมสังคศึกษา	3	6	5	10	-	-	12	24	2	4	2	4	5	10	19	38	24	48
มุมหนังสือสังคศึกษา	2	4	1	2	-	-	7	14	1	2	-	-	3	6	8	16	11	22
โต๊ะพิมพ์	-	-	-	-	1	2	2	4	1	2	-	-	2	4	2	4	4	8
ไม่มีเอเบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่แสดงความคึกเห็น	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 61 จะเห็นว่าครุกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 82 บอกว่าโรงเรียนโค่งสงของสมุคไจช่วยส่งเสริมการเรีเณวิชาสังคศึกษา จำนวนครุทีชอบมีดังนี้ คือ เป็นครูชาย ร้อยละ 14 และ ครูหญิง ร้อยละ 68 จำนวนทีสูงสุคทีแถครุหญิงในโรงเรียนหญิง ซึ่งมีอึ่ง ร้อยละ 38 ครุกลุ่มโตพรองลงมาคือ ร้อยละ 48 คอบว่าอึ่งทีโรงเรียนจกัใหม่รับเพื่อช่วยส่งเสริมการเรีเณวิชาสังคศึกษาคือ ชุมนุสังคศึกษา บอกจากทีถุณครุ ร้อยละ 40 คอบว่าโรง-

เรียนโตจิตโตโมของเฉพาะวิชา กลุ่มครูอีก 2 กลุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 26 และ ร้อยละ 22 ทอบว่าโรงเรียน
มีพิพิธภัณฑสังคศึกษา กับ จิตุมพหนังสือสังคศึกษา มีครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 8 ที่ทอบว่าโรงเรียนมีสิ่งช่วยส่งเสริมทุก
ประเภทนับตั้งแต่ของสมุด นองเรียนเฉพาะวิชา พิพิธภัณฑสังคศึกษา ชุมบุมสังคศึกษา และ มุมหนังสือสังคศึกษา จาก
จำนวนครูที่ทอบ ร้อยละ 8 นี้ ได้แก่ครูในโรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษา นอกแวนในโรงเรียนชาย

ตารางที่ 62 ลักษณะของโรงเรียนที่ครูถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

ลักษณะของโรงเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม												
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		รวม		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โต๊ะและเก้าอี้มีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะจัดกิจกรรม																			
เครื่องนุ่งห่มจำนวนมาก	4	8	4	8	-	-	7	14	1	2	2	4	5	10	13	26	18	36	
ลักษณะของห้องเรียนอยู่ ในบริเวณที่สกปรก เปลี่ยนแปลงไม่ได้	-	-	1	2	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	5	10	5	10	
อยู่ในที่ที่อากาศถ่ายเทไม่สะดวก	1	2	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8	
มีเสียงรบกวนมาก	2	4	8	16	1	2	7	14	-	-	2	4	3	6	17	34	20	40	
แสงสว่างมีไม่เพียงพอ	1	2	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8	
แสงสว่างเข้าไม่ถูกต้อง	1	2	2	4	-	-	3	6	-	-	1	2	1	2	6	12	7	14	
นักเรียนในชั้นมีจำนวนมากเกินไป	1	2	4	8	-	-	4	8	2	4	2	4	3	6	10	20	13	26	
ไม่สนใจความคิดเห็น	1	2	1	2	-	-	5	10	-	-	1	2	1	2	7	14	8	16	

ตารางที่ 62 จะเห็นว่าครุกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 40 ซึ่งเป็นครูชาย ร้อยละ 6 และ ครูหญิง ร้อยละ 34 มีความเห็นว่าลักษณะของห้องเรียนที่ครูคิดว่า เป็นอุปสรรคต่อการ เรียน คือการที่มีเสียงรบกวนมาก จำนวนสูงสุดคือแก่ครูหญิง ในโรงเรียนชาย ร้อยละ 16 ส่วนครุกลุ่มใหญ่ รองลงมา คือ ร้อยละ 36 มีความเห็นว่าลักษณะของห้องเรียนที่เป็นอุปสรรค คือแก่การที่โต๊ะ และเก้าอี้มีลักษณะเคลื่อนย้ายลำบากไม่เหมาะที่จะจัดกิจกรรม ครูจำนวน ร้อยละ 26 บอกว่ามีอุปสรรคเพราะ จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป ส่วนครูจำนวนเล็กน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 8 ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่มด้วยกัน มีความเห็นว่าอุปสรรคอยู่ที่ ห้องเรียนอยู่ในที่ซึ่งอากาศถ่ายเทไม่สะดวก กับ ลักษณะห้องเรียนที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ

ข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาและครูปกครองนักเรียนได้แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 63-69

ตารางที่ 63 ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา

ทัศนคติของนักเรียนต่อวิชา สังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย			เพศหญิง						
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ		จำ- นวน	ร้อยละ					
ให้ความสนใจและเห็นความ สำคัญมาก	1	2	1	2	-	-	3	6	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12
ให้ความสนใจและเห็นความ สำคัญมากพอสมควร	3	6	9	18	1	2	10	20	3	6	4	8	7	14	23	46	30	60
ให้ความสนใจน้อยและเห็น ความสำคัญแต่เพียงเล็กน้อย	-	-	5	10	-	-	5	10	-	-	1	2	-	-	11	22	11	22
ไม่ให้ความสนใจและไม่เห็น ความสำคัญเลย	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4

ตารางที่ 63 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 60 ซึ่งเป็นครูชายร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 46 มีความรู้สึกว่ามีนักเรียน
ให้ความสนใจและเห็นความสำคัญต่อวิชาสังคมศึกษามากพอสมควร จำนวนครูชายสูงสุดคือแก่ครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิงซึ่งมีร้อยละ 6

เท่ากัน ส่วนครูหญิงจำนวนสูงสุด ได้แก่ ครูหญิงในโรงเรียนหญิงซึ่งมีร้อยละ 20 ครูกลุ่มใหญ่ รองลงมาคือ ร้อยละ 22
ตอบว่านักเรียนให้ความสนใจน้อย และ เห็นความสำคัญของวิชานี้แค่เพียงเล็กน้อย โดยที่ครูทั้งร้อยละ 22 ที่ตอบเช่นนี้
ล้วนแต่เป็นครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภททั้งสิ้นยังมีกลุ่มครูอีกร้อยละ 12 ที่ตอบว่านักเรียนให้ความสนใจและเห็นความ-
สนใจทวิธาอังกฤษศึกษามาก ส่วนครูที่ตอบว่านักเรียนไม่ให้ความสนใจ และไม่เห็นความสำคัญเลยเป็นครูกลุ่มเล็กที่สุด ซึ่ง
มีจำนวนเพียง ร้อยละ 2 เท่านั้น นอกจากนี้ได้แก่กลุ่มครูที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 4

ตารางที่ 64: ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา

ปริมาณความสนใจของ นักเรียนต่อวิชาสังคม ศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
มาก	1	2	-	-	-	-	4	8	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12
ปานกลาง	2	4	10	20	1	2	12	24	3	6	4	8	6	12	26	52	32	64
น้อย	1	2	5	10	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	8	16	9	18
ไม่สนใจเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	4	8	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 64 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 64 ซึ่งเป็นครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิงร้อยละ 52 มีความเห็นว่านักเรียนมีความสนใจต่อวิชาสังคมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยจำนวนสูงสุดของครูชาย คือ ครูชายในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 6 ส่วนจำนวนครูหญิงที่สูงสุดคือครูหญิงในโรงเรียนหญิงร้อยละ 24 ครูที่มีความคิดเห็นว่านักเรียนมีความสนใจต่อวิชาสังคมศึกษานอนั้นเป็นครูกลุ่มใหญ่รองลงมาซึ่งมีจำนวนเพียงร้อยละ 18 มีครูเพียงร้อยละ 12 เท่านั้นที่มีความเห็นว่านักเรียนมีความสนใจมาก ในจำนวนนี้โค่นครูชายเฉพาะในโรงเรียนร้อยละ 2 และครูหญิงในโรงเรียนหญิงและโรงเรียนสหศึกษาอีกร้อยละ 10 เป็นที่น่าสังเกตว่าถึงแม้จะมีจำนวนครูที่เห็นว่านักเรียนให้ความสนใจน้อยอยู่บ้างก็ตามแต่หากไม่นับถึงจำนวนครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นร้อยละ 6 แล้ว ก็จะเห็นว่ามีครูคนโค่นเลที่เห็นว่านักเรียนไม่มีความสนใจในวิชาสังคมศึกษาเลย

ตารางที่ 65 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม										
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมบอก										
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ									
นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ																			
ใกล้เคียงกัน	2	4	9	18	1	2	11	22	2	4	2	4	5	10	22	44	27	54	
นักเรียนมีความรู้ต่างกัน																			
มาก	1	2	2	4	-	-	5	10	-	-	-	-	1	2	7	14	8	16	
นักเรียนมีความรู้เกินกว่า																			
ระดับชั้นที่เรียน	1	2	3	6	-	-	2	4	1	2	4	8	2	4	9	18	11	22	
นักเรียนมีความรู้เหนือกว่า																			
ระดับชั้นที่เรียน	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4	
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4	

ตารางที่ 65 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 54 เห็นว่านักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ในจำนวนนี้ได้แก่ครูชายร้อยละ 10 และ ครูหญิงร้อยละ 44 จำนวนครูที่สูงสุดที่แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงร้อยละ 22 ที่รองลงมาคือจำนวนครูหญิงในโรงเรียนชาย

คือ ร้อยละ 18 ความเห็นของครูกลุ่มที่ 2 คือ ครู ร้อยละ 22 เห็นว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้วิชาสังคมศึกษาดีกว่า
ระดับชั้นที่เรียน ครูกลุ่มที่ 3 คือ ร้อยละ 16 โต้แย้งครูชายในโรงเรียนชายกับครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง
เห็นว่านักเรียนมีความรู้ต่างกันมาก ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุด ซึ่งมีเพียง ร้อยละ 4 โดยเป็นครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียน
หญิงนี้มีความเห็นว่านักเรียนมีความรู้เหนือกว่าระดับชั้นที่เรียน

ตารางที่ 66. ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา

ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับ ปัญหาของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมบอก	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ
ขาดความลึกลับทวิจากรณี ไม่เต็มใจหรือไม่สามารถ ทำงานร่วมกับคนอื่นได้	2	4	9	18	1	2	16	32	2	4	3	6	5	10	28	56	33	66
ไม่สามารถรับยืมยืม ไม่ยอมเป็นครูเริ่ม	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ขาดความสนใจหรือความ กระตือรือร้นในงาน	-	-	1	2	-	-	2	4	3	6	1	2	3	6	4	8	7	14
ขาดความสนใจหรือความ กระตือรือร้นในงาน	1	2	3	6	-	-	10	20	-	-	1	2	1	2	14	28	15	30
ขาดความสนใจหรือความ กระตือรือร้นในงาน	-	-	2	4	-	-	5	10	-	-	2	4	-	-	9	18	9	18
มีความบกพร่องทางกายเช่น สุขภาพไม่ดี บุคลิกลักษณะ ไม่ดี	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
มีความบกพร่องทางภาษาและ การพูด เช่น สำเนียงแปร่ง ขาดความละเอียดละไมใน การใช้คำและสำนวน	1	2	1	2	-	-	3	6	-	-	-	-	1	2	4	8	5	10

ตารางที่ 66 (ต่อ) ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา

ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับ ปัญหาของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์ใหม่ ๆ ได้	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	2	4	2	4		
ไม่ชอบถามเพียงแคร์มีทั้ง	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2		
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	1	2	-	-	2	4	-	-	2	4	1	2	5	10	6	12

ตารางที่ 66 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 66 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 10 และ ครูหญิง ร้อยละ 56 มีความรู้สึกว่า
ปัญหาของนักเรียนในขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา คือ การขาดความคิดวิเคราะห์ จำนวนครูที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 32 และ
รองลงมาคือ ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 14 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 30 มีความเห็นว่าปัญหาอยู่ที่นักเรียนไม่ชอบเป็นผู้เริ่ม นอกจากนี้
ได้แก่ความรู้สึกของครูต่าง ๆ กันอีก 7 กลุ่ม ที่มีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 18 กล่าวคือ ครูกลุ่มที่ 1 ซึ่งมีจำนวน ร้อยละ 18 เห็นว่านักเรียนขาดความ
สนใจหรือความกระตือรือร้นในงาน ครูกลุ่มที่ 2 คือ ร้อยละ 14 รู้สึกว่านักเรียนไม่สามารถรับผิดชอบ ครูกลุ่มที่ 3 คือ ร้อยละ 10 เห็นว่านักเรียน
มีความบกพร่องทางภาษาและการพูด ครูกลุ่มที่ 4 คือ ร้อยละ 4 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงมีความรู้สึกว่ามีปัญหาอยู่ที่การไม่

สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ ส่วนครูที่เหลืออีก 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีจำนวนครู ร้อยละ 2 เท่ากับ มีความเห็นแตกต่างกันออกไป คือ ครูหญิงในโรงเรียนชาย เห็นว่าปัญหาของนักเรียนอยู่ที่การไม่เต็มใจหรือไม่สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ครูหญิงในโรงเรียนหญิงเห็นว่านักเรียนมีความบกพร่องทางกาย เช่น สุขภาพไม่ดี บุคลิกลักษณะไม่ดี ส่วนสิ่งที่อยู่ในปัญหาของนักเรียนตามความเห็นของครูชายในโรงเรียนชาย คือ นักเรียนไม่ชอบตามเพียงแต่รับฟัง นอกจากนี้ได้แก่ จำนวนครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นอยู่ร้อยละ 12

ตารางที่ 67 ปฏิกริยาของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์ของครู

ปฏิกริยาของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน									
นักเรียนแสดงความเชื่อ																		
หมาย	-	-	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
นักเรียนไม่แสดงกริยา																		
ไต่คอยเฉย	-	-	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
ผลการเรียนเหมือนกับที่สอน																		
โดยไม่ใช้อุปกรณ์	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	4	8	4	8
นักเรียนมีความกระตือรือร้น																		
ตอบทเรียนที่สั้น	2	4	9	18	-	-	10	20	-	-	4	8	2	4	23	46	25	50
ผลการเรียนของนักเรียนไม่																		
ดีขึ้นมากนัก	1	2	5	10	-	-	5	10	3	6	1	2	4	8	11	22	15	30
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2

ตารางที่ 67 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่คือ รอยละ 50 โดยเป็นครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง รอยละ 4 กับครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อีกรอยละ 46 ตอบว่าการจัดกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์ของครูทำให้นักเรียน มีความกระตือรือร้นชอบทเรียนดีขึ้น สำหรับครูกลุ่มใหญ่ออกมาคือ รอยละ 50 ตอบว่าทำให้ผลการเรียนของนักเรียนไม่ดีขึ้น มากนัก อีก 3 กลุ่มใดแกกลุ่มครูที่มีจำนวนไม่เกิน รอยละ 8 โดยกลุ่มที่ 1 ซึ่งใดแกครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง รอยละ 8 ตอบว่าผลการเรียนเหมือนกับที่สอนโดยไม่ใช้อุปกรณ์ กลุ่มที่ 2 คือ ครู รอยละ รอยละ 6 ซึ่งใดแกครูหญิงในโรงเรียน หญิงตอบว่านักเรียนไม่แสดงกิริยาที่ตอบต่อการจัดกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์ของครูเลย ส่วนครูที่ตอบว่านักเรียนแสดงความเบื่อ หน่ายนั้นมีเพียง รอยละ 4 เท่านั้น

ตารางที่ 68 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสนใจและความเอาใจใส่ที่ผู้ปกครองมักมีต่อการเรียน
วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับ ความสนใจของ ผู้ปกครอง	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมแยก							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวม					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ดีมาก	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
ดี	1	2	3	6	-	-	7	14	-	-	2	4	1	2	12	24	13	26
ไม่ใคร่สนใจหรือเอาใจใส่ เท่าใดนัก	2	4	10	20	-	-	7	14	3	6	3	6	5	10	20	40	25	50
ไม่สนใจและไม่เอาใจใส่เลย	-	-	2	4	-	-	5	10	-	-	1	2	-	-	8	16	8	16
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	1	2	1	2	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6

ตารางที่ 68 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 50 โดยเป็นครูชายร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 40 มีความคิดเห็นว่าผู้ปกครอง
นักเรียนไม่ใคร่ให้ความสนใจหรือเอาใจใส่การเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเท่าใดนัก ในจำนวนนี้จำนวนครูที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย
ร้อยละ 20 และรองลงมาได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 14 ครูกลุ่มใหญ่กลุ่มที่ 2 คือ ครูร้อยละ 26 ในความเห็นว่าคุณปกครองให้ความสนใจและ
เอาใจใส่ต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนดี กลุ่มที่ 3 ได้แก่จำนวนครูร้อยละ 16 ที่ความเห็นว่าคุณปกครองไม่ให้ความสนใจและไม่เอาใจใส่เลย
มีครูอยู่เพียงร้อยละ 2 เท่านั้นที่เห็นว่าคุณปกครองให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อนักเรียนมาก

ตารางที่ 69: ลักษณะของนักเรียนที่ครูมีความเห็นว่ามีผลต่อความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ลักษณะของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
มีความสามารถในการฟัง	3	6	2	4	-	-	7	14	-	-	4	8	3	6	13	26	16	32
มีความสามารถในการอ่าน																		
ได้อย่างรวดเร็ว	2	4	3	6	-	-	9	18	2	4	3	6	4	8	15	30	19	38
มีสติปัญญาเฉียบแหลม	2	4	1	2	-	-	3	6	1	2	-	-	3	6	4	8	7	14
มีความสามารถในการคิด																		
อย่างมีเหตุผล	3	6	16	32	-	-	19	38	2	4	5	10	5	10	40	80	45	90
ชอบคบค้าเกี่ยวข้องกับความจริง																		
ทาง ๆ	3	6	15	30	-	-	16	32	3	6	4	8	6	12	35	70	41	82
มีจินตนาการกว้างขวาง	3	6	6	12	-	-	8	16	2	4	3	6	5	10	17	34	22	44
ไม่จำเป็นต้องมีสติปัญญาเฉียบ แหลม แต่คงขยันหมั่น- เพียร	1	2	8	16	-	-	9	18	1	2	5	10	2	4	22	44	24	48

ตารางที่ 695 (ต่อ) ลักษณะของนักเรียนที่ครูมีความเห็นว่ามีข้อตกลงความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ลักษณะของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม										
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด										
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ									
มีความสามารถในการใช้																			
ภาษาใดเป็นอย่างดี	1	2	6	12	-	-	7	14	2	4	2	4	3	6	15	30	18	36	
ของมีนิสัยชอบคบค้าและมี																			
วิจารณ์อย่าง	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	
ของมีสังคมนิสัยดี	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	

ตารางที่ 695 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 90 มีความเห็นว่านักเรียนจะสามารถเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ก็ต่อเมื่อมีความสามารถในการใช้ภาษาใดอย่างหนึ่ง โดยเป็นครูชายร้อยละ 10 และครูหญิง ถึง ร้อยละ 80 จำนวนครูที่สูงสุดในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 38 และที่รองลงมาก็คือครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 32 ครูกลุ่มที่รองลงมาก็คือ ร้อยละ 82 ตอบว่านักเรียนจะต้องชอบคบค้าเกี่ยวกับความจริงต่างๆ นอกจากนี้โค่นัก กลุ่มครูอีกหลายกลุ่มที่มีความเห็นต่างกันออกไป คือ กลุ่มครูที่มีจำนวนร้อยละ 48 ตอบว่านักเรียนไม่จำเป็นต้องมีสติปัญญาเฉียบแหลมแต่ต้องขยันหมั่นเพียร รองลงมาก็คือกลุ่มครูร้อยละ 44 ตอบว่านักเรียนต้องมีจินตนาการกว้างขวาง ส่วนกลุ่มครูที่มีจำนวนร้อยละ 38 ตอบว่านักเรียนจะต้อง

มีความสามารถในการอ่านได้อย่างรวดเร็ว กลุ่มครูที่มีจำนวนใกล้เคียงกันอีก 2 กลุ่ม คือ ครูร้อยละ 36 ทอมว่าต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดีจึงจะมีความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดี อีกกลุ่มหนึ่งคือ ร้อยละ 32 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 6 และ ครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 26 เห็นว่าต้องมีความสามารถในการท่องจำ ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 มีอยู่ 2 กลุ่มด้วยกัน คือ ครูกลุ่มหนึ่งซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายมีความเห็นว่านักเรียนที่จะเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีจะต้องมีนิสัยชอบคบค้าและมีวิจารณ์งาน ส่วนครูอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย เห็นว่าจะต้องมีสังคมนิสัยดี

ข้อเท็จจริงและปัญหาจากฝ่ายบริหารและบุคลากรของโรงเรียน โคนส่งรายละเอียดไว้ในตารางที่ 70-80
 ตารางที่ 70 ความสัมพันธ์ที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาได้รับจากผู้นับถือนิกาย

ความสัมพันธ์ที่ครูได้รับ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ให้การสนับสนุนวิชาสังคม ศึกษามากกว่าวิชาอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ให้การสนับสนุนวิชาสังคม ศึกษาเท่า ๆ กับวิชาอื่น	3	6	13	26	1	2	14	28	3	6	6	12	7	14	33	66	40	80
ให้การสนับสนุนวิชาสังคม ศึกษาน้อยกว่าวิชาอื่น	-	-	2	4	-	-	5	10	-	-	-	-	-	-	7	14	7	14
ให้การสนับสนุนแต่ไม่ส่ง เสริมเท่าวิชาอื่น	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ให้การสนับสนุนและส่งเสริม มากกว่าวิชาอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4

ตารางที่ 70 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ มีจำนวนถึง ร้อยละ 80 โดยเป็นครุฑาบ ร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 66 ทอว่าผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนวิชาสังคมศึกษาเท่า ๆ กับวิชาอื่น ในจำนวนนี้จำนวนครูที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 28 รองลงมาคือ ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 26 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง ร้อยละ 14 ทอว่าผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนวิชาสังคมศึกษาน้อยกว่าวิชาอื่น ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุดซึ่งมีเพียง ร้อยละ 2 โดยเป็นครูหญิงในโรงเรียนชายนั้น ทอว่าผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนแต่ไม่ส่งเสริมเท่าวิชาอื่น อย่างไรก็ดีเป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีครูคนใดที่ตอบแบบสอบถามว่าผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนวิชาสังคมศึกษามากกว่าวิชาอื่น หรือให้การสนับสนุนและส่งเสริมมากกว่าวิชาอื่นเลย

ตารางที่ 71 ความเข้าใจในตัวครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาของผู้นักมัธยมศึกษาในโรงเรียน

ความเข้าใจในตัวครูผู้สอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ		
เข้าใจดีมาก	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	4	8	4	8
เข้าใจดี	3	6	13	26	1	2	13	26	3	6	5	10	7	14	31	62	38	76
เข้าใจน้อยมาก	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	4	8	4	8
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8

ตารางที่ 71 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 76 ซึ่งได้แก่ครูชายร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 62 ทราบว่า ผู้นักมัธยมมีความเข้าใจในตัวครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา จำนวนครูชายสูงสุดได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 6 เท่ากันกับครูชายในโรงเรียนสหศึกษา ส่วนจำนวนครูหญิงที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 26 เท่ากันกับครูหญิงในโรงเรียนหญิงเช่นเดียวกัน อีก 3 กลุ่มที่เหลือเป็นจำนวนครูร้อยละ 8 เท่ากัน โดยครูกลุ่มหนึ่งซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ทราบว่าผู้นักมัธยมมีความเข้าใจดีมาก อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทเช่นกัน ทราบว่าผู้นักมัธยมศึกษาเข้าใจครูผู้สอนน้อยมาก ส่วนกลุ่มสุดท้ายเป็นจำนวนครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 72 วิธีการที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงนิยมสนับสนุนการเพิ่มความรู้ออก

วิธีการ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด								
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ					
มีห้องสมุดซึ่งมีหนังสือทางคำ																			
วิชาการต่าง ๆ มากพอ	3	6	14	28	1	2	16	32	3	6	3	6	7	14	33	66	40	80	
เชิญวิทยากรมาปรากฏการณ์	3	6	4	8	-	-	12	24	1	2	2	4	4	8	18	36	22	44	
จัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยน																			
ปัญหา ระหว่างครูสอนวิชา																			
สังคมศึกษา	3	6	5	10	-	-	7	14	1	2	-	-	4	8	12	24	16	32	
สนับสนุนให้ครูไปรับการอบรม																			
เพิ่มเติม	3	6	13	26	-	-	13	26	3	6	5	10	6	12	31	62	37	74	
สนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อทั้ง																			
ในประเทศหรือต่างประเทศ	2	7	14	-	-	-	6	12	2	4	-	-	3	6	13	26	16	32	
จัดหาครูไปเยี่ยมเยียนโรงเรียน																			
อื่น ๆ	1	2	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8	

ตารางที่ 72 (ต่อ) วิธีการที่ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนการเพิ่มความรู้ของครู

วิธีการ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
เชิญครูจากโรงเรียนอื่น ๆ มาเยี่ยมเยียนแลกเปลี่ยนความรู้	1	2	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8
ไม่มีเลย	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8

ตารางที่ 72 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือถึงร้อยละ 80 ตอบว่า ผู้บังคับบัญชานับสนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้ของครูด้วยการจัดให้มีห้องสมุดซึ่งมีหนังสือทางคานวิชาการต่าง ๆ มากพอ ในจำนวนนี้ให้แก่ครูชายร้อยละ 14 และครูหญิงร้อยละ 66 โดยจำนวนสูงสุดให้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 32 รองลงมาคือครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 28 ครูกลุ่มใหญ่ของรองลงมาคือ ร้อยละ 74 นอกจากผู้บังคับบัญชานับสนับสนุนให้ครูไปรับการอบรมเพิ่มเติม โดยเป็นครูชายในโรงเรียนชายและโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 12 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 62 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 44 ตอบว่า ผู้บังคับบัญชานับสนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้ของครูโดยการเชิญวิทยากรมาปาฐกถาพิเศษ กลุ่มครูร้อยละ 32 มีอยู่ 2 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มหนึ่งมากกว่าผู้บังคับบัญชาจัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนปัญหาระหว่างครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาด้วยกัน อีกกลุ่มหนึ่งนอก

ว่าผู้บังคับบัญชาได้สนับสนุนให้ครูไปศึกษาค้นคว้าในประเทศหรือต่างประเทศ นอกจากนั้นได้แก่ครูอีก 2 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวน ร้อยละ 8 เท่ากัน นอกจากนี้ ผู้บังคับบัญชาก็พาครูไปเยี่ยมเยียนโรงเรียนอื่น และจักเชิญครูจากโรงเรียนอื่น ๆ มาเยี่ยม เยี่ยมแลกเปลี่ยนความรู้ ปรึกษาหารือ มีนักครูอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 2 ซึ่งเป็นครูกลุ่มเล็กที่สุดที่บอกว่าผู้บังคับบัญชา ไม่สนับสนุนการเพิ่มความรู้อีกเลย

ตารางที่ 23 ปัญหาที่เกิดจากการเว้นเพื่อเพิ่มวุฒิของครู

ปัญหาที่เกิดจากการเว้น เพื่อเพิ่มวุฒิ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม												
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		รวม		รวม		
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	
เตรียมการสอนน้อยลงเพราะ																			
ไม่มีเวลาพอ	1	2	1	2	-	-	3	6	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12	
สนใจงานในหน้าที่ของ	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	
มีเวลาเอาใจใส่นักเรียน																			
น้อยลง	1	2	2	4	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12	
มีเวลารวมกิจกรรมของ																			
โรงเรียนน้อยลง	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	2	4	2	4	
ต้องทิ้งชั้นกชั้นเวลาเปิดเรียน-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ไม่เกิดปัญหาเกี่ยวกับการสอน																			
เลย	1	2	7	14	-	-	7	14	2	4	1	2	3	6	15	30	18	36	
ไม่มีปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น	1	2	2	4	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	4	8	5	10	
ไม่สังเกตเห็นความคึกคักเห็น	-	-	3	6	1	2	5	10	1	2	2	4	2	4	10	20	12	24	

จากตารางที่ 73 แสดงให้เห็นว่าครุกลุ่มใหญ่ที่สุดซึ่งมีจำนวนเท่ากับอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอะรอยละ 12 มีปัญหาอันเนื่องมาจากการเรียนเพื่อเพิ่มวุฒิของคน คือ ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่กับวิชาน้อยลง ครุที่ประสบปัญหาเช่นนี้โคแกครุชายในโรงเรียนชายและครุหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งโคแกครุชายในโรงเรียนชายและครุหญิงในโรงเรียนชายโรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษาพบปัญหาว่าทำให้เตรียมการสอบน้อยลง เพราะไม่มีเวลาพอ ปัญหาของครุกลุ่มน้อยที่สุดคือร้อยละ 2 โคแกครุชายของครุหญิงในโรงเรียนชายพบว่าทำให้สนใจงานในหน้าที่น้อยลง จำนวนครุร้อยละ 4 โคแกครุหญิงในโรงเรียนหญิงและโรงเรียนสหศึกษามีปัญหาเรื่องทำให้ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนน้อยลง เป็นที่น่าสังเกตว่ามีจำนวนครุที่ไม่เกิดปัญหาเกี่ยวกับเตรียมการสอบได้ถึง ร้อยละ 36 นอกจากนี้ครุอีกร้อยละ 10 ซึ่งโคแกครุชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 2 และครุหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง ร้อยละ 8 นอกเหนือไม่มีปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น

ตารางที่ 74 ความนับสนุนที่ครูได้รับจากผู้งานบังคับบัญชาในเรื่องวิธีสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ

ความนับสนุนที่ครูได้รับ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด									
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
อย่างมาก	1	2	-	-	1	2	5	10	-	-	-	-	2	4	5	10	7	14
พอประมาณ	1	2	15	30	-	-	10	20	3	6	4	8	4	8	29	58	33	66
ไม่สนับสนุนแต่ไม่คัดค้าน	1	2	-	-	-	-	4	8	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12
คัดค้าน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	3	6	4	8

ตารางที่ 74 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 66 ได้รับความนับสนุนจากผู้งานบังคับบัญชาในเรื่องของวิธีสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ พอประมาณ โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 58 จำนวนครูที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 30 และที่รองลงมาได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 20 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาก็คือ ร้อยละ 14 ซึ่งได้แก่ครูชายเฉพาะในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 4 และครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 10 ทอมาว่าใคร่ความนับสนุนเป็นอย่างมาก ครูกลุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียงต่อมาคือร้อยละ 12 และเป็นครูกลุ่มเล็กที่สุดได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 2 และครูหญิงในโรงเรียนหญิงและโรงเรียนสหศึกษาอีกร้อยละ 10 นั้นนอกจากไม่ได้รับความนับสนุนแต่ก็ไม่ได้รับการคัดค้าน นอกจากจำนวนครูดังกล่าว ยังมีครูอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่ได้คอมแบบสอบถามร้อยละ 8

ตารางที่ 75 การจัดให้มีการปฐมปีพิเศษเกี่ยวกับการสอนของผู้บริหาร

การจัดให้มีการปฐมปีพิเศษ	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด			
	พิเศษชาย		พิเศษหญิง		พิเศษชาย		พิเศษหญิง		พิเศษชาย		พิเศษหญิง		พิเศษชาย	พิเศษหญิง				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
มี	1	2	4	8	1	2	8	16	2	4	1	2	4	8	13	26	17	34
ไม่มี	2	4	9	18	-	-	8	16	1	2	3	6	3	6	20	40	23	46
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	3	6	-	-	4	8	-	-	2	4	1	2	9	18	10	20

ตารางที่ 75 แสดงให้เห็นว่า ครูจำนวนร้อยละ 46 เป็นครูกลุ่มใหญ่ที่สุดที่ตอบว่าผู้บริหารได้จัดให้มีการปฐมปีพิเศษเกี่ยวกับการสอน ในจำนวน ร้อยละ 46 นี้ ได้แก่ครูชาย ร้อยละ 6 และ ครูหญิง ร้อยละ 40 โดยมีจำนวนครูหญิงสูงสุดในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 18 และ จำนวนที่สูงสุดรองลงมาคือ ครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 16 ส่วนครูกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 34 ตอบว่าผู้บริหารไม่ได้จัดให้มีการปฐมปีพิเศษเกี่ยวกับการสอน นอกจากนั้นก็ได้นำครูอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 20 ที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 76 ระยะเวลาที่ครูสอนต้องการให้มีการอบรมครูและนิเทศการศึกษา

ระยะเวลาของการอบรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยก							
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ						
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ						
หอมละครั้ง	1	2	2	4	1	2	8	16	3	6	3	6	5	10	13	26	18	36
มีละครั้ง	1	2	3	6	-	-	8	16	-	-	2	4	1	2	13	26	14	28
นาน ๆ ครั้ง	1	2	1	2	-	-	3	6	-	-	-	-	1	2	4	8	5	10
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	2	4	3	6

ตารางที่ 76 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 36 ต้องการให้มีการอบรมครู และ นิเทศการศึกษาหอมละครั้ง ในจำนวนดังกล่าว เป็นครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 26 ครูกลุ่มใหญ่อีกคือ ร้อยละ 28 มีความต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการศึกษามีละครั้ง ซึ่งได้แก่ครูชายเฉพาะในโรงเรียนชาย ร้อยละ 2 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 26 ส่วนครูที่มีความต้องการนาน ๆ ครั้งนั้นได้แก่ครูจำนวน ร้อยละ 10 ซึ่งถือเป็นครูกลุ่มเล็กที่สุด โดยเป็นครูชายในโรงเรียนชาย ร้อยละ 2 และครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 8 นอกจากนี้ได้แก่ครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นอีกร้อยละ 6

ตารางที่ 77 สิ่งที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาต้องการให้ช่วยเหลือจากการอบรมและนิเทศการศึกษา

สิ่งที่ครูต้องการให้ช่วยเหลือ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมบอก									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ต้องการเนื้อหาเพิ่มเติม	2	4	5	10	1	2	8	16	1	2	3	6	4	8	16	32	20	40
ปรับปรุงวิธีสอน	1	2	3	6	-	-	12	24	1	2	-	-	2	4	15	30	17	34
การใช้และสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างง่าย ๆ	2	4	6	12	-	-	8	16	1	2	-	-	3	6	14	28	17	34
หลักการสร้างและการใช้แบบจำลองที่ถูกต้อง	1	2	2	4	-	-	4	8	-	-	1	2	1	2	7	14	8	16
ต้องการหูฟัง	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	2	4	2	4
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	1	2	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	4	8	5	10

ตารางที่ 77 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 40 ต้องการได้รับการช่วยเหลือด้านเนื้อหาเพิ่มเติมจากการอบรมและการนิเทศการศึกษา โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 8 และครูหญิง ร้อยละ 32 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมา 2 กลุ่ม ๆ ละ ร้อยละ 34 เกี่ยวกับต้องการความช่วยเหลือในด้านการปรับปรุงการสอน กับ ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการใช้และการสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอน โดยพิมพ์ข้อสังเกตว่าครูทั้ง 2 กลุ่มนี้ต่างก็

เป็นครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษามีครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีครูจำนวนร้อยละ 16 ที่ต้องการให้ช่วยเหลือในเรื่องหลักการสร้างและการใช้แบบวัดผลที่ถูกต้อง ครูที่ต้องการให้ช่วยเหลือทางออกไปโตแก่ครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ครูหญิงในโรงเรียนหญิงและโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4 มีความต้องการทั้งในตำแหน่งเพิ่มเติม การปรับปรุงวิธีสอน การใช้และสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างง่าย ๆ และหลักการสร้างทดลองจนการใช้แบบวัดผลที่ถูกต้อง นอกจากนี้ก็ได้แก่จำนวนครูอีกร้อยละ 10 ที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นใด ๆ

ตารางที่ 78) เกณฑ์ของความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน

เกณฑ์ของความสัมพัทธ์	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
ใกล้ชิดกันมาก	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	5	10	5	10
ใกล้ชิดกันดีพอใช้	3	6	9	18	1	2	16	32	3	6	4	8	7	14	25	50	32	64
ไม่ใกล้ชิด สอนและเรียนตาม หน้าที่	1	2	3	6	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	5	10	6	12
ไม่แสดงความใกล้ชิด	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 78) จะเห็นว่าครูที่ตอบว่าครูที่สอนว่าครูและนักเรียนมีความใกล้ชิดกันดีพอใช้มีถึง ร้อยละ 64 ซึ่งในแง่ครูชาย ร้อยละ 14 และครูหญิง ร้อยละ 50 จำนวนครูที่สูงสุดในแง่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 32 ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 12 นอกจากรูและนักเรียนไม่ใกล้ชิดกันพอ หากแยกสอนและเรียนไปตามหน้าที่ ในจำนวนนี้ในแง่ครูชายเฉพาะในโรงเรียนชายและครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงยกเว้นครูทั้งชายและหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ส่วนกลุ่มของครูที่มีจำนวนใกล้เคียงคือ ร้อยละ 10 เห็นว่า ครูกับนักเรียนมีความใกล้ชิดกันมาก ซึ่งเป็นที่น่าสังเกต ใ้ควาครูที่ตอบแบบสอบถามข้อนี้ส่วนมากเป็นครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภททั้งสิ้น

ตารางที่ 79 ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับทัศนคติของครูที่สอนวิชาอื่นต่อครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับ ทัศนคติของครูที่สอนวิชา อื่น	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ยกย่อง	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8
ไม่ยกย่อง	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	2	4	2	4
ไม่สนใจเช่นเดียวกัน กับครูสอนวิชาอื่น	4	8	10	20	1	2	15	30	3	6	5	10	8	16	30	60	38	76
ไม่ยกย่องและไม่สนใจเลย	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10

ตารางที่ 79) จะเห็นว่าครูส่วนมากคือร้อยละ 76 มีความรู้สึกว่าการสอนวิชาอื่นมีทัศนคติที่ดีพอสมควรต่อครูสอนวิชาสังคมศึกษา คือให้ความสนใจเช่นเดียวกับกับครูสอนวิชาอื่น ในจำนวนร้อยละ 76 นี้ ได้แก่ครูชายร้อยละ 16 และครูหญิง ร้อยละ 38 โดยครูชายในโรงเรียนชายทุกคนมีความเห็นตรงกันเป็นร้อยละ 8 และจำนวนครูหญิงสูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงซึ่งมีถึง ร้อยละ 30 ส่วนจำนวนครูซึ่งมีเพียง ร้อยละ 8 เป็นจำนวนครูกลุ่มใหญ่ รองลงมาที่มีความรู้สึกว่าการสอนวิชาอื่นไม่ให้ความสนใจของครูสอนวิชาสังคมศึกษา เป็นที่น่าสังเกตว่าครูทั้งร้อยละ 8 นี้ คือครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงเท่านั้น ครูกลุ่มน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4 มีจำนวนเท่ากับ 2 กลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิงและโรงเรียนสหศึกษารู้สึกว่าการสอนวิชาอื่นไม่ให้ความสนใจของ แต่อีกกลุ่มหนึ่งมีความรู้สึกว่าจะไม่ได้รับการยกย่องและยังไม่ได้รับความสนใจอีกด้วย

ตารางที่ 80 ความร่วมมือที่ครูสอนสังคมศึกษาได้รับจากเพื่อนครู

ความร่วมมือที่ได้รับ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมบอก									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง										
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ										
เพื่อนครูให้ความร่วมมือใน																		
การทำงานอย่างดี	2	4	5	10	-	-	7	14	2	4	2	4	4	8	14	28	18	36
เพื่อนครูให้ความร่วมมือใน																		
การทำงานที่พอใจ	2	4	7	14	-	-	11	22	1	2	4	8	3	6	22	44	25	50
ทางคนต่างทำไม่มีความสัมพันธ์																		
กันเลย	-	-	2	4	1	2	1	2	-	-	-	-	1	2	3	6	4	8
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6

ตารางที่ 80 จะเห็นว่าครูสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 50 ได้รับความร่วมมือในการทำงานจากเพื่อนครูอยู่ในเกณฑ์ดีคือ ใช้ เป็นครูชายร้อยละ 6 และ เป็นครูหญิง ร้อยละ 44 จำนวนครูที่สูงสุดในแต่ละครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 22 กลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 36 ทอบว่าเพื่อนครูได้ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดี ยกเว้นครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นซึ่งมีจำนวนร้อยละ 6 แล้ว ก็เห็นว่าครูจำนวนน้อยที่สุดคือร้อย ละ 8 ทอบว่าไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนครูเลย โดยทางคนต่างทำไม่มีความสัมพันธ์กันเลย จากจำนวนครูดังกล่าวนี้ เป็นครูชายในโรงเรียนหญิง และครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงเท่านั้น

ภาคที่ 3

ทักษะเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา

ภาคที่ 3 นี้ เป็นการเสนอทักษะของครูที่เกี่ยวกับการสอน เช่น การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ การเตรียมการสอน การจัดและ ปกครองชั้น เวลาที่จะทำการสอน การใช้ประมวลการสอน วารสาร และคู่มือครู ทักษะของครูที่ออกแบบสอนตามครั้งนี้ ได้นำมาวิเคราะห์เป็น ร้อยละ เสนอไว้ในตารางที่ 81 - 88

ตารางที่ 81 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอนแต่ละครั้ง

ความคิดเห็นของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม												
	เขตชาย		เขตหญิง		เขตชาย		เขตหญิง		เขตชาย		เขตหญิง		รวม		รวม		รวม		
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	
จำเป็นอย่างยิ่งและต้อง																			
กำหนดทุกครั้ง	3	6	10	20	1	2	10	20	2	4	3	6	6	12	23	46	29	58	
จำเป็นในกรณีของกำหนด																			
ทุกครั้ง	-	-	5	10	-	-	8	16	1	2	3	6	4	8	16	32	27	54	
ไม่จำเป็นต้องกำหนดความ																			
มุ่งหมายและวัตถุประสงค์																			
ในการสอนเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ควรกำหนดแต่เฉพาะชั้นเรียน																			
ที่มีความสำคัญและต้องการ																			
เน้นเป็นพิเศษ	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	3	6	3	6	
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4	

จากตารางที่ 81 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 58 โคบายเป็นครูชาย ร้อยละ 12 และ ครูหญิง ร้อยละ 46 มีความเห็นว่าการกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอนแต่ละครั้งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่ง และต้องกำหนดทุกครั้ง โคบายจำนวนที่สูงสุดโคบายครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง เป็น ร้อยละ 20 เท่ากัน ครูกลุ่มใหญ่ของลงมาโคบายครูชายในโรงเรียนสตรีศึกษา และ ครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 32 มีความเห็นว่ามีค่าจำเป็น แต่ไม่ต้องกำหนดทุกครั้ง หากจะไม่กล่าวถึงจำนวนครูที่ไม่โคบายแบบสอบถาม ร้อยละ 4 แล้วก็นับว่าครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 6 เป็นจำนวนครูกลุ่มเล็กที่สุดที่มีความเห็นว่าการกำหนดความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์แก่เฉพาะบทเรียนที่มีความสำคัญ และต้องการ เน้นเป็นพิเศษ แต่เป็นที่สังเกตได้ว่าไม่มีครูคนโคบายที่ตอบว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอนเลย

ตารางที่ 82 ลักษณะของการสอนรายวิชาในหมวดวิชาสังคมศึกษาของครู

ลักษณะของการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยก									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ								
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
แยกเป็นวิชา ๆ ไป	3	6	15	30	-	-	16	32	3	6	6	12	6	12	37	74	43	86
ไม่แยกสอนเป็นรายวิชา	-	-	1	2	1	2	3	6	-	-	-	-	2	4	3	6	5	10
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4

ตารางที่ 82 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 86 ทอมว่าได้แยกสอนเป็นรายวิชาไป เช่น วิชาภูมิศาสตร์ก็สอนภูมิศาสตร์ วิชาประวัติศาสตร์ก็สอนประวัติศาสตร์ ฯลฯ ในจำนวนนี้ได้แก่ครูชายในโรงเรียนชาย และโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 12 กับครูหญิงในโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท อีก ร้อยละ 74 โดยจำนวนครูที่สูงที่สุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิงร้อยละ 32 ที่รองลงมาได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 30 ส่วนครูที่ตอบว่าไม่แยกสอนเป็นรายวิชา แยกสอนในทุกวิชาสัมพันธ์กันนี้เป็นครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 10 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชายร้อยละ 4 และครูหญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิง ร้อยละ 6 นอกจากนี้ได้แก่ครูชายในโรงเรียนชายและครูหญิงในโรงเรียนหญิงอีกร้อยละ 4 ที่ไม่ได้คอมเมนต์ตอบถามหรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ

ตารางที่ 83 เวลาที่ครุฑคิดว่าจะสอนวิชาสังคมศึกษาใดดีที่สุด

เวลา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยก									
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	รวมยก	รวมยก								
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ								
เช้า	2	4	4	8	-	-	9	18	-	-	4	8	2	4	15	30	17	34
บ่าย	-	-	2	4	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10
เวลาใดก็ได้	2	4	10	20	1	2	7	14	3	6	4	8	6	12	21	42	27	54
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 83 แสดงให้เห็นว่าครุฑหมู่ใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 54 คิดว่าเวลาที่จะสอนวิชาสังคมศึกษาใดดีที่สุดจะเป็นเวลาอะไรก็ได้ ในจำนวนนี้โดยแก่ครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิง ร้อยละ 42 ซึ่งจำนวนครูที่สูงที่สุดโดยแก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย ร้อยละ 20 ครุฑหมู่ใหญ่ของลงมาที่คิดว่าเวลาเช้าเป็นเวลาที่สอนวิชาสังคมศึกษาใดดีที่สุดมีอยู่ร้อยละ 34 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 4 และครูหญิง ร้อยละ 30 ส่วนครูที่ตอบว่าเวลาบ่ายเป็นเวลาที่คิดว่าดีที่สุดนั้นโดยแก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง จำนวน ร้อยละ 10

ตารางที่ 84 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคที่ทำให้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่ไ้ผลดี

ความคิดเห็น	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม												
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด										
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ									
ไม่ใคร่มีวิจารณ์ที่จะทำให้																			
การสอนดีขึ้น	1	2	2	4	-	-	5	10	2	4	1	2	3	6	8	16	11	22	
มีความเห็นขัดแย้งกับศึกษา																			
นิเทศ ้บริหาร การศึกษา																			
เกี่ยวกับปรัญญาการศึกษา																			
และระเบียบวิธีสอน	-	-	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6	
มีความลำบากในงานที่ไ้รับ																			
มอบหมายให้สอน	1	2	6	12	-	-	5	10	1	2	4	8	2	4	15	30	17	34	
ไม่สามารถเข้ากับครูหัวหน้า																			
สายไ้	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	
ไม่สามารถทำงานร่วมกับเจ้า																			
หน้าที่ฝ่ายบริหาร ไ้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

ตารางที่ 84 (ต่อ) ความถี่เห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคที่นำไปสอนวิชาสังคมศึกษาไม่ไ้ยลดี

ความถี่เห็น	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยก					
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ไม่สามารถสร้างและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลรอบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
ไม่สามารถทำงานร่วมกับครูอื่น ๆ ได้ดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
งานพิเศษมากเกินไป	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	2	4	3	6
ปัญหาส่วนตัวของครู	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ปัญหาส่วนตัวของครูและภาคอุปการะ	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
ต้องสอนมากชั่วโมงและสอนแบบขย ๆ	-	-	1	2	-	-	-	-	2	4	-	-	3	6	3	6
มีความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนมาก	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	2	4	2	4

ตารางที่ 8๔ (ต่อ) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคที่ทำให้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้ผลดี

ความคิดเห็น	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม		รวมยอด							
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	จำนวน	ร้อยละ						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
ไม่มีปัญหา	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	3	6	3	6
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	1	2	-	-	2	4	-	-	2	4	1	2	3	6

ตารางที่ 84 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ 34 มีความเห็นว่าอุปสรรคที่ทำให้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้คือผู้ที่มีความลำบากในงานที่ได้รับมอบหมายให้สอน เช่น ต้องสอนมากชั่วโมงเกินไป สอนหนักหน่วง ๆ และมีงานพิเศษมาก ในจำนวนร้อยละ 34 นี้ โคนกครูชายในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 4 กับครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทอีกร้อยละ 30 ครูกลุ่มใหญ่อีกสองกลุ่มคือ ร้อยละ 22 ซึ่งโคนกครูชายในโรงเรียนชายและโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 6 กับครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทอีกร้อยละ 16 มีความเห็นว่าอุปสรรคอยู่ที่การไม่ได้รับความไว้วางใจที่จะทำการสอนชั้น นอกจากนี้ก็แยกครูกลุ่มย่อย ๆ ที่มีจำนวนไม่เกินร้อยละ 6 อยู่ 9 กลุ่ม โดยเป็นร้อยละ 6 อยู่ 6 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่มีปัญหาอยู่ 4 กลุ่ม ปัญหาที่โค่นก (1) การมีความเห็นขัดแย้งกับศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารการศึกษา เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาและระเบียบวิธีสอน (2) มีงานพิเศษมากเกินไป (3) ปัญหาส่วนตัวของครูและการขาดอุปกรณ์ (4) ต้องสอนมากชั่วโมง และสอนหนักหน่วง ๆ จำนวนครูร้อยละ 6 ที่เหลืออีก 2 กลุ่มโค่นกกลุ่มครูที่ไม่แสดงความคิดเห็น กันกลุ่มครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิงที่บอกว่าไม่มีปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น กลุ่มครูซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับที่กล่าวมานอ

โคกจำนวนครู ร้อยละ 4 ซึ่งเป็นครูหญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิง มีความเห็นว่าอุปสรรคอยู่ที่ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนมาก ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 2 ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม โคกเป็นครูหญิงในโรงเรียนหญิง มีความเห็นว่าอุปสรรคอยู่ที่การไม่สามารถเข้าถึงครูตัวหน้าสายโคก กับครูหญิงในโรงเรียนชายเห็นว่าอุปสรรคอันเนื่องมาจากปัญหาส่วนตัวของครู

ตารางที่ 85 ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการใช้ประมวลการสอน วารสาร และคู่มือครู

ความเข้าใจของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
เข้าใจโดยตลอด	3	6	11	22	1	2	12	24	1	2	5	10	5	10	25	50	30	60
เข้าใจเป็นบางเรื่อง	-	-	5	10	-	-	8	16	2	4	2	4	2	4	13	30	17	34
ไม่เข้าใจเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เพิ่งเข้าใจตรงตามหลักสูตร	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2

ตารางที่ 85 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ 60 โดยเป็นครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 50 มีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประมวลการสอน วารสาร และคู่มือครูโดยตลอด ครูกลุ่มในรองลงมาคือ ร้อยละ 34 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อีกร้อยละ 30 มีความเข้าใจบางเป็นบางเรื่อง ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุด คือร้อยละ 4 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิงนั้นตอบว่าครูมีความเข้าใจโดยการ เพิ่งเข้าใจตรงตามหลักสูตร อย่างไรก็ตามปรากฏว่าไม่มีครูคนใดที่ไม่มีความเข้าใจในการใช้ประมวลการสอน วารสาร และคู่มือครูเลย

ตารางที่ 86 การปฏิบัติของครูสอนวิชาสังคมศึกษาหลังจากได้รับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชา

การปฏิบัติของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ดำเนินการสอนไปตามแบบ เรียนที่ทางโรงเรียน กำหนดให้	2	4	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	2	4	1	2	3	6
รับงานและคำแนะนำจากครู ที่สอนอยู่ก่อนมาดำเนินการ สอนต่อไป	1	2	2	4	-	-	5	10	-	-	-	-	1	2	7	14	8	16
ศึกษาหลักสูตรและแบบเรียน เพื่อเตรียมการสอนทั้งระยะ สั้นและระยะยาว	3	6	11	22	-	-	17	34	1	2	5	10	4	8	33	66	37	74
ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งวิชา ต่าง ๆ	3	6	11	22	-	-	11	22	2	4	3	6	5	10	25	50	30	60
ศึกษาแบบเรียนหลักสูตรและ หาความรู้เพิ่มเติม	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 86 แสดงให้เห็นว่าครูร้อยละ 74 เป็นครูกลุ่มใหญ่ที่สุดที่ตอบว่าหลังจากที่ได้รับมอบหมายงานจากยู-
นิเซฟมีวิชาแฉ่วได้ศึกษาหลักสูตรและแบบเรียนเพื่อเตรียมการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ในจำนวนนี้ได้แก่ครูชายใน
โรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 8 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ร้อยละ 66 ครูกลุ่มรองลงมาคือ
ร้อยละ 60 ซึ่งได้แก่ครูชาย ร้อยละ 10 และครูหญิง ร้อยละ 50 นั้น เมื่อได้รับมอบหมายก็ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งวิชาต่างๆ
อีก 3 กลุ่ม โดยไม่นับครูกลุ่มที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นก็ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ ครูร้อยละ 16 เมื่อได้รับมอบหมายแล้วก็รับงาน
และคำแนะนำจากครูที่สอนมาก่อนมาดำเนินการสอนต่อไป ครูกลุ่มที่ 2 มี ร้อยละ 6 ตอบว่าได้ดำเนินการสอบไปตามแบบเรียน
ที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ นอกจากนี้ก็กล่าวถึงก็ได้แก่ครูกลุ่มเล็กที่สุด คือ มีเพียง ร้อยละ 2 เท่านั้นที่ตอบว่าหลังจากที่ได้
รับมอบหมายงานจากยูนิเซฟได้ศึกษาแบบเรียน หลักสูตร และหาความรู้เพิ่มเติม

ตารางที่ 87 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดและปกครองชั้น กับภาระเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาระเรียนการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม									
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
เกี่ยวข้องอย่างมาก	3	6	15	30	1	2	12	24	2	4	3	6	6	12	30	60	36	72
เกี่ยวข้องบ้างไม่มากนัก	1	2	1	2	-	-	5	10	-	-	1	2	1	2	7	14	8	16
ไม่เกี่ยวข้องเลย	-	-	-	-	-	-	2	4	1	2	2	4	1	2	4	8	5	10
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2

ตารางที่ 87 แสดงให้เห็นว่ามีครูอยู่เป็นจำนวนมากคือถึงร้อยละ 72 ที่เห็นว่าการจัดและการปกครองชั้นกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา มีความเกี่ยวข้องกันมาก ในจำนวนร้อยละ 72 นี้กล่าวถึงนี้ได้แก่ครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิง ร้อยละ 60 จำนวนครูที่สูงสุดได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายร้อยละ 30 ที่รองลงมาคือครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 24 ส่วนครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือร้อยละ 16 ซึ่งได้แก่ครูชายในโรงเรียนชายร้อยละ 2 และครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทอีกร้อยละ 14 เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกันบ้างไม่มากนัก นอกจากนี้ได้แก่ครูอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มเล็กที่สุด คือ มีจำนวนครูร้อยละ 10 มีความเห็นว่าการจัดและปกครองชั้นกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลย จำนวนครูร้อยละ 10 นี้ได้แก่ครูชายเฉพาะในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 2 กับครูหญิงในโรงเรียนหญิงกับโรงเรียนสหศึกษาอีกร้อยละ 8

ตารางที่ 88 ทักษะของครูเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกและปกครองชั้นกับการสอนวิชาสังคมศึกษา

ทัศนคติของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย				เพศหญิง					
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
นักเรียนจะวางตัวได้ถูกต้อง และเหมาะสมในเวลา สอน	4	8	10	20	-	-	8	16	2	4	1	2	6	12	19	38	25	50
ครูสามารถแบ่งเวลาให้พอ เหมาะกับการกิจกรรมต่างๆ	1	2	7	14	-	-	4	8	1	2	3	6	2	4	14	28	16	32
จะช่วยปรับปรุงการสอนของ ครูให้เข้ากับสภาพของ ห้องเรียนและโรงเรียน	1	2	7	14	-	-	7	14	2	4	1	2	3	6	15	30	18	36
ครูสามารถกำหนดนโยบาย ที่จะควบคุมและปกครอง นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดย ได้	1	2	8	16	-	-	10	20	2	4	2	4	3	6	20	40	23	46

ตารางที่ 88 (ต่อ) พัฒนคติของครูเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดและปกครองชั้นกับการสอนวิชาสังคมศึกษา

พัฒนคติของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวม											
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวม		รวม		รวม	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ
ครูสามารถจัดความประพฤติ ที่ถ่วงและไม่เป็นระเบียบ อันจะทำให้การสอนดำเนิน ไปควยดี	4	8	11	22	1	2	9	18	1	2	2	4	6	12	22	44	28	56
ครูสามารถสร้างความสัมพันธ์ อันดีกับนักเรียน	2	4	3	6	-	-	10	20	1	2	2	4	3	16	15	30	18	36
ครูจะช่วยนักเรียนที่ปรับตัว ไม่ได้ให้สามารถเข้าร่วม กับคนอื่นได้	1	2	4	7	-	-	7	14	1	2	2	4	2	4	13	26	15	30
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6

ตารางที่ 88 แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 56 ซึ่งใ้แก่ครูชาย ร้อยละ 12 และครูหญิง ร้อยละ 44 มีความเห็นว่าจากการจัด

และปกครองชั้นกับการสอนวิชาสังคมศึกษาจะทำให้ครูสามารถจัดความประพฤติที่ก่อคุณและไม่เป็นระเบียบอันจะทำให้
การสอนโตค่าเงินไปควยดี ครูกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ รอยละ 50 คอบว่าจะช่วยให้นักเรียนสามารถวางตัวได้ถูกต้องและ
เหมาะสมในเวลาสอน ในจำนวนรอยละ 50 นี้ มีครูชาย รอยละ 12 และครูหญิง รอยละ 38 ส่วนจำนวนครูที่ถือ
เคียงรองลงมาได้แก่ รอยละ 46 โดยครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษา รอยละ 6 และครูหญิงในโรงเรียน
ทั้ง 3 ประเภท รอยละ 40 คอบว่าการจัดและปกครองชั้นนี้จะทำให้ครูสามารถกำหนดนโยบายที่จะควบคุมและปกครอง
นักเรียนอย่างประชาธิปไตยได้ นอกจากนั้นก็ได้อีก 4 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนไม่เกิน รอยละ 36 โดยเป็น รอยละ 36
อยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งคอบว่าจะช่วยปรับปรุงการสอนของครูให้เขาถึงสภาพของห้องเรียนและโรงเรียน อีกกลุ่มหนึ่ง
คอบว่าจะทำให้ครูสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน กลุ่มครูที่มีจำนวนรองลงมาอีก คือ รอยละ 32 คอบว่าครูจะ
สามารถแบ่งเวลาให้พอเหมาะแก่กิจกรรมต่าง ๆ ได้ ครูอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มเล็กที่สุด คือ รอยละ 30 โดยเป็น
ครูชายในโรงเรียนชาย และ โรงเรียนสหศึกษา รอยละ 4 กับครูหญิงในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทมีความคิดเห็นว่าครูจะ
ช่วยนักเรียนที่ปรับตัวไม่ได้ให้สามารถเข้าร่วมทำงานกับคนอื่นได้

ภาคที่ 4

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

ในภาคที่ 4 ได้ขอใ้ผู้สอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหา และ อุปสรรคต่าง ๆ ในด้านต่อไปนี้ การสอน อุปกรณ์การสอน การวัดผล ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการสอบวิชาสังคมศึกษา และเพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ข้อเสนอแนะที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาเสนอมาฉบับนี้จะได้นำมาวิเคราะห์เป็น ร้อยละ และเสนอไว้ในตารางที่ 89-90

ตารางที่ 89 สิ่งที่คุณคิดว่าควรปรับปรุงเพื่อทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาคืบหน้า

ลำดับ ที่	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม						
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมยอด		
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	
ผลิตภัณฑ์ การสอบ	1	2	4	6	12	1	2	6	12	1	2	2	4	4	8	14	28	18	36
	2	-	-	1	2	-	-	2	4	1	2	-	-	1	2	3	6	4	8
	3	-	-	2	4	1	2	2	4	1	2	-	-	2	4	4	8	6	12
	4	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	2	4	3	6
	5	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
	6	-	-	2	4	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6
หนังสือแบบเรียน	1	1	2	2	4	-	-	4	8	1	2	-	-	2	4	6	12	8	16
	2	2	4	8	16	1	2	7	14	1	2	3	6	4	8	18	36	22	44
	3	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
	4	-	-	2	4	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	2	4	3	6
	5	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4
	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อุปกรณ์	1	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	-	-	1	2	3	6	4	8
	2	-	-	2	4	1	2	2	4	1	2	1	2	1	2	4	8	5	10
	3	3	6	3	6	-	-	3	6	-	-	-	-	3	6	6	12	9	18
	4	-	-	2	4	1	2	2	4	-	-	2	4	1	2	6	12	7	14

ตารางที่ 89 (ต่อ) สิ่งที่ครุฑคิดว่าควรปรับปรุงเพื่อให้การเรียนการสอนวิชาดังกล่าวดีขึ้น

ลำดับ ที่	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด				
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย	เพศหญิง					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ					
5	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4	-	-	2	4	2	4	4	8	
6	-	-	2	4	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	-	-	1	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	3	6	3	6	
3	-	-	2	4	-	-	1	2	1	2	-	-	1	2	3	6	4	8	
หนังสืออ่านประกอบ	4	1	2	5	10	-	-	2	4	1	2	-	-	2	4	3	6	5	10
5	1	2	3	6	1	2	2	4	1	2	1	2	3	6	6	12	9	18	
6	1	2	-	-	-	-	4	8	-	-	1	2	1	2	5	10	6	12	
1	-	-	3	6	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8	
2	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	1	2	2	4	
3	-	-	2	4	1	2	10	20	1	2	2	4	2	4	14	28	16	32	
4	1	2	1	2	-	-	2	4	1	2	-	-	2	4	3	6	5	10	
5	2	4	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4	4	8	
6	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	4	
วิธีสอน																			

ตารางที่ 89 (ต่อ) สิ่งทีครุคึกควำควรจะปรบัมรูงเพือหำให้การ เรือนการสอณวิชาธังคณศีกษาคึบ

ลำดับ ที่	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมยอด								
	เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		เทศชาย		เทศหญิง		รวมยอด						
	จำ- นวน	รอยละ นวน	จำ- นวน	รอยละ นวน	จำ- นวน	รอยละ นวน	จำ- นวน	รอยละ นวน	จำ- นวน	รอยละ นวน	จำ- นวน	รอยละ นวน	จำ- นวน	รอยละ นวน					
การจัคทองเรือน	1	-	1	2	1	2	1	2	-	-	1	2	1	2	3	6	4	8	
ทองธังคณศีกษา	2	1	2	1	2	-	-	1	2	2	4	1	2	3	6	3	6	6	12
ทล	3	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
	4	-	-	1	2	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10
	5	-	-	2	4	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10
	6	2	4	2	4	1	2	1	2	-	-	-	-	3	6	3	6	6	12
ควรเพิ่มทัวโมงเรือน																			
โทมำคึบ	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ควรเพิ่มเวลลนอละคณณน																			
โทมำคึบ	-	-	-	-	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-	4	8	4	8	
โถมสคงควำคึคเห็น	1	2	2	4	-	-	3	6	-	-	2	4	1	2	7	14	8	16	

ตารางที่ 89 แสดงว่าสิ่งที่ครูเห็นว่าควรปรับปรุงเพื่อนำในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาค้น ใต้หลักสูตร
ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน อุปกรณ์การสอน หนังสืออ่านประกอบ วิธีสอน การจัดห้องเรียน ห้องสังคมศึกษานั้น
มีครูในแต่ละประเภทที่แสดงความคิดเห็นว่าการปรับปรุงด้านใดด้านหนึ่ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยแตกต่างกัน ดังนี้คือ

ด้านหลักสูตรและประมวลการสอนกลุ่มที่เห็นว่าควรมีการปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนเป็นอันดับที่ 1 มีอยู่
ร้อยละ 36 ครูที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 2 มีอยู่ร้อยละ 12 และที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 3 มีอยู่ร้อยละ 8

ด้านหนังสือแบบเรียน กลุ่มครูที่เห็นว่าควรมีการปรับปรุงหนังสือแบบเรียนเป็นอันดับที่ 1 มีอยู่ร้อยละ 16 ครูที่เห็น
ว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด คือ ถึง ร้อยละ 44 และที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 3 ใต้กลุ่มเล็ก
ที่สุด คือ ร้อยละ 2

ด้านอุปกรณ์การสอน กลุ่มครูที่เห็นว่าควรมีการปรับปรุงการสอนเป็นอันดับที่ 1 เพียงร้อยละ 8 ครูที่เห็นว่าควรปรับ
ปรุงเป็นอันดับที่ 2 มีอยู่ ร้อยละ 10 ส่วนที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 3 มีถึง ร้อยละ 18

ด้านหนังสืออ่านประกอบ ไม่มีครูคนใดคนหนึ่งเลยที่บอกว่าควรปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบเป็นอันดับที่ 1 ครูที่เห็น
ว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 2 มีอยู่ร้อยละ 6 ส่วนที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 3 มี ร้อยละ 8

ด้านวิธีสอน กลุ่มครูที่เห็นว่าควรปรับปรุงด้านวิธีสอนเป็นอันดับที่ 1 มีอยู่ ร้อยละ 8 ครูที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็น
อันดับที่ 1 มีอยู่ร้อยละ 4 และที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 3 มีถึง ร้อยละ 32

สำหรับด้านการจัดห้องเรียน และห้องสังคมศึกษานั้น มีครูที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 1 อยู่ร้อยละ 8 ครู
ที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 2 มีอยู่ร้อยละ 12 ส่วนที่เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 3 มีอยู่เพียง ร้อยละ 2 เท่านั้น

ถ้าหากพิจารณาโดยกล่าวถึงรวม ๆ กันไปแล้ว อาจสรุปได้ว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 44 คิดว่าควรปรับปรุงหนังสือแบบเรียนเป็นอันดับที่ 2 ครูกลุ่มใหญ่อันดับรองลงมา คือ ร้อยละ 36 คิดว่าควรปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนเป็นอันดับที่ 1 ครูกลุ่มใหญ่เป็นกลุ่มที่ 3 คือ ร้อยละ 32 คิดว่าควรปรับปรุงวิธีสอนเป็นอันดับที่ 3 ครูกลุ่มที่ 4 คือ ร้อยละ 18 ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่มที่คิดว่าควรปรับปรุงอุปกรณ์เป็นอันดับที่ 3 กับปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบเป็นอันดับที่ 5 นอกจากนี้โคกนครที่จำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16 อีกหลายกลุ่ม แต่ครูกลุ่มเล็กที่สุดมีเพียง ร้อยละ 2 อยู่ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คิดว่าควรปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนเป็นอันดับที่ 5 กลุ่มที่ 2 คิดว่าควรปรับปรุงหนังสือแบบเรียนเป็นอันดับที่ 3 กลุ่มที่ 4 คิดว่าควรปรับปรุงห้องเรียนเป็นอันดับที่ 3 กลุ่มที่ 4 มีความเห็นต่างออกไปคือคิดว่าควรเพิ่มชั่วโมงเรียนใหม่มากขึ้น

ส่วนการพิจารณาและเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงคำใบ้เป็นอันดับที่ 1 มากน้อยต่างกันนั้น จะเห็นได้ว่าครูที่คิดว่าควรปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนมากที่สุด คือ มีถึง ร้อยละ 36 ครูที่คิดว่าควรปรับปรุงหนังสือแบบเรียนเป็นอันดับที่ 1 มีเพียงร้อยละ 16 ครูที่คิดว่าควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอน วิธีสอน และการจัดห้องเรียนเป็นอันดับที่ 1 มี ร้อยละ 8 เท่ากันทั้ง 3 กลุ่ม อันนี้ ปรากฏว่าไม่มีครูคนใดที่คิดว่าหนังสืออ่านประกอบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสมควรแก่การปรับปรุงเป็นอันดับที่ 1 เลย

ตารางที่ 90 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมออก							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
ได้รับการฝึกฝนก่อนออกสอน ไม่เพียงพอที่จะเป็นรากฐานของความเจริญใน อาชีพครู	-	-	2	4	-	-	4	8	1	2	2	4	1	2	8	16	9	18
ไม่สามารถที่จะนำเอาวิธีสอน ที่สังเกตเห็นมาปรับปรุง การสอนของตน	-	-	-	-	-	-	5	10	-	-	-	-	-	-	5	10	5	10
ไม่สามารถที่จะสังเกตการ สอนของครูอื่นใดก็ได้	-	-	1	2	-	-	3	6	1	2	1	2	1	2	5	10	6	12
ไม่ได้นึกถึงประโยชน์ที่จะได้ จากองค์การหรือสมาคมครู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ได้รับความช่วยเหลือจาก ศึกษานิเทศก์เพียงพอ	1	2	2	4	-	-	3	6	-	-	2	4	1	2	7	14	8	16

ตารางที่ 90 (ต่อ) ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับอุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวม		รวมออก							
	เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		เพศชาย		เพศหญิง		รวมออก					
	จำ- นวน	ร้อยละ นับ	จำ- นวน	ร้อยละ นับ	จำ- นวน	ร้อยละ นับ	จำ- นวน	ร้อยละ นับ	จำ- นวน	ร้อยละ นับ	จำ- นวน	ร้อยละ นับ	จำ- นวน	ร้อยละ นับ				
ไม่มีโอกาสจะทดสอบเพียงพอ	2	4	8	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	5	10	6	12	
ไม่สามารถสอนให้ดีขึ้นเท่าที่ หวังไว้	2	4	2	4	-	-	6	12	1	2	-	-	3	6	8	16	11	22
ไม่มีเวลาพอ	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
กองทัพนาคตนเองไม่เหมาะสม โตเพียงพอ	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
จะคงใช้เวลาในการหา ความรู้ใหม่มากและแม่นยำ ในวิชาที่สอน	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2
ไม่มีปัญหา	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2	1	2	2	4
ไม่แสดงความคิดเห็น	-	-	6	12	1	2	5	10	-	-	2	4	1	2	13	26	14	28

ตารางที่ 90 แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดที่ตอบแบบสอบถามเมื่อร้อยละ 22 มีความคิดเห็นว่าอุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาอยู่ที่การไม่สามารถสอนให้ศิษย์เข้าใจหัวใจ ในจำนวนนี้เป็นครูชายในโรงเรียนชายและโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 6 และครูหญิงในโรงเรียนชายและโรงเรียนหญิง ร้อยละ 16 โดยจำนวนครูหญิงในโรงเรียนหญิงเป็นจำนวนครูที่สูงที่สุดคือ ร้อยละ 12 ส่วนครูกลุ่มใหญ่รองลงมาได้แก่ครูชายในโรงเรียนสหศึกษากับครูหญิงในโรงเรียนหญิง 3 ประเภท ร้อยละ 18 มีความเห็นว่าโครงการฝึกฝนก่อนออกสอนไม่เพียงพอที่จะเป็นรากฐานของความเจริญในอาชีพครู ส่วนจำนวนครูที่ใกล้เคียงคือ ร้อยละ 16 มีความคิดเห็นว่าอุปสรรคอยู่ที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์เพียงพอ นอกจากนี้ได้แก่ครูที่ตอบแบบสอบถามอีก 6 กลุ่มที่มีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 12 โดยมีครูร้อยละ 12 อยู่ใน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ตอบว่าไม่สามารถจะสังเกตการสอนได้ ครูกลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่าไม่มีโอกาสจะได้อ่านเพียงพอ ครูกลุ่มรองลงมาคือครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 10 มีความเห็นว่าไม่สามารถที่จะนำเอาวิธีสอนที่สังเกตเห็นมาปรับปรุงการสอนของตน ส่วนครูร้อยละ 2 ซึ่งมีอยู่ 3 กลุ่ม นั้น ถือว่าเป็นครูกลุ่มเล็กที่สุด โดยมีความคิดเห็นต่างกันไปดังนี้คือ กลุ่มที่ 1 ซึ่งได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนหญิง เห็นว่าไม่มีเวลาพอ กลุ่มที่ 2 ได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายเห็นว่าของพัฒนาตนเองให้เหมาะสมได้เพียงพอ และกลุ่มที่ 3 ได้แก่ครูหญิงในโรงเรียนชายเช่นกันเห็นว่าจะต้องใช้เวลาในการหาความรู้ใหม่และแบบบ่าในวิชาที่ชอบ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วก็ได้แก่จำนวนครูชายในโรงเรียนชายและครูหญิงในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 4 ที่ตอบว่าไม่มีปัญหาใด ๆ ปรากฏว่าครูที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นมีถึง ร้อยละ 28

ข้อเสนอแนะของครู

ในการคอมเมนต์สอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" นั้น ครูผู้คอมเมนต์สอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะบางประการ พร้อมทั้งเหตุผลซึ่งเป็นประโยชน์แก่การปรับปรุงเป็นอันมาก เพราะจะทำให้ใหญ่เกี่ยวกับทุกฝ่ายกับการศึกษานั้นตั้งแต่นักบริหาร ซึ่งหมายถึงกระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์ใหญ่ ครู นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ได้เข้าใจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มีทัศนคติที่ดี และให้ความร่วมมือในการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาอื่นอย่างใกล้ชิดและเต็มที่ ข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาที่ได้นำนั้นได้แยกออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ดังนี้รายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านบริหาร

1. ควรปรับปรุงคะแนนวิชานี้ให้มากขึ้น เพราะนักเรียนเห็นว่าเป็นวิชาที่ต้องท่องจำ ยิ่งคะแนนน้อยก็ยิ่งไม่สนใจ เมื่อมีหนังสือเรียนก็สามารถท่องจำเอาเองได้จากหนังสือ ไม่จำเป็นต้องสนใจเวลาครูสอน หรือมีเวลานั่งก็สามารถเอาคะแนนจากวิชาอื่นมาช่วย
2. ควรเพิ่มชั่วโมงเรียนให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อจะทำการสอนให้โดยสมบูรณ์
3. การจัดครูสอนวิชานี้ ผู้บริหารจะต้องพิจารณาความเหมาะสม มิใช่ว่าจะจัดให้สอนในสาขาวิชาอื่นไม่ได้ จึงใหม่มาสอนวิชาสังคมศึกษาไปพลางก่อน
4. ในการจัดครูสอนวิชาคือธรรมนั้น ควรตระหนักอยู่เสมอว่า ไม่เลือกผู้ที่ทราบแต่เพียงทฤษฎีเท่านั้น
5. ผู้บริหารจะต้องใช้ความพิจารณาอย่างรอบคอบว่า ครูสังคมศึกษานั้นจะต้องมีความรู้ ใฝ่รับการอบรมในการสอนวิชานี้อย่างดี และจะต้องเป็นคนมีความรับผิดชอบในหน้าที่
6. ไม่ควรจัดชั่วโมงสอนในคาบมากเกินไป เพื่อจะได้มีเวลาเตรียมการสอนได้พอสมควร เพราะวิชาที่กว้าง ก่อ้งเตรียมมากและต้องอาศัยการอ่านคนควาเป็นหลัก

7. ควรจัดให้วิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายหรือมาเป็นที่ปรึกษาบ้าง
กว่านี้
8. ควรจัดให้ครูผู้สอนได้รับการอบรมทางคำนี้โดยเฉพาะ อย่างน้อยปีละ 1
ครั้ง
9. ควรจัดให้ศึกษานิเทศก์ไปให้คำแนะนำและคู่มืออย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการ
เรียนการสอนและปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเรียน
10. ควรจัดให้มีหนังสือค้นคว้าในห้องสมุดใหม่มากพอควร เพื่อให้ทั้งครูและ
นักเรียนได้ใช้เป็นแหล่งวิชาการ
11. ควรจัดให้มีห้องสังคมศึกษานหรือห้องพิเศษสำหรับเรียนและค้นคว้าวิชา
นี้โดยเฉพาะ
12. ควรจัดให้มีหนังสือค้นคว้าในห้องสมุดใหม่มากพอควร เพื่อให้ทั้งครูและ
นักเรียนได้ใช้เป็นแหล่งวิชาการ
13. กระทรวงควรตั้งงบประมาณสำหรับอุปกรณ์การสอนใหม่พอ
14. ควรให้อาจารย์ชั้นมัธยมศึกษาหรือผู้ออกข้อสอบได้พบกับครูผู้สอน
15. ควรจัดให้มีศูนย์ส่งเสริมวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะ และให้บริกาารแก่ครู
นักเรียนอย่างเป็นกันเอง

2. คำนำหลักสูตรและประมวลการสอน

1. ครูที่สอนควรได้เข้าร่วมทำหลักสูตรและประมวลการสอนตลอดจนออกข้อสอบ
2. ควรเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาบางข้อ่างให้ทันสมัยกว่านี้
3. ควรศึกษาค้นคว้าเนื้อหาของบทเรียนที่ตนเองสอน เพื่อนักเรียนจะได้เรียน
ได้ละเอียดเป็นเรื่อง ๆ ไป
4. ควรแก้ไขเนื้อหาวิชาที่ซ้ำกันกับในชั้นที่นักเรียนเรียนมาแล้ว เพื่อให้ได้
เรียนเรื่องที่สำคัญ ๆ มากขึ้น ทั้งเป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนเบื่อและไม่เสียเวลาเปล่า
5. ควรเรียงลำดับเนื้อหาวิชาจากง่ายไปหายาก

6. ควรแก้ไขให้เนื้อหาหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายครบ
เข้า แต่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

7. ควรปรับปรุงหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ใหม่เนื้อหาวิชาที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์

3. ค่านครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนต้องเข้าใจหลักสูตรดี
2. ครูผู้สอนควรมีความรู้และความถนัดในสิ่งที่จะสอนเป็นอย่างดี
3. ครูผู้สอนควรมีความสนใจและเข้าใจเด็กดีและถูกต้องของ
4. ครูผู้สอนควรเป็นคนเห็นคุณค่าของคนในทุก ๆ ด้าน ไม่ใช่มีความรู้แค่
เพียงในตำราเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อจะได้แพร่ความรู้ทั่วไปและเหตุการณ์ใหม่ ๆ ให้นักเรียนได้
ทราบอยู่เสมอ
5. ครูผู้สอนควรรักและสนใจวิชาที่จริง ๆ
6. ครูผู้สอนควรเตรียมการสอนทุกครั้งก่อนสอน ชยันต์อันคนควาแสวงหา
ความรู้อยู่เสมอ
7. ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการใช้ภาษา พร้อมทั้งฝึกเด็กในทักษะ
ภาษาทั้ง 4 ด้าน
8. ครูควรเป็นตัวอย่างที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความประพฤติและคุณธรรม
เช่น ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น
9. ครูจะต้องรู้จักพัฒนาความสามารถในอาชีพของตนเอง เช่น รู้จักศึกษาวิธี
การสอน และปรับปรุงวิธีสอนใหม่เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัยและแต่ละระดับความรู้
10. ครูจะต้องรู้จักศึกษามูลของการเรียนการสอน ตลอดจนหาทางแก้ไขหาที่จะ
สามารถทำได้
11. ครูต้องรู้จักใจอุปกรณ์ให้เหมาะสมที่สุดกับเนื้อหาวิชาที่วัยของนักเรียน
และเวลา

12. ครูควรมีมนุษยสัมพันธ์
13. ครูต้องเป็นผู้ใจเหตุผล และสามารถพิจารณาเหตุการณ์ต่าง ๆ ใต้อย่างดี
14. ครูต้องช่วยกันฝึกอบรมและไมละเลยเมื่อเห็นนักเรียนบกพร่อง

4. ด้านวิธีสอน

1. ควรสอนและส่งเสริมให้นักเรียนจดจำความรู้ด้วยตนเอง
2. ควรให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาคำตอบ ๆ เพื่อช่วยให้เข้าใจและจำได้ดียิ่งขึ้น
3. ก่อนพานักเรียนไปทัศนศึกษา ควรปฐมนิเทศนักเรียนก่อนและต้องระมัดระวังเสมอว่า ทัศนศึกษาแต่ละครั้งจะก่อให้เกิดประโยชน์จริง ๆ

4. ควรจัดนิทรรศการบ้างเป็นครั้งคราวเมื่อถึงวันสำคัญครั้งหนึ่ง ๆ เช่น วันชาติ วันวิสาขบูชา ฯลฯ

5. ควรเชิญวิทยากรมาบรรยายหรือตอบข้อซักถามเป็นครั้งคราว
6. ไม่ควรสอนตามตำราเรียนเพียงเล่มเดียว
7. ควรพยายามใช้คำพูดที่เข้าใจง่าย ๆ ไม่วกวนหรือออกนอกเรื่อง
8. ควรสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นอยู่เสมอ
9. ควรใช้อุปกรณ์การสอนให้มากและเหมาะสมที่สุด
10. ควรสอนให้นักเรียนมีเหตุผลที่จะวิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ไม่สอนให้จำนาคอยางเดียว

11. ให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าและหารายงานให้เพื่อนในชั้นฟัง ครูทำหน้าที่แนะนำการเขียนให้แก่นักเรียน

5. งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ผู้บริหารควรสนับสนุนในการจัดตั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. ควรจัดชุมนุมสังคมนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาอื่นให้ดียิ่งขึ้น
3. ควรจัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมเหล่านี้ให้เพียงพอ

6. คำขออุปกรณ์การสอน

1. ผู้บริหาร ควรสนับสนุนการใ้ขออุปกรณ์ประกอบการสอน
2. ควรมีการอบรมครูใหญ่ ทั่ววิธีใช้และวิธีทำอุปกรณ์ง่าย ๆ ไปได้
3. ผู้บริหาร ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยและ เพียงพอที่จะ เลือกใช้ได้ตามความ

เหมาะสม

4. ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอ

7. หนังสือแบบเรียน

1. หนังสือแบบเรียนของกรมวิชาการ ควรบรรจุข้อความที่เป็นมาตรฐานและหัน
ต่อเหตุการณ์ ควรคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่ตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และประมวลการสอน
ไม่ซ้ำกันซ้ำซ้อนหรือขยายความเพียงข้อ ๆ เพราะว่าถ้าจะในครูใดคนควาเพิ่มเติมเอง
อาจโคม่าไม่ตรงกันนัก

2. หนังสือแบบเรียนที่กรมวิชาการอนุญาตให้ใช้นั้นมีมากเล่ม ซึ่งข้อความใน
บางเล่มก็แย้งกันอยู่บ้าง

3. ไม่ควรอนุญาตให้ใช้แบบเรียนใดหลายเล่ม เพราะเมื่อเรียนถึงชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 4 หรือปีที่ 5 แล้ว จะจำแนกแก่ผู้สอนและผู้เรียนในอันที่จะหาคะแนนสอบไล่ได้
ได้ก็ เพราะกรรมกรผู้ออกข้อสอบนั้นออกจากแบบเรียนหลายเล่ม

4. ข้อความในหนังสือแบบเรียนควรให้ถูกต้องและตรงตามข้อเท็จจริงโดย
เฉาะอย่างยิ่ง เรื่อง ศักดิ์ราช

5. ควรมีภาพประกอบที่ชัดเจน

8. การวัดผล

1. ครูควรใ้มีความสนับสนุนจากผู้บริหาร เรื่องการใ้ขออุปกรณ์ในการวัดผล
2. ควรเลือกออกข้อสอบที่วัดความจำนทออย่างเก็บว
3. ผู้บริหาร ควรสนับสนุนใ้ใช้วิธีการวัดผลสมัยใหม่ และควรจัดใ้มีการอบรม
หรือมีบุคคลในโรงเรียนใ้คำปรึกษาแก่ครูที่ยังขาดความชำนาญอยู่ด้วย.

ภาคที่ ๑

ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน

ภาคที่ ๑ ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น แผนกที่นักเรียนเรียน อายุ ความลึกเห็นเกี่ยวกับวิชาที่เรียน ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเหล่านี้จะได้นำมาเป็นแนวคิดในการแก้ไข และจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ให้หมดไป ตลอดจนจะได้เสนอขอปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ได้นำนี้ได้นำมาวิเคราะห์เป็นรายละเอียด และ เสนอไว้ในตารางที่ ๑-6

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนที่ขอบแบบสอบถาม

ประเภทโรงเรียน	แผนก	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนชาย		204	55.59	89	36.93	-	-	293	45.64
โรงเรียนหญิง		120	32.70	115	47.72	34	100	269	41.90
โรงเรียนสหศึกษา		43	11.71	37	15.35	-	-	80	12.46
รวม		367	100.00	241	100.00	34	100.00	642	100.00

ตารางที่ 1 จะเห็นว่าโรงเรียนชายซึ่งมีนักเรียนอยู่ 2 แผนก คือ แผนกวิทยาศาสตร์ และแผนกศิลป์นั้นมีจำนวนนักเรียนมากที่สุด คือ ร้อยละ 45.64 ส่วนโรงเรียนหญิงซึ่งมีนักเรียนถึง 3 แผนก คือ ศิลป์ แผนกทั่วไปทั้งนี้จำนวนมากรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 41.90 และ โรงเรียนสหศึกษาซึ่งมี 2 แผนกเช่นเดียวกับโรงเรียนชาย มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 12.46 เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนแต่ละแผนกในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทแล้วจะเห็นว่าจำนวนนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชายมีจำนวนมากกว่าแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิง แต่นักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนชายมีน้อยกว่านักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนหญิง ส่วนนักเรียนทั้งแผนกวิทยาศาสตร์ และ แผนกศิลป์ในโรงเรียนสหศึกษานั้นต่างก็มีจำนวนน้อยที่สุดกว่าโรงเรียนชาย และ โรงเรียนหญิง

ตารางที่ 2 อายุของนักเรียนที่สอบแบบสอบถาม

อายุของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง					โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด						
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลป			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
มากกว่า 20 ปี	1	0.49	2	2.24	1	1.65	-	-	1	3.03	-	-	-	-	6	0.93
18 - 20 ปี	105	51.47	45	50.56	76	62.80	25	21.74	16	48.48	28	65.12	19	51.35	320	49.84
15 - 17 ปี	82	40.20	35	39.33	37	30.98	76	66.09	15	45.45	15	34.88	14	37.84	277	43.14
ไม่แสดงความคิดเห็น	16	7.84	7	7.87	6	4.96	14	12.17	2	6.06	-	-	4	10.81	49	7.63

ตารางที่ 2 แสดงว่าอายุของนักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 49.84 มีอายุระหว่าง 18-20 ปี จำนวนที่สูงสุดใต้นักเรียนแบบนักวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 65.12 ซึ่งรองลงมาใต้นักเรียนแบบนักวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 62.80 ส่วนนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 15-17 ปี นั้นมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 43.14 โดยจำนวนที่สูงสุดใต้นักเรียนแบบศิลปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 66.09 ซึ่งรองลงมาใต้นักเรียนแบบทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 45.45 ส่วนนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.93 นั้น มีอายุมากกว่า 20 ปี ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มที่มีอายุสูงสุดในประชากรชุมชน

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาสังคม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เป็นวิชาที่น่าสนใจ	120	58.82	67	75.28	74	61.16	89	77.39	20	60.61	27	62.79	16	43.24	413	64.33
เป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ใ-																
ชีวิตประจำวันของนักเรียน	129	63.24	59	66.29	68	56.20	84	73.04	11	33.33	20	46.51	12	32.43	383	59.66
เป็นวิชาที่ไม่ก้าวหน้า ไม่เป็นประโยชน์	12	5.88	1	1.12	-	-	-	-	-	-	1	2.33	-	-	14	2.18
เป็นวิชาที่เกี่ยวกับอดีต อกไรไม่โต	7	3.43	2	2.24	10	8.26	6	5.22	3	9.09	7	16.20	2	5.41	37	5.76
เป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย	25	12.25	5	5.61	9	7.44	7	6.09	6	18.18	5	11.63	2	5.41	59	9.19
เป็นวิชาที่ซ้ำซาก	31	15.20	1	1.12	9	7.44	7	6.09	3	9.09	6	13.95	3	8.11	60	9.35
ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่น่าสนใจ																
แต่คนน่าเบื่อเมืองและคิดธรรมดาไม่	4	1.96	3	3.37	1	0.83	2	1.74	1	3.03	-	-	-	-	11	1.71
เป็นวิชาที่น่าสนใจ แต่ยากแก่การจดจำ	8	3.92	3	3.37	2	1.65	-	-	3	9.09	4	9.30	1	2.70	21	3.27
เป็นวิชาที่จำเป็นของสองจำ จึงไม่เบื่อ-																
เรียน	7	3.43	2	2.24	4	3.31	-	-	-	-	3	6.98	1	2.70	17	2.65

ตารางที่ 3 (ต่อ) ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง						รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลป์			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ทำไมมีความรู้อย่างกว้างขวาง	6	2.94	6	6.74	-	-	4	3.78	-	-	1	2.33	2	5.41	19	2.96
เป็นความรู้อย่างดี	6	2.94	7	7.87	2	1.65	-	-	-	-	-	-	3	8.11	18	2.80
เป็นวิชาที่ช่วยแก้ไข้ไม่ให้เกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอย	5	2.45	3	3.37	-	-	-	-	1	3.03	-	-	-	-	9	1.40
เป็นวิชาที่เป็นประโยชน์ในการเข้าใจสังคม	4	1.96	5	5.61	-	-	1	0.87	-	-	-	-	1	2.70	11	1.71
เป็นวิชาที่มีประโยชน์แก่ไม่ใคร่ใคร่	8	3.92	-	-	4	3.31	-	-	3	9.09	1	2.33	-	-	16	2.49
คือจำยากเมื่อเรียนแล้วไม่ทราบว่าจะไปทำอะไร	8	3.92	2	2.24	6	4.96	-	-	2	6.06	2	4.65	-	-	20	3.12
เป็นวิชาที่ช่วยให้ทุกคนหันเหจากการฉ้อฉลและฉ้อโกงและการทุจริต	7	3.43	5	5.61	-	-	-	-	-	-	2	5.41	2	5.41	14	2.18

ตารางที่ 3 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคิดว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่น่าสนใจถึง ร้อยละ 64.33 โดยจำนวนนักเรียน
 ที่สูงสุดคือแก่นักเรียนแบบกึ่งอาชีพ ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 77.39 นักเรียนกลุ่มใหญ่อันดับสองคือ ร้อยละ 59.66 คิดว่าเป็นวิชาที่
 เป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับ 3 มีจำนวนห่างจากอันดับที่ 2 มาก
 คือมีเพียง ร้อยละ 9.35 นั้น มีความคิดเห็นแตกต่างจาก 2 อันดับ คือ คิดว่าวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่รำคาญ และนักเรียน
 กลุ่มใหญ่ เป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 9.19 มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน คือ เห็นว่าเป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย กลุ่มที่รองลงมาเป็นอันดับที่ 5
 คือ ร้อยละ 5.76 คิดว่าเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับอดีต แก้ไขไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่ควรมี
 มาพิจารณา คือ กลุ่มร้อยละ 3.27 คิดว่าเป็นวิชาที่น่าสนใจ แต่ยากต่อการจดจำ กลุ่มร้อยละ 3.12 คิดว่าข้อจำกัด เมื่อเรียนแล้ว
 ไม่ทราบว่าจะไปทำอะไร กลุ่มร้อยละ 2.96 และ ร้อยละ 2.80 คิดว่าเป็นวิชาที่ทำให้มีความรู้กว้างขวางและเป็นความรู้รอบตัวที่ดีมาก
 ลำดับที่รองลงมาคือ ร้อยละ 2.65 และ 2.49 มีความเห็นตรงกันข้ามกับ 2 กลุ่มข้างต้น กล่าวคือ เห็นว่าเป็นวิชาที่จำเป็นของจริง
 จึงไม่อยากเรียน กับเห็นว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์ แต่แก้ไขไม่ได้ ยังมีกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความคิดเห็นต่างออกไปอีกคือกลุ่มร้อยละ 2.18 ซึ่งมี
 อยู่ 2 กลุ่มนั้น กลุ่มหนึ่งเห็นว่า เป็นวิชาที่ไม่ควรมี ไม่เป็นประโยชน์ แต่อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่า เป็นวิชาที่ช่วยให้ทุกคนหันมาสนใจและ
 แก้ไขสถานการณ์ได้ อย่างไรก็ตามก็มีนักเรียนที่ชอบบางวิชา และ ไม่ชอบบางวิชาอยู่กลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 1.71 ซึ่งคิดว่าวิชาภูมิศาสตร์
 ประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่น่าสนใจ แต่วิชาที่น่าเบื่อเมืองและศีลธรรมน่าเบื่อ กลุ่มสุดท้ายซึ่งเป็นกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 1.40 ซึ่งคิด
 ว่าเป็นวิชาที่ช่วยแก้ไขไม่ได้เกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอย

ตารางที่ 4 รายวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบมากที่สุด

รายวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียน ชอบมากที่สุด	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลปะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หน้าที่ของเมือง	20	9.80	13	14.61	6	4.96	7	6.09	5	15.15	1	2.33	2	5.41	54	8.41
สื่อธรรม	29	14.22	13	14.61	11	9.09	12	10.43	4	12.12	7	16.28	4	10.81	80	12.46
ภูมิศาสตร์	78	38.24	26	29.21	43	35.54	45	39.13	11	33.33	14	32.56	13	35.14	230	35.83
ประวัติศาสตร์	60	39.22	37	41.5	59	48.76	51	44.35	14	42.42	21	48.84	16	48.65	280	43.61
ไม่แสดงความคิดเห็น	2	.98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.31

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าวิชาประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่นักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 43.61 ชอบมากที่สุด ในจำนวนนี้เป็นนักเรียน
แผนกวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนสหศึกษาสูงสุด คือ ร้อยละ 48.84 ที่มีจำนวนใกล้เคียง รองลงมาเล็กน้อย คือ นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน
หญิง ร้อยละ 48.76 และนักเรียนแผนกศิลปะ โรงเรียนสหศึกษาอีก ร้อยละ 48.65 นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 35.83 ชอบ
วิชาภูมิศาสตร์มากที่สุด นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 12.46 ชอบวิชาสื่อธรรมมากที่สุด ส่วนวิชาหน้าที่ของเมืองเป็นวิชาที่นักเรียน
กลุ่มย่อยที่สุดนอกเหนือจากชอบมากที่สุด คือ เพียงร้อยละ 8.41 โดยจำนวนนักเรียนสูงสุดคือแก่นักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 15.15
ที่รองลงมาแก่นักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนชาย ร้อยละ 14.61 และจำนวนที่ต่ำสุดแก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 2.33

ตารางที่ 5 ภาควิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบน้อยที่สุด

รายวิชาในหมวดสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด									
	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	ทั่วไป	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	รวมยอด								
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ							
หน้าที่พลเมือง	75	36.76	35	39.33	56	46.28	65	56.52	14	42.42	25	58.14	19	51.35	289	45.02
ศีลธรรม	51	25.00	29	32.58	34	28.10	22	19.13	12	36.36	4	9.30	8	21.62	160	24.92
ภูมิศาสตร์	40	19.61	11	12.36	21	17.36	17	14.78	5	15.15	7	16.28	7	18.92	108	16.02
ประวัติศาสตร์	38	18.63	14	15.73	10	8.26	11	9.57	2	6.06	7	16.28	3	8.11	85	13.24

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 45.02 ชอบวิชาหน้าที่พลเมืองน้อยที่สุด จำนวนนักเรียนที่สูงสุดในจำนวน 45.02 ทั้งโลกชาวมาลาวไตแก่นักเรียน แผนกวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 58.14 ที่รองลงมาคือนักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 56.52 ส่วนจำนวนต่ำสุดแก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 36.76 นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 2 รองลงมา คือ ร้อยละ 24.92 ชอบวิชาศีลธรรม น้อยที่สุด จำนวนนักเรียนที่สูงสุดแก่นักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 36.36 ที่รองลงมาแก่นักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนชาย ร้อยละ 32.58 นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 16.02 ชอบวิชาภูมิศาสตร์น้อยที่สุด โดยมีนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 19.61 เป็นจำนวนสูงสุด ส่วนนักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 4 ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนกลุ่มเล็กที่สุด คือ เชียง ร้อยละ 13.24 นั้น ชอบวิชาประวัติศาสตร์น้อยที่สุด โดยจำนวนสูงสุดแก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 18.63 และจำนวนที่มากรองลงมาคือ ร้อยละ 16.28 เป็นนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา

ตารางที่ 6 สาขาที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา

สาขาที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป				วิทยาศาสตร์		ศิลปะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เห็นว่าไม่มีประโยชน์	8	3.92	-	-	5	4.13	1	0.87	2	6.06	-	-	-	-	16	2.49
เนื้อหายากเกินไป	20	9.80	18	20.22	12	9.92	15	13.04	3	9.09	13	30.23	2	5.41	93	14.49
เนื้อหาซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว	27	13.24	5	5.62	12	9.92	15	13.04	2	6.06	12	27.91	5	13.51	88	13.55
วิธีการสอนของครูไม่น่าสนใจ	44	21.57	17	19.10	22	18.18	24	20.87	5	15.15	8	18.60	6	16.22	126	20.72
มีภาระงานมาก	5	2.45	1	1.12	4	3.31	-	-	1	3.03	-	-	1	2.70	12	1.87
คะแนนเต็มน้อยกว่าวิชาอื่น ๆ	8	3.92	3	3.37	4	3.31	1	0.87	-	-	-	-	1	2.70	17	2.65
ชอบใจคะแนนไม่ดี	45	22.06	28	31.46	55	45.45	37	32.17	3	9.09	12	27.91	14	37.84	204	31.78
เห็นวิชาที่ไม่สนใจมี	11	5.39	1	1.12	4	3.31	-	-	-	-	2	4.65	-	-	18	2.80
เห็นวิชาที่ไม่สนุก น่าเบื่อ	5	2.45	-	-	-	-	-	-	3	9.09	4	9.30	-	-	12	1.87
มีสิ่งอื่นที่สนใจมากกว่า จำไม่ไหว	4	1.96	-	-	3	2.48	1	0.87	6	18.18	-	-	-	-	14	2.18
นำไปทำประโยชน์อะไรไม่ได้	-	-	-	-	3	2.48	-	-	-	-	2	4.65	-	-	5	0.78
กลัวความเข้าใจได้ยาก	2	0.98	-	-	-	-	-	-	3	9.09	1	2.33	-	-	6	0.93

ตารางที่ 6 (ต่อ) สาขาเขตพื้นที่มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิชาสังคมศึกษา

สาขาเขตพื้นที่มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ทำคะแนนเต็มไต่ภาค	-	-	-	-	-	-	3	2.61	2	6.06	-	-	3	8.11	8	1.25
มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนน	-	-	2	2.25	-	-	2	1.74	-	-	-	-	-	-	4	0.62
มีความรู้ไม่คล่อง	3	1.47	2	2.25	1	0.83	4	3.48	2	6.06	-	-	3	8.11	17	2.34
เห็นความรู้อ่อนตัวมากขึ้น	1	0.49	-	-	-	-	3	2.61	-	-	-	-	-	-	4	0.62
เป็นวิชาที่เข้าใจเมื่อจะว่างนอน	-	-	-	-	4	2.48	-	-	-	-	3	6.98	-	-	7	1.09
ถาวรสอนไม่เป็นที่น่าสนใจ	-	-	1	1.12	-	-	4	3.48	2	6.06	3	6.98	2	5.41	12	1.87
ไม่สนใจความลึกลับ	5	2.45	6	6.74	12	9.02	8	6.96	2	6.06	4	9.30	2	5.41	39	6.07

ตารางที่ 6 จะเห็นว่าสาขาเขตพื้นที่มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิชาสังคมศึกษามีแตกต่างกัน คือ นักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 31.78 คือนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะสอนโดยคะแนนไม่คล่อง จำนวนที่สูงสุดคือแก่นักเรียนตอนต้นวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 45.45 นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมา เป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 20.72 คือนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะวิธีการสอนของครูไม่น่าสนใจ กลุ่มที่รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ

14.49 คอบว่าเพราะเนื้อหายากเกินไป ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 13.55 คอบว่าเพราะเนื้อนาข้าว
กันที่เคยเก็บมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีความเห็นของนักวิจัยกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่ม เป็นกันว่ากลุ่มที่มี ร้อยละ 2.65
คอบว่าเพราะคะแนนเต็มของวิชาน้นอดกว่าวิชาอื่น ๆ กลุ่ม 2.34 คอบว่าเพราะสิ้นความรู้ไม่ถี่ กลุ่มที่ใกล้เคียงกัน คือ
ร้อยละ 2.18 คอบว่าเพราะมีสิ่งตีทองของมาก จำไม่ไหว ส่วนกลุ่ม ร้อยละ 1.67 กลุ่มหนึ่งบอกถึงสาเหตุว่าเป็นเพราะ
การสอบไม่เป็นที่น่าสนใจ อีกกลุ่มหนึ่งบอกว่าเพราะวิชาที่ไม่สนุก นานเบื่อ และกลุ่มที่ 3 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับบอกว่าเพราะ
มีการบ้านมาก ส่วนรัยกลุ่มร้อยละ 1.25 คอบว่าเพราะวิชาที่เข้าคะแนนเต็มโดยยาก กลุ่มร้อยละ 0.93 คอบว่าเพราะทำ
ความเข้าใจโดยยาก ส่วนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.62 นั้น มีอยู่ด้วยดี 2 กลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งบอกว่าเพราะมีการ
เปลี่ยนแปลงของขุ้เสมอ อีกกลุ่มหนึ่งบอกว่าเพราะเป็นความรู้ที่รหคว้ความากเกินไป

ภาคที่ 2

ปัญหาทั่วไป ที่นักเรียนมักประสบในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ในภาคที่ 2 นี้ ให้นำข้อบกพร่องเกี่ยวกับปัญหาทั่วไป ที่นักเรียนมักประสบในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เช่น เกี่ยวกับสิ่งที่มีโรงเรียนมี เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียน สถานที่เรียน วิธีการสอนของครู การที่จะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ก็เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษากันต่าง ๆ โดยดูของ ร้อยละที่ได้จากการคชมนักเรียนได้นำมาวิเคราะห์ เป็น ร้อยละ เสนอไว้ในตารางที่ 7 - 24

วัตถุประสงค์การเรียนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ มรรยาท และ สิ่งแวดล้อม ได้สงเคราะห์ละเอียดไว้ในตารางที่ 7-11

ตารางที่ 7 ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียน

ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมเขต			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ห้องสมุด	160	78.43	59	66.29	93	76.86	99	86.09	22	66.66	39	90.70	24	64.86	496	77.26
ห้องสังคมศึกษา	83	40.69	49	55.06	87	71.90	74	64.35	8	24.24	21	48.84	11	29.73	333	51.87
พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์	19	9.31	11	12.36	5	4.13	3	2.61	-	-	3	6.99	2	5.41	43	6.70
มุกมายังชื่อสังคมศึกษา	23	11.77	12	13.48	27	22.31	35	30.43	3	9.09	7	16.28	3	8.11	110	17.13
มีครบทุกตาราง	10	4.90	19	21.35	13	10.74	13	11.30	-	-	1	2.33	2	5.41	58	9.03
ไม่แสดงความคิดเห็น	19	9.31	3	3.37	1	0.83	1	0.87	1	3.03	2	4.65	-	-	27	4.20

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 77.26 ทอมว่าซึ่งช่วยส่งเสริมวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ห้องสมุด จำนวนนักเรียนที่สูงสุดได้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ไปโรงเรียนสหศึกษา คือ 90.70 รองลงมา คือ นักเรียนแผนกศิลปะไปโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 86.09 นักเรียนกลุ่มใหญ่ของลงมา คือ ร้อยละ 51.87 ทอมว่ามีของสังคมศึกษา จำนวนที่สูงสุดได้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ไปโรงเรียนหญิง คือนักเรียน

จำนวน ร้อยละ 71.90 นอกจากนั้นยังมีนักเรียนอีก 2 กลุ่มที่ค่อนข้างแตกต่างกันไป คือ กลุ่มที่มีจำนวน ร้อยละ 17.13 คณว่า
โรงเรียนมีมูลนิธิอสังคศึกษา อีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 6.70 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเฝ้าที่สุด คณว่ามูลนิธิอสังคศึกษา
เป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียนเพียง ร้อยละ 9.03 เท่านั้นที่คณว่าโรงเรียนมีอสังคช่วยเหลือการ วิชาอสังคศึกษาทุกอทางนั
ตั้งคณของสมุค อสังคศึกษา มูลนิธิอสังคศึกษา และมูลนิธิอสังคศึกษา จำนวนสูงสุดคณกันักเรียนแชนค คณใน
โรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 21.35

ตารางที่ 8 ปริมาณของหนังสือและเอกสารในโรงเรียนที่นักเรียนใช้ในการค้นคว้าวิชาสังคมศึกษา

ปริมาณของหนังสือและเอกสารใน โรงเรียนที่ใช้ในการค้นคว้า	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมออก									
	วิทยาศาสตร์	ศิลป	วิทยาศาสตร์	ศิลป	ทั่วไป	วิทยาศาสตร์	ศิลป	รวมออก								
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน								
มาก	22	10.78	31	34.83	41	33.88	48	41.74	8	24.24	2	5.65	2	5.41	145	22.59
ปานกลาง	122	59.80	44	49.44	65	53.72	57	49.57	19	57.58	21	48.84	22	59.46	362	56.39
น้อย	54	26.47	11	12.36	15	12.40	10	8.70	7	21.21	20	46.51	13	35.14	131	20.25
ไม่มีเลย	6	2.94	3	3.37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1.40

ตารางที่ 8 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 62.31 คอมเม้นท์บอกว่าปริมาณของหนังสือและเอกสารในโรงเรียนที่นักเรียนใช้ค้นคว้าวิชาสังคมศึกษามีในระดับปานกลาง โดยจำนวนนักเรียนที่สูงที่สุดใต้นักเรียนแยกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย ร้อยละ 56.39 และนักเรียนศิลป โรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 59.46 เป็นจำนวนที่มากที่สุดรองลงมา ส่วนโรงเรียนที่มีปริมาณหนังสือและเอกสารสำหรับการค้นคว้าเป็นจำนวนมากใต้นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมา เป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 22.59 ซึ่งมีนักเรียนแยกศิลปในโรงเรียนหญิง มีจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 41.74 สำหรับหนังสือ และเอกสารที่มีปริมาณน้อย ใต้นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 20.25 โดยมีนักเรียนแยกวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนสหศึกษา เป็นจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 46.51 เป็นที่น่าสังเกตว่าในขณะที่เด็กนักเรียนแยกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชายเป็นจำนวนสูงสุดที่บอกว่าโรงเรียนมีปริมาณหนังสือและเอกสารสำหรับการค้นคว้าในระดับปานกลางนั้น ยังมีนักเรียนแยกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชายเช่นเดียวกันนี้เป็นจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 2.94 ที่คิดว่าโรงเรียนไม่มีหนังสือและเอกสารสำหรับการค้นคว้าเลย

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพของห้องเรียนที่มีต่อผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพของห้องเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด									
	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลป์							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
มี	96	47.06	48	53.93	67	55.37	58	50.43	16	48.48	20	46.51	15	40.54	320	49.84
ไม่มี	21	10.29	13	14.61	16	13.22	6	5.22	4	12.12	6	13.95	7	18.92	73	11.37
มีบ้าง	87	42.65	28	31.46	62	51.24	51	44.35	18	54.55	23	53.49	15	40.54	251	39.10

ตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 49.84 ถึงสภาพของห้องเรียนที่มีต่อผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในจำนวนนี้จำนวนนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิงมีค่าสูงสุดคือ ร้อยละ 55.37 ที่รองลงมาคือนักเรียนแผนกศิลปศึกษาของโรงเรียนชายคือร้อยละ 53.93 ซึ่งมากกว่านักเรียนแผนกศิลป์ของโรงเรียนหญิงที่มีร้อยละ 50.43 นักเรียนที่คิดว่าสภาพของห้องเรียนมีส่วนต่อผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาข้างร้อยละ 39.10 เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีจำนวนมากรองลงมาโดยมีจำนวนนักเรียนที่สูงที่สุดคือนักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 54.55 ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนวิชาสภาพของห้องเรียนไม่มีต่อผลการเรียนวิชาสังคมศึกษานั้นมีเพียง ร้อยละ 11.37 เท่านั้น จำนวนที่สูงที่สุดคือนักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 18.92 รองลงมาคือนักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 14.61

ตารางที่ 10 สถานะที่นักเรียนคิดว่าจะช่วยการ เรียนวิชาสังคมศึกษาได้

สถานที่สุดช่วยการ เรียนวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด									
	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	ทั่วไป	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	รวมยอด								
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
ห้องเรียน	22	10.78	13	14.61	28	23.14	18	15.65	5	15.15	4	9.30	1	2.70	91	14.17
ห้องสังคมศึกษา	96	47.06	52	58.43	59	48.76	59	51.30	14	42.42	23	53.49	19	51.35	322	50.16
วิทยุกับประวัติศาสตร์	10	4.90	13	14.61	6	4.96	9	7.83	3	9.09	7	16.28	1	2.70	49	7.63
มุมหนังสือสังคมศึกษา	56	27.45	25	28.09	40	33.06	36	31.30	8	24.24	22	51.16	9	24.32	196	30.53
มีครูบอกอย่าง	23	11.27	12	13.48	13	10.74	18	15.65	5	15.15	8	18.60	4	10.81	83	12.93
สถานที่โลกโคกที่เหมาะสม	5	2.45	1	1.12	2	1.65	1	0.87	-	-	1	2.33	-	-	10	1.56
มีโสตทัศนศึกษา	4	1.96	2	2.25	-	-	2	1.74	2	6.06	-	-	1	2.70	11	1.71
ห้องโสตทัศนศึกษา	2	0.98	-	-	-	-	1	0.87	-	-	1	2.33	-	-	4	0.62
ไม่แสดงความคิดเห็น	6	2.94	2	2.25	3	2.48	2	1.74	-	-	-	-	1	2.70	14	2.18

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือร้อยละ 50.16 คิดว่าห้องสังคมศึกษาเป็นสถานที่ช่วยในการเรียนสังคมศึกษาได้ดี จำนวนนักเรียนสูงสุดที่นักเรียนแนะนำคือในโรงเรียนชาย ร้อยละ 58.43 รองลงมาคือนักเรียนแนะนำวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 53.49

จำนวนที่ค่าสุดไต่คนักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 42.42 นักเรียนกลุ่มใหญ่ของลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 30.53 คิดว่าสถานที่ที่นักเรียนคิดว่าจะช่วยในการ เรียนวิชาสังคมศึกษาให้โคเคิโคนกการมีมหนังสือสังคมศึกษา จำนวนนักเรียนที่สูงสุดโคคนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสตรีศึกษา ร้อยละ 51.16 นักเรียนกลุ่มใหญ่ของลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 14.17 คิดว่าห้องเรียนเป็นที่ที่จะช่วยในการ เรียนวิชาสังคมศึกษาโคเคิโคนกการมีมหนังสือสังคมศึกษา จำนวนนักเรียนที่สูงสุดโคคนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 23.14 ส่วนนักเรียนที่คิดว่าต้องมีห้องเรียน ห้องสังคมศึกษา พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ และมีมหนังสือสังคมศึกษา มีจำนวนที่ใกล้เคียงลงมาคือ ร้อยละ 12.93 นอกจากนี้โคคนกความคึกเห็นที่วางกับออกไปของนักเรียนอีก 3 กลุ่ม สำหรับนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือเพียง ร้อยละ 0.62 นั้น คิดว่าควร เป็นห้อง โสคคคคศึกษา ซึ่งจำนวนนักเรียนที่สูงสุดโคคนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสตรีศึกษา ร้อยละ 2.33 ที่ลงมาคือนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย ร้อยละ 0.98 และนักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนหญิง 0.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แหล่งที่มาโรงเรียนศึกษาวิชาสังคมศึกษาเพิ่มเติม

แหล่งศึกษาตามความรู้เพิ่มเติมของ นักเรียน	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสตรีศึกษา				รวมออก			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
จากวิทยุ หรือ โทรทัศน์	94	46.08	40	44.94	77	63.64	66	57.39	12	36.36	27	62.79	17	45.95	333	51.87
จากหนังสือ วิทยากรต่าง ๆ	82	40.20	42	47.19	74	61.16	71	61.74	15	45.45	31	72.10	9	24.32	324	50.47
จากภาพยนตร์ ซีดี ดีวีดี สื่อมัลติมีเดีย	35	17.16	31	34.83	50	41.32	44	38.26	4	12.12	16	37.21	9	24.32	189	29.44
จากหนังสือพิมพ์ เอกสาร วารสาร	135	66.18	55	61.80	88	72.73	80	69.57	21	63.64	36	83.72	22	59.46	437	68.07
ไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติม	20	9.80	2	2.24	8	6.61	5	4.35	1	3.03	1	2.33	1	2.70	38	5.92
ศึกษานอกสถานที่	2	0.98	-	-	2	1.65	1	0.87	-	-	-	-	-	-	5	0.78
จากการเข้าสัมมนา	-	-	1	1.12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.16
จากการขอคำแนะนำ	3	1.47	2	2.24	2	1.65	4	3.48	-	-	2	4.65	2	5.41	15	2.34

ตารางที่ 11 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 68.07 คอบว่าแหล่งศึกษาวิชาสังคมศึกษาเพิ่มเติมคือจากหนังสือพิมพ์ เอกสาร และวารสาร นักเรียนกลุ่มใหญ่อันดับสองมาคือ ร้อยละ 51.87 ทกว่าได้ศึกษาเพิ่มเติมจากวิทยุหรือโทรทัศน์ กลุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียงคือ ร้อยละ 50.47 คอบว่าได้ศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือ และ วิทยากรต่าง ๆ ส่วนนักเรียนที่ศึกษาเพิ่มเติมจากภาพยนตร์ ซีดี ดีวีดี สื่อมัลติมีเดีย นั้นมีอยู่ ร้อยละ 29.44 นอกจากนี้

นี่ยังมีกลุ่มเล็ก ๆ อีก 3 กลุ่ม กล่าวคือ มีจำนวนระหว่าง 60.16 - 2.34 นั่น ต่างก็ไปศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ กัน คือ กลุ่มที่มีนักเรียน ร้อยละ 2.34 ตอบว่าได้ไปสอนตามบ้าน กลุ่มที่มีนักเรียน ร้อยละ 0.78 ตอบว่าจากการไปศึกษากับสถานอื่น นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.16 ตอบว่าได้ศึกษาวิชาสังคมศึกษาเพิ่มเติมจากการเล่าชู้กับโจ๋ อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียนอยู่ 5.92 นี้ตอบว่าไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติมจากยูทูปหรือตำราหรือหนังสือ

ปัญหาของการ เรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการ เรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีรายละเอียดดังในตารางที่ 12-17

ตารางที่ 12 ความยากน้อยที่นักเรียนได้รับคำแนะนำให้ติดตามข่าวประจำวัน

นักเรียนที่ได้รับคำแนะนำให้ติดตามข่าวประจำวัน	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา							
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เสมอ	48	23.53	27	30.34	45	37.19	34	29.57	8	24.24	12	27.91	5	13.51	179	27.88
บางครั้ง	107	52.45	46	51.69	49	40.50	60	52.17	21	63.64	21	48.84	20	54.05	324	50.47
น้อยครั้ง	33	16.18	12	13.48	24	19.83	18	15.65	4	12.12	7	16.28	10	27.03	108	16.82
ไม่เคยเลย	16	7.84	3	3.37	3	2.48	3	2.61	1	3.03	3	6.98	2	5.41	31	4.83

ตารางที่ 12 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 50.47 กล่าวว่าได้รับคำแนะนำจากครูบ้างเป็นบางครั้ง ในติดตามข่าวประจำวัน จำนวนนักเรียนที่สูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 63.64 ที่รองลงมาคือนักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 54.05 นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 27.88 ได้รับคำแนะนำอยู่เสมอให้ติดตามข่าวประจำวัน จำนวนนักเรียนที่สูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 37.19 ส่วนนักเรียนที่ได้รับคำแนะนำถึงกช่าว มอทรังมีเพียง ร้อยละ 16.82 จำนวนนักเรียนที่สูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 27.03 อย่างไรก็ตามยังมีนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 4.83 ที่ตอบว่าไม่เคยได้รับคำแนะนำให้ติดตามข่าวประจำวันเลย.

ตารางที่ 13 ความมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

ความมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมเพศ					
	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	ทั่วไป	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
มี	101	49.51	62	69.66	74	61.16	69	60.00	20	60.61	33	76.74	24	64.86	383	59.66
ไม่มี	103	50.49	27	30.34	47	38.84	46	40.00	14	42.42	10	23.26	12	32.43	259	40.34

ตารางที่ 13 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างนักเรียน 2 กลุ่ม คือ นักเรียนกลุ่มที่โตสูงกว่า คือ ร้อยละ 59.66 คือนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม จำนวนนักเรียนที่สูงสุดคือนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 76.74 จำนวนที่รองลงมา คือนักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 69.66 จำนวนที่ต่ำสุดคือนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 49.51 ส่วนนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนน้อยกว่า กล่าวคือ มีจำนวนร้อยละ 40.34 คือนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเลย โดยจำนวนที่สูงสุดคือนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 50.49 ที่รองลงมาคือร้อยละ 42.42 คือนักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็นของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา		รวมออก									
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลป							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
นักเรียนมีความเข้าใจและจำใ้มาอย่างดี	158	77.45	69	77.53	101	83.47	101	87.83	16	48.48	40	93.02	18	46.65	503	78.35
ทำให้เสียเวลาโดยใช่เหตุ	10	4.90	4	4.49	4	3.31	7	6.09	-	-	-	-	1	2.70	26	4.05
ทำให้เกิดความยุ่งยากและสับสน	11	5.39	-	-	1	0.83	2	1.74	-	-	1	2.33	-	-	15	2.34
ทำให้เกิดความเบื่อบ่น	10	4.90	4	4.49	4	3.31	5	4.35	-	-	-	-	2	5.41	25	3.89
ทำให้เกิดความสนใจและตั้งใจเรียน	106	51.96	49	55.06	83	68.60	75	65.22	9	27.27	34	79.07	17	45.95	373	58.10
ทำให้ไม่อยากเรียนวิชาที่ออกไป	6	2.94	-	-	1	0.83	1	0.87	-	-	-	-	1	2.70	9	1.40
รู้จักรับผิดชอบในการทำงาน	3	1.47	-	-	2	1.65	-	-	3	9.09	-	-	2	5.41	10	1.56
ได้รับความรู้ดี	-	-	2	2.24	1	0.83	1	0.87	-	-	-	-	-	-	4	0.62
เปลืองเงิน	-	-	1	1.12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.16
ได้รับความสนุกสนาน	1	0.49	-	-	1	0.83	2	1.74	2	6.06	-	-	2	5.41	8	1.25
มีความรู้กว้างขวาง	4	1.96	1	1.12	-	-	-	-	1	3.03	2	4.66	-	-	8	1.25
รู้ดีกว่าวิชาซึ่งคนอื่นมีความหมายขึ้น	-	-	1	1.12	-	-	-	-	-	-	1	2.33	4	2.70	3	0.47

ตารางที่ 14 (ต่อ) ความคิดเห็นของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็นของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	โรงเรียนราช		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เข้าใจหรืออีกเล็กน้อย, บรรดาภาค- คัน	5	2.45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	0.78
เป็นการฝึกฝนตนเองใหม่มีความสามารถ-	-	1	1.12	-	-	1	0.87	-	-	-	-	-	2	0.32

ตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 78.35 คิดว่าจากการที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและจำได้มากขึ้น จำนวนสูงสุดคือแก่นักเรียนแบบวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 93.02 จำนวนนักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมา คือ ร้อยละ 56.10 คิดว่าจะช่วยให้เกิดความสนใจและตั้งใจเรียน นอกจากนี้คือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแตกต่างกันอีก คือ นักเรียนกลุ่มที่มีร้อยละ 4.05 บอกว่าทำให้เสียเวลาโดยใช่เหตุ กลุ่มที่มี ร้อยละ 3.89 บอกว่าทำให้เกิดความเมื่อยขาต และกลุ่มที่มี ร้อยละ 2.34 บอกว่าทำให้เกิดความยุ่งยากและซับซ้อน ซึ่งมีกลุ่มย่อย ๆ ซึ่งมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 1.56 อีกหลายกลุ่ม เป็นค้ำว่า นักเรียนร้อยละ 1.56 คิดว่าจากการเข้าร่วมกิจกรรมจะช่วยให้รู้จักกับอีกห้อม ส่วนกลุ่มที่รองลงมา คือ 1.40 คิดว่าทำให้ไม่ชอบนักเรียนวิชาอื่นต่อไป ส่วนนักเรียนอีก 2 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวน ร้อยละ 1.25 เช่นกันมีความเห็นคล้ายคลึงกันในแง่ของการได้รับประโยชน์คือ กลุ่มหนึ่งบอกว่าได้รับความสนุกสนาน อีกกลุ่มหนึ่งบอกว่าเข้าใจใหม่มีความรู้กว้างขวาง อย่างไรก็ตามนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.32 ก็ยังเห็นว่าเป็นการฝึกฝนตนเองใหม่มีความสามารถ

ตารางที่ 15 สิ่งพิมพ์เวียนเล่มรวมจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

กิจกรรมที่นักเรียนเล่มรวมจัดกิจกรรม ประกอบการสอน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป				วิทยาศาสตร์		ศิลป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ไปศึกษานอกสถานที่	71	34.80	39	43.82	55	45.45	32	27.83	20	60.61	20	46.51	14	37.84	251	39.10
ฉายภาพยนตร์ หรือ ภาพนิ่ง	27	13.24	24	26.97	31	25.62	23	20.00	3	9.09	4	9.30	1	2.70	113	17.60
ปรากฏา โทวาที และ อภิปราย	18	8.82	20	22.47	11	9.09	14	12.17	2	6.06	1	2.33	2	5.41	69	10.75
รวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ	35	17.16	10	11.24	47	38.84	44	38.26	10	30.30	13	30.23	7	18.92	166	25.86
ทำสมุดภาพ	48	23.53	25	28.09	54	44.63	47	40.87	6	18.18	15	34.88	5	13.51	200	31.15
สะสมแสตมป์ เงินเหรียญ ตู๋ต๋านานาชาติ	15	7.35	8	8.99	7	5.79	5	4.35	2	6.06	5	11.63	-	-	42	6.54
แสดงละคร	2	0.98	3	3.37	3	2.48	4	3.48	2	6.06	1	2.33	-	-	15	2.34
นิทรรศการ แสดงหุ่น และเวทีจำลอง	9	4.41	7	7.87	7	5.79	12	10.43	3	9.09	2	4.65	-	-	40	6.23
จัดรายการแสดงทางวิทยุและโทรทัศน์	-	-	1	1.12	1	0.83	2	1.74	1	3.03	-	-	-	-	5	0.78
ชุมนุมสังคมศึกษา	9	4.41	14	15.73	15	12.40	20	17.39	10	30.30	4	9.30	2	5.41	74	11.53
อ่านประกาศตัว ๆ ไป	8	3.92	-	-	11	9.09	6	5.22	3	9.09	3	6.98	1	2.70	32	4.98

ตารางที่ 15 (ต่อ) ซึ่งให้นักเรียนเข้าร่วมจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

กิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมจัดกิจกรรม ประกอบการเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป				วิทยาศาสตร์		ศิลป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
จัดทำป้ายประกาศห้องเรียน	6	2.94	4	4.49	8	6.61	10	8.70	2	6.06	-	-	-	-	30	4.67
ทำรายงาน	15	7.35	9	10.11	7	5.79	9	7.83	2	6.06	5	11.63	4	10.81	51	7.94
ทำแผนที่	10	4.90	5	5.62	4	3.31	8	6.96	4	12.12	3	6.98	-	-	34	5.30
ไม่เลขจัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6.98	2	5.41	5	0.78

ตารางที่ 15 จะแสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 39.10 ทอมว่าเลขรวมจัดกิจกรรมประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการไปศึกษานอกสถานที่ จำนวนสูงสุดโดยนักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 60.61 นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือร้อยละ 31.15 ซึ่งจำนวนสูงสุดโดยนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 44.63 ทอมว่าเลขรวมกิจกรรมประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา ควบคุมการอ่านดูภาค นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 25.86 เลขรวมรวมรวม ภาคท้าว ภาคทศคอสสำคัญ และภาคสถานที่สำคัญ ส่วนนักเรียนที่มีจำนวนระหว่าง 10.75 ถึง 17.40 แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม และเลขรวมกิจกรรมประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษาคงค้างกัน คือ กลุ่มนักเรียนที่มี ร้อยละ 17.60 ทอมว่าเลขรวมรวมภาคทศนกร และ ภาคหนึ่ง กลุ่มนักเรียนร้อยละ 11.53 ทอมว่าเลขรวมในชุมนุมสังคมศึกษา ส่วนกลุ่มนักเรียนร้อยละ 10.75 เลขรวมในทำรูปถ่าย โควาณี และ อภิปราย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนักเรียนย่อย ๆ อีก ของายกลุ่ม เป็นคอบว่า กลุ่มที่มี ร้อยละ 7.94 ทอมว่าเลข

รวมจัดกิจกรรมช่วยการดำรายนงาน กลุ่มนักเรียน ร้อยละ 5.30 เกษ้าแมนที่ ร้อยละ 4.67 เคยจ้ทว่าแม่ป้าย
หลังชั้นเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มเช็กที่สุด ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ 0.78 นั้น มีความแตกต่างกันตรงที่ว่ากลุ่มหนึ่ง
ซึ่งจำนวนสูงสุดไคนักนักเรียน แยกตัวไปโนโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 3.03 ทอว่าเคยจ้ทการแสดงทางวิทยุจะ
โทรทัศน์ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งจำนวนนักเรียนสูงสุดไคนักเรียนแยกตัวไปโนโรงเรียนสหศึกษา คือร้อยละ 6.98
นั้น ทอว่าไม่เคยจ้ทกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาใด ๆ ทั้งอื่น

ตารางที่ 16 กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ครูจัดให้นักเรียนมอบครั้งที่สุด

กิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนมอบครั้งที่สุด	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง					โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด				
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์			ศิลปะ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การอภิปราย	28	13.73	18	20.22	9	7.44	6	5.22	8	24.24	2	4.65	4	10.81	75	11.68
ฉายภาพยนตร์	30	14.71	11	12.36	11	9.09	16	13.91	4	12.12	-	-	2	5.41	74	11.53
รายงาน	71	34.80	20	22.47	43	35.54	44	38.26	8	24.24	25	58.14	7	18.92	218	33.96
ศึกษานอกสถานที่	16	7.84	12	13.48	15	12.40	5	4.35	7	21.21	7	16.28	10	27.03	72	11.21
ทำสมุดรวบรวมข่าว	17	8.33	6	6.74	14	11.57	14	12.17	3	9.09	3	6.98	5	13.51	62	9.66
สมุดภาพ	20	9.80	10	11.24	19	15.70	15	13.04	3	9.09	4	9.30	3	8.11	74	11.63
นิทรรศการ	11	5.39	8	8.99	6	4.96	9	7.83	1	3.03	1	2.33	1	2.70	37	5.76
การค้นคว้า	7	3.43	3	3.37	9	7.44	6	5.22	-	-	3	6.98	3	8.11	31	4.83
ไม่ได้จัดเอง	4	1.96	1	1.12	-	-	-	-	-	-	2	4.65	2	5.41	9	1.40

ตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 33.96 คบว่าการรายงานเป็นกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนมอบครั้งที่สุด จำนวนที่สูงสุดคือแก่นักเรียนแฉ่นวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 58.14 นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นที 2 รองลงมา คือ ร้อยละ 11.68

ตอบว่ากิจกรรมที่ครูจัดใ้แก่นักเรียนบ่อยครั้งที่ผู้ดูแลโครงการอภิปราย นอกจากนี้คือแบ่งกลุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียงกันกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่มีจำนวน ร้อยละ 11.63 ตอบว่าการจัดทำสมมุติฐาน ในขณะที่กลุ่มที่มีนักเรียน ร้อยละ 11.53 ตอบว่าการจัดการนิเวศวิทยา และกลุ่มที่มีจำนวนนักเรียน ร้อยละ 11.21 ตอบว่าโครงการจัดการศึกษานอกสถานที่ สำหรับความคิดเห็นของนักเรียนอีก 4 กลุ่ม ซึ่งอาจนับเป็นกลุ่มย่อย ๆ นั้นต่างก็ตอบว่าครูจัดกิจกรรมประเภทใดประเภทหนึ่งบ่อยครั้งที่สุด ทางกันคือ กลุ่มร้อยละ 9.66 ตอบว่าทำสมมุติฐานรวมชาว กลุ่ม ร้อยละ 5.26 จัดนิทรรศการ กลุ่ม ร้อยละ 4.83 จัดให้มีการค้นคว้า แต่ก็ยังมีจำนวนนักเรียนกลุ่มเอ็กส์คลูดู ร้อยละ 1.40 ที่ตอบว่าครูไม่ใ้กิจกรรมใด ๆ ขึ้นเลย

ตารางที่ 17 ติจกรรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียน

ชนิดของกิจกรรมเสริมหลักสูตร	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ชุมนุมสังคมนาฬิกา	74	36.27	57	64.04	73	60.33	51	44.35	20	60.61	20	46.51	18	48.65	313	48.75
ชุมนุมทัศนศึกษา	15	7.35	10	11.24	9	7.44	13	11.30	2	6.06	8	18.60	4	10.81	61	9.50
ชุมนุมโบราณคดี	4	1.96	1	1.12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	0.78
ชุมนุมอภิปรายโต้วาที	47	23.04	12	13.48	12	9.92	16	19.91	4	12.12	6	13.95	2	5.41	99	15.42
ชุมนุมศาสนา และ ประเพณี	3	1.47	3	3.37	6	4.96	7	6.09	2	6.06	-	-	-	-	21	3.27
ชุมนุมภาษาไทย	40	19.61	30	33.71	25	20.66	32	27.83	7	21.21	5	11.63	6	16.22	145	22.59
ชุมนุมของงมงู	5	2.45	3	3.37	5	4.13	7	6.09	3	9.09	-	-	-	-	23	3.58
วิทยุโรงเรียน	3	1.47	2	2.25	4	3.31	5	4.35	2	6.06	-	-	-	-	16	2.49
ชุมนุมวิทยาศาสตร์	25	12.25	20	22.47	19	15.70	27	23.48	8	24.24	8	18.60	5	13.51	112	17.45
ชุมนุมบุรุษทูต	4	1.96	3	3.37	4	3.31	6	5.22	5	15.15	3	6.98	2	5.41	27	4.21
ชุมนุมจริยศึกษา	16	7.84	12	13.48	13	10.74	17	14.78	5	15.15	-	-	-	-	63	9.81
ชุมนุมยูเนสโก	2	.98	2	2.25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0.62

ตารางที่ 17 (ต่อ) กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียน

ชนิดของกิจกรรมเสริมหลักสูตร	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด							
	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	ทั่วไป	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
การแสดงผลงานวิชาการเกี่ยวกับประเทศ																
ต่าง ๆ	4	1.96	3	3.37	7	5.79	10	8.70	2	6.06	3	6.98	4	10.81	33	5.14
ไม่มี	2	.98	1	1.12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0.47

ตารางที่ 17 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 48.75 ของวากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียนคือชุมนุมตั้งคณะศึกษา จำนวนที่สูงสุดโดยนักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 64.04 นักเรียนกลุ่มรองลงมาคือ ร้อยละ 22.59 ของวากิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ ชุมนุมภาษาไทย จำนวนที่สูงสุดโดยนักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 33.71 ที่รองลงมาคือ นักเรียนแผนกศิลปะในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 27.83 นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับ 3 คือ ร้อยละ 17.45 คือนักเรียนชุมนุมวิทยาศาสตร์ ส่วนที่รองลงมาเป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 15.42 โดยชุมนุมอภิปราย ไทธานี ส่วนอันดับ 2 กลุ่ม คือ นักเรียนกลุ่มละ 9.81 คือนักเรียนชุมนุมวิทยาศาสตร์ อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 9.50 คือนักเรียนชุมนุมทัศนศึกษา นอกจากนี้โดยนักเรียนกลุ่มย่อย ๆ อีกหลายกลุ่มซึ่งมีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 5.14 คือ กลุ่มที่มีจำนวนร้อยละ 5.14 คือนักเรียนชุมนุมการแสดงผลงานวิชาการเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ รองลงมาคือร้อยละ 4.21 คือนักเรียนชุมนุมชาวพุทธ กลุ่มนักเรียนที่มีจำนวนใกล้เคียงกันคือร้อยละ 3.58 คือนักเรียนโรงเรียนโคกคิไฉนที่มีชุมนุมของสมุทรีน อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่ายังมีนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.47 ที่คือนักเรียนโรงเรียนไม่โคกคิไฉนมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภททัศนศึกษา

ปฏิมาการ วิทยาลัยวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับกร วิทยาลัยการสอน โคนสองไว้ในตารางที่ 18-20

ตารางที่ 18 ความรู้สึกของนักเรียนคณะที่วิทยาลัยวิชาสังคมศึกษา

ความรู้สึกของนักเรียนคณะที่วิทยาลัยวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
รู้สึกไม่ชอบมากเรียน	24	11.76	8	8.99	8	6.61	9	7.83	2	6.06	4	9.30	8	21.62	63	9.81
เบื่อบ้าง	49	24.02	10	11.24	11	9.09	11	9.57	3	9.09	6	13.95	5	13.51	95	14.80
สนุกสนาน	37	18.14	28	31.46	57	47.11	44	38.26	18	54.55	18	41.36	13	33.14	215	33.49
ไม่เข้าใจจนทเรียน	24	11.76	7	7.87	4	3.31	5	4.35	-	-	3	6.98	-	-	43	6.70
เข้าใจจนทเรียนเป็นนอทางคิ	28	13.73	31	34.83	29	23.97	17	14.78	-	-	9	20.93	7	18.92	121	18.85
บางคณะเข้าใจจนทบางคณะก็เมื่อ	10	4.90	-	-	6	4.96	8	6.96	-	-	-	-	-	-	24	3.74
รู้สึกเฉย ๆ	2	0.98	-	-	2	1.65	4	3.48	2	6.06	-	-	2	5.41	12	1.87
จะสนุกถ้าครูสอนให้เต็มภาบบาง	3	1.47	2	2.25	-	-	4	3.48	-	-	-	-	-	-	9	1.40
จวงนอน	-	-	-	-	2	1.65	6	5.22	-	-	-	-	1	2.70	9	1.40
บางครั้งที่สนุกสนาน บางครั้งก็เมื่อ	12	5.88	3	3.37	-	-	-	-	2	6.06	-	-	-	-	17	2.65
ถ้ามีความเข้าใจที่สนุกอยากเรียน	4	1.96	-	-	2	1.65	4	3.48	2	6.06	1	2.33	-	-	13	2.02

ตารางที่ 18 (ต่อ) ความรู้สึกของนักเรียนขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา

ความรู้สึกของนักเรียนขณะที่เรียนวิชา สังคมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมทุก					
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
สนใจเฉพาะชั่วโมงที่มีการสาธิต	2	0.98	-	-	-	-	2	1.74	4	12.12	-	-	1	2.70	9	1.40
สนใจเฉพาะชั่วโมงที่มีการสาธิต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4.66	-	-	2	0.31
แสวงโอกาส	9	4.41	-	-	-	-	1	0.87	-	-	-	-	-	-	10	1.56

ตารางที่ 18 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มมัธยมศึกษา คือ ร้อยละ 33.49 มีความรู้สึกทำสนุกรอบน่านในขณะเรียนวิชาสังคมศึกษา จำนวนนักเรียนที่สูงสุดได้แก่นักเรียนแบบทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 54.55 นักเรียนกลุ่มรองลงมาคือ ร้อยละ 18.85 รู้สึกว่ามีความเข้าใจเรียนเป็นอย่างดี ส่วนนักเรียนจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 14.80 ถิ่นรู้สึกถึงความเบื่อหน่าย จำนวนที่สูงสุดได้แก่นักเรียนแบบวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 24.02 และยังมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งคือ ร้อยละ 9.81 ที่บอกว่ารู้สึกไม่สบายเรียน นอกจากนี้ยังมีนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่มีความรู้สึกต่างกันไป เช่นพบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีจำนวน ร้อยละ 6.70 ตอบว่าไม่เข้าใจเรียนขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนร้อยละ 3.74 ตอบว่าบางครั้งเข้าใจบางครั้งไม่เข้าใจอีกกลุ่มหนึ่งคือ ร้อยละ 2.65 ตอบว่าบางครั้งก็สนุกรอบน่าน บางครั้งก็เบื่อ ส่วนกลุ่มที่มี ร้อยละ 1.87 ตอบว่ารู้สึกเฉย ๆ และกลุ่มที่มี ร้อยละ 1.40 ตอบว่ารู้สึกง่วงนอน สำหรับนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.31 ตอบว่าสนใจเฉพาะชั่วโมงที่มีการสาธิต

ตารางที่ 19 ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการสอนของครู

ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการสอนของครู	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด							
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		รวมยอด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ครูยึดแผนการเรียนที่กำหนดไว้	44	21.57	11	12.36	17	14.05	15	13.04	4	12.12	5	11.63	9	24.32	105	16.36
ใช้แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดคนละวิชา- การสอนอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะกับ นักเรียนในชั้นมัธยม	82	40.20	31	34.83	59	48.76	66	57.39	13	39.39	23	53.49	17	45.95	291	45.33
ครูมีวิชาวิธีการสอนจากเพื่อนมาสอนมาก กว่าใช้แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนดไว้	78	38.24	35	39.33	33	27.27	28	24.35	7	21.21	10	23.26	7	19.92	198	30.84
ครูไม่ใช่อะไรจนประกอบการสอนโดย ตนเองเพิ่มเติมจากผู้อื่น	11	5.39	3	3.37	5	4.33	5	4.35	2	6.06	1	2.33	2	5.41	29	4.52
ครูมีวิธีปฏิบัติที่นอกเหนือจากวิธี อุปการณ์ใด ๆ	6	2.24	3	3.37	2	1.65	-	-	4	12.12	-	-	-	-	15	2.34
ครูมีวิธีปฏิบัติที่นอกเหนือจากวิธี อุปการณ์ใด ๆ	-	-	4	4.49	4	3.30	3	2.61	-	-	1	2.33	1	2.70	13	2.02
ยึดแบบเรียนและใช้วิธีการสอนบาง- เล่มนอก	-	-	-	-	-	-	1	0.87	3	9.09	2	4.66	-	-	6	0.93
ไม่ยอมรับความคิดเพิ่มเติมของนักเรียน	4	1.96	2	2.24	1	0.83	1	0.87	1	3.03	1	2.33	-	-	10	1.55

ตารางที่ 19 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มไฮดูที่สุด คือ ร้อยละ 45.33 ตอบว่าครูใช้แบบเรียนที่โรงเรียนกำหนด
 และวิธีการสอนอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมกับนักเรียนในชั้นที่สอน จำนวนนักเรียนสูงสุดใ้คนก่นักเรียนแผนดคือบในโรงเรียน
 หญิง คือ ร้อยละ 57.39 นักเรียนกลุ่มไฮดูรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 30.64 ตอบว่าครูมักหาวิธีการสอนจากที่
 อื่นมาสอนมากกว่าใช้แบบเรียนที่กำหนดให้ จำนวนนักเรียนสูงสุดใ้คนก่นักเรียนแผนดคือบในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 39.33
 ส่วนจำนวนนักเรียนที่มีมากเป็นกลุ่มที่ 3 คือ ร้อยละ 16.36 ตอบว่าครูใช้แบบเรียนที่กำหนดให้ นอกจากนั้นยังมีนักเรียนกลุ่ม
 บอย ๆ อีก 5 กลุ่มที่ตอบว่าครูมีวิธีการสอนแตกต่างกันดังนี้ คือ กลุ่มที่นักเรียนจำนวนร้อยละ 4.52 ตอบว่าครูไม่ใช้สิ่งอื่น
 ประกอบการสอนเลย กลุ่มนักเรียนร้อยละ 2.34 ตอบว่าครูโลกศอควาเพิ่มเติมจากห้อง กลุ่มนักเรียน ร้อยละ 2.02 ตอบว่า
 ครูควรรใช้วิธีปารุณาใ้บอขกว่าบ้บะใ้ช้อุปกรณการสอนใ้มมากช้น กลุ่มนักเรียนร้อยละ 1.55 รู้สึกว่าครูไม่ยอมรับฟังความคิด
 เห็นของนักเรียนเลย ส่วนนักเรียนกลุ่มไฮดูที่สุด คือ ร้อยละ 0.93 รู้สึกว่าครูใช้แบบเรียน และใ้ช้อุปกรณการสอนบ้างเล็ก
 น้อย

ตารางที่ 20 ลักษณะการชอบของครูให้วิชาสังคมศึกษามีสัมพันธภาพวิชาอื่นตามความเห็นของนักเรียน

ลักษณะการชอบของครูตามความเห็น ของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด							
	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	ทั่วไป	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
มีสัมพันธภาพทุกครั้ง	16	7.84	13	14.61	20	16.53	12	10.43	9	27.27	2	4.65	4	10.81	76	11.84
มีสัมพันธภาพบ้างเป็นบางครั้ง	153	75.00	72	80.90	89	73.55	102	88.70	23	67.65	39	90.70	29	78.38	509	79.28
ไม่มีสัมพันธภาพเลย	35	17.16	4	4.49	12	9.92	1	0.86	1	3.03	2	4.55	4	10.81	39	9.19

ตารางที่ 20 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 79.28 มีความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาได้สอนวิชาอื่นให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นเป็นบางครั้ง จำนวนสูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 90.70 ที่รองลงมาใ้แก่นักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนหญิงคือร้อยละ 88.70 จำนวนค่าสูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 67.65 สำหรับจำนวนนักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 11.84 คอบว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นทุกครั้ง จำนวนสูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 27.27 ที่ค่าสูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา ร้อยละ 4.65 ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนที่ว่าครูไม่ได้อสอนวิชาสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นเลยนั้นมีเพียงร้อยละ 9.19 โดยจำนวนนักเรียนสูงสุดใ้แก่นักเรียน แผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 17.16 และจำนวนที่ต่ำสุด คือร้อยละ 0.86 ใ้แก่นักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนหญิง

ปัญหาการ เรียนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน โคนเสนอรายละเอียดไว้ในตารางที่ 21 - 24

ตารางที่ 21 ปริมาณของการใช้อุปกรณ์การสอนของครู

ปริมาณการใช้อุปกรณ์การสอนของครู	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา							
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกครั้งที่สอน	38	18.63	21	23.60	36	29.75	20	17.39	5	15.15	6	13.95	2	5.41	128	19.94
บ่อยครั้ง	59	28.92	25	28.09	37	30.58	36	31.30	8	24.24	19	44.19	15	40.54	199	31.00
บางครั้ง	98	48.04	40	44.94	45	37.63	55	47.83	19	57.58	15	34.88	17	45.95	289	45.62
ไม่ใช้เลย	9	4.41	3	3.37	3	2.48	4	3.48	2	6.06	3	6.98	3	8.11	27	4.21

ตารางที่ 21 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ มีถึงร้อยละ 45.62 นั้นคือว่าครูใช้อุปกรณ์การสอนบ้างเรียนบางครั้ง จำนวนที่สูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 57.58 ที่รองลงมาคือ นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย ร้อยละ 48.04 นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 31.00 คอมาว่าครูใช้อุปกรณ์การสอนบ่อยครั้ง จำนวนนักเรียนที่สูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา ส่วนนักเรียนที่คอบว่าครูใช้อุปกรณ์การสอนทุกครั้งที่สอนนั้นมีอยู่ร้อยละ 19.94 โดยจำนวนที่สูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 29.75 ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังมีจำนวนนักเรียนที่คอบว่าครูไม่ใ้ใช้อุปกรณ์การสอนเลยอยู่ร้อยละ 4.21 โดยจำนวนที่สูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษาเช่นเดียวกันอยู่ร้อยละ 6.98

ตารางที่ 22 ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับการที่ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน

ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการใช้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ การสอนของครู	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	ศิลป์		วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลป์					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เข้าใจบทเรียนดีขึ้นมา	114	55.88	64	71.91	85	70.25	92	80.00	22	66.67	40	30.23	26	70.27	443	69.00
เข้าใจบทเรียนบ้าง	33	16.18	20	22.47	12	9.92	7	6.09	3	9.09	7	16.28	3	8.11	85	13.24
เขียนเวลาไม่เคยไปประโยชน์อะไรเลย	3	1.47	5	5.62	-	-	-	-	-	-	1	2.33	-	-	9	1.40
ทำให้เสียเวลา	5	2.45	7	7.87	-	-	-	-	-	-	2	4.65	-	-	14	2.18
ทำให้ความสนใจของเพื่อนคนอื่นลดลง	-	-	6	6.74	-	-	-	-	-	-	1	2.33	-	-	7	1.09
ทำให้ชอบเรียนมากขึ้น	141	69.12	63	70.79	76	62.81	106	92.17	19	57.98	35	81.40	29	78.38	469	73.05
ทำให้กระตือรือร้นมากขึ้น	2	0.98	-	-	3	2.48	2	1.74	-	-	2	4.65	-	-	9	1.40
ทำให้สนุกสนาน	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.16
สนุกสนาน หัวเราะเรียนมีวิวัฒนาการ	5	2.45	1	1.12	-	-	-	-	4	12.12	1	2.33	-	-	11	1.71
เกิดความรู้อ่างขวาง	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.16
เกิดความเข้าใจมากขึ้น	3	1.47	3	3.37	-	-	3	2.61	2	6.06	-	-	1	2.70	12	1.87
ไม่สนใจคนไม่เอาสนใจของนางเดียว	2	0.98	1	1.12	-	-	-	-	2	6.02	-	-	-	-	5	0.78

ตารางที่ 22 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 73.05 ตอบว่าการที่ครูใช้รูปแบบประกอบการสอน ทำให้ให้นักเรียนรู้สึกว่ามีส่วนช่วยทำให้เขาเรียนมากขึ้น จำนวนนักเรียนสูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกคืออยู่ในโรงเรียนหญิงคือร้อยละ 92.17 ที่รองลงมาคือนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษาคือ ร้อยละ 81.40 นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 2 รองลงมา คือ ร้อยละ 69.00 ตอบว่าทำให้เขาใจเบตเรียนดีขึ้นมาก จำนวนนักเรียนสูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกคืออยู่ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 80.00 ที่รองลงมาคือ นักเรียนแผนกคืออยู่ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 71.91 นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 13.24 ตอบว่าทำให้เขาใจเบตเรียนดีขึ้นบ้าง นอกจากนี้ใ้แก่นักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่มีความรู้สึกต่อการใช้รูปแบบประกอบการสอนของครูต่างกันไป เป็นคนจ่านักเรียนกลุ่มร้อยละ 2.18 บอกว่าทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย ส่วนนักเรียนร้อยละ 1.87 ตอบว่าทำให้เกิดความเขาใจง่ายขึ้น ร้อยละ 1.40 มีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งตอบว่าเข้บเวลาโดยไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย แต่อีกกลุ่มหนึ่งก็รู้สึกว่ทำให้เกิดความกระตือรือร้นอยากเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.16 นั้นมีอยู่ 2 กลุ่ม และมีความรู้สึกคล้าย ๆ กัน คือ กลุ่มหนึ่งตอบว่าทำให้จำใ้แม่นง่ายขึ้น และอีกกลุ่มหนึ่งตอบว่าทำให้เกิดความสนุกสนาน

ตารางที่ 23 อุตสาหกรรมที่นักเรียนรู้สึกว่าครูชอบใจมากที่สุด

อุตสาหกรรมที่ครูชอบใจมากที่สุด	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา							
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แผนที่	147	72.06	74	33.15	97	80.17	100	86.96	21	63.64	34	79.07	29	78.38	502	70.19
รูปภาพ	30	14.70	11	12.36	17	14.05	9	7.83	4	12.12	3	6.98	2	5.40	76	11.84
แบบภูมิ	3	1.47	2	2.25	3	2.48	1	0.87	1	3.03	1	2.33	1	2.70	12	1.87
ภาษาสมัคร ภาพนิ่ง	11	5.39	8	8.99	-	-	1	0.87	1	3.03	-	-	-	-	21	3.27
ดูโลก	7	3.43	5	5.62	2	1.65	2	1.74	3	9.09	4	9.30	3	8.10	26	4.05
ไม่ใช่อุตสาหกรรมอะไรเลย	4	1.96	-	-	1	0.82	1	0.87	1	3.03	-	-	-	-	7	1.09
ชุดจำลอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.33	-	-	1	0.16
หนังสือเรียน	1	0.49	1	1.12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.31
การนำไปชมสถานที่สำคัญ ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	1	2.70	1	0.16
แผนที่และรูปภาพเท่า ๆ กัน	1	0.49	2	2.24	1	0.82	1	0.87	2	6.06	-	-	1	2.70	8	1.29



ตารางที่ 23 จะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่คือถึงร้อยละ 78.19 ทอมว่าอุปสรรคการสอนที่นักเรียนรู้สึกว่าครู
ชอบใจมากที่สุด คือ แขนงนี้ จำนวนนักเรียนที่สูงสุดได้แก่นักเรียนตอนดึกคือมีในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 86.96 จำนวน-
นักเรียนกลุ่มในชุดของงมาเป็นอันดับที่ 2 มีจำนวนห่างจากกลุ่มที่ 1 มาก คือ มีจำนวนเพียง ร้อยละ 11.84 ทอมว่าครูชอบ
โรงเรียนที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด ส่วนนักเรียนกลุ่มอื่นซึ่งมีจำนวนในแต่ละกลุ่มเพียงเล็กน้อยนั้นต่างก็ทอมว่าครูชอบใจอุปสรรค
ทางอื่น เป็นทอมว่ากลุ่มนักเรียนที่มีจำนวน ร้อยละ 4.05 ทอมว่าครูชอบใจลูกใจมากที่สุด กลุ่มนักเรียนร้อยละ 3.27
ทอมว่า ภาพยนตร์ และ ภาพนิ่ง เป็นอุปสรรคที่ครูชอบใจมากที่สุด และกลุ่มนักเรียน ร้อยละ 1.87 ทอมว่าครูชอบใจแผนภูมิ
มากที่สุด อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสนใจที่ความมีนักเรียนอยู่ร้อยละ 1.09 ก็ทอมว่าไม่ทราบว่าครูชอบใจอุปสรรคประเภทไหนมากที่สุด
เพราะครูไม่เคยใช้อุปสรรคอะไรเลย และยังมีครูที่โรงเรียนที่โรงเรียนเป็นอุปสรรคมากที่สุด ร้อยละ 0.31 อยู่

ตารางที่ 24 ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการสอนของครู

ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ทุกครั้ง	120	58.82	46	51.69	64	52.89	78	67.83	20	60.61	22	51.16	21	56.76	373	58.10
บางครั้ง	45	22.06	25	28.09	34	28.10	20	17.39	5	15.15	12	27.91	9	24.32	150	23.36
ไม่ค่อย	31	15.20	16	17.98	20	16.53	15	13.04	7	21.21	7	16.26	7	18.92	103	16.04
ไม่จำเป็นต้องใช้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทุกครั้งที่มีการอธิบาย	2	0.98	-	-	2	1.65	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0.62
แถวแคบพิเศษและความเหมาะสม	4	1.96	2	2.25	5	4.13	2	1.74	2	6.06	2	4.65	-	-	17	2.65
ไม่สะดวกความคิดเห็น	2	0.98	-	-	1	0.83	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0.47

ตารางที่ 24 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 58.10 ต้องการให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนทุกครั้ง จำนวนนักเรียนที่สูงสุด
 โคนแก่นักเรียนตอนกลางวันในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 67.83 ที่รองลงมาคือนักเรียนตอนกลางวันในโรงเรียนหญิงคือร้อยละ 60.61 นักเรียนกลุ่มใหญ่
 รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือร้อยละ 23.36 ต้องการให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนบ้างเป็นบางครั้ง ส่วนนักเรียนที่ต้องการให้ครูใช้ทุกครั้งนั้นมีเพียง

ร้อยละ 16.04 นอกจากนั้นก็แยกความถี่ของการของนักเรียนแตกต่างกันออกไป โดยนักเรียนจำนวน ร้อยละ 2.65
คิดว่าของกรวไ้ศครูใ้ช้รูปท การสอนตามความเหมาะสมกับวัย เช่น ส่วนนักเรียนกลุ่มเด็กที่ชุก คือ ร้อยละ 0.62
นอกจากของกรวไ้ศครูใ้ช้รูปท ด้ทุกครั้งด้มีการอธิบาย

ภาคที่ 5

สิทธิ์เกี่ยวกับกร เรียนวิชาสังคมศึกษา

ภาคที่ 3 นั้น เป็นการเสนอสิทธิ์ของนักเรียนที่เกี่ยวกับกร เรียนวิชาสังคมศึกษา เช่น สิทธิคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และ ครูสังคมศึกษา เวลาที่คิดว่าจะเรียนวิชาสังคมศึกษาได้มากที่สุด อุปสรรคในการเรียน วิธีแก้ปัญหา ความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนเรียน และ การวัดผล สิทธิ์ของนักเรียนที่ครอบแบบสอนตามจริงนี้ ไ้ทำนายวิเคราะห์ เป็นร้อยละ เชนลไว้ใบการางที่ 25 - 39

ดัชนีเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอน โคน์แสดงไว้ในตารางที่ 25 - 30

ตารางที่ 25 ดัชนีคตินักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาโดยทั่วไป

ดัชนีคตินักเรียนที่มีต่อ วิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนราช				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ		
ชอบมาก	8	3.92	20	2.25	16	13.22	36	31.30	2	6.06	7	16.28	7	18.92	96	14.95
ชอบปานกลาง	128	62.75	43	48.31	73	60.33	60	51.17	10	30.30	27	62.79	21	56.76	362	56.39
ชอบและไม่ชอบเท่ากัน	53	25.98	13	14.61	26	21.49	17	14.78	19	57.58	8	18.60	8	21.62	144	22.43
ไม่ชอบ	13	6.37	3	3.37	5	4.13	2	1.74	2	6.06	1	2.33	-	-	26	4.05
ไม่แสดงความคิดเห็น	3	1.47	-	-	1	0.83	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0.62

ตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 56.39 ชอบวิชาสังคมศึกษา ปานกลาง จำนวนนักเรียนที่สูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 62.79 นักเรียนกลุ่มใหญ่ ขององมาคือ จำนวนร้อยละ 22.43 ชอบว่าชอบและไม่ชอบเท่ากัน นักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งคือ ร้อยละ 14.95 ชอบว่าชอบวิชาสังคมศึกษานี้มาก ส่วนนักเรียนที่ถือว่าไม่ชอบวิชานั้นนั้นมีเพียงร้อยละ 4.05 โดยมีจำนวนนักเรียนที่สูงที่สุด คือ 6.37 ซึ่งคือนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย

ตารางที่ 26 สัมพันธิของนักเรียนที่มีทัศนคติต่อวิชาอังกฤษ

ลักษณะของนักเรียนที่มีทัศนคติต่อวิชาอังกฤษ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป				วิทยาศาสตร์		ศิลป์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
มีความรู้ดี	87	42.65	47	52.81	56	46.28	54	46.56	18	54.55	28	65.12	9	24.32	299	46.57
มีวิธีสอนดี	52	25.49	41	46.07	48	39.67	38	33.04	3	9.09	30	69.77	12	32.43	224	34.89
มีคุณลักษณะดี	25	12.25	11	12.36	23	19.01	12	10.43	2	6.06	10	23.26	8	21.62	91	14.17
ความรู้ไม่เพียงพอ	2	0.98	-	-	-	-	3	2.61	-	-	2	4.65	1	2.70	8	1.25
วิธีสอนไม่น่าสนใจ	44	25.57	12	13.48	12	9.92	12	10.43	5	15.15	7	16.28	5	13.51	97	15.11
บุคลิกลักษณะไม่ดี	8	3.92	-	-	2	1.65	2	1.74	-	-	-	-	-	-	12	1.87
สอนยากเกินไป	3	1.47	-	-	2	1.65	2	1.74	-	-	-	-	-	-	7	1.09
สอนมากเกินไป	9	4.41	-	-	4	3.31	-	-	2	6.06	1	2.33	-	-	16	2.49
พยายามเข้าใจในนักเรียนจากความสนใจวิชา	-	-	2	2.25	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.70	3	0.47
ความรู้ดี แต่วิธีการสอนไม่น่าสนใจ	6	2.94	-	-	2	1.65	-	-	-	-	2	4.65	-	-	10	1.56
จากวิธีเข้าใจในนักเรียนอยากเรียน	-	-	1	1.12	-	-	3	2.61	2	6.06	1	2.33	-	-	7	1.09
มีความรู้ปานกลาง	1	0.49	-	-	2	1.65	2	1.74	1	3.03	-	-	1	2.70	7	1.09

ตารางที่ 26 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 46.57 ตอบว่าครูสอนวิชาสังคมที่ตนมีความรู้ดี
 จำนวนนักเรียนที่สูงสุดได้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 65.12 ที่รองลงมา คือ นักเรียน
 แผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 54.55 สำหรับนักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 34.39 ตอบ
 ว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษามีวิธีสอนดี ซึ่งจำนวนนักเรียนที่สูงสุดได้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ
 69.77 ส่วนนักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 และ อันดับที่ 4 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 15.11 และ 14.17
 นั้น ตอบว่าครูมีวิธีสอนที่น่าสนใจ ทัศนคติครูดีอีกขณะเดียวกันด้วย นอกจากนี้ยังมีนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่มี
 ทัศนคติต่อครูสอนวิชาสังคมศึกษามากกว่าคนอื่นออกไป เป็นคนว่ากลุ่มที่มีจำนวน ร้อยละ 1.56 ตอบว่าครูมีความรู้ดี แต่วิธีการ
 สอนไม่น่าสนใจ กลุ่มร้อยละ 1.09 ซึ่งเป็นกลุ่มเล็กที่สุด มี 3 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 ตอบว่าครูสอนมากกว่าสอน กลุ่มที่ 2 ตอบ
 ว่าครูขาดวิธีจูงใจให้เด็กอยากเรียน ส่วนกลุ่มที่ 3 ตอบว่าครูมีความรู้ปานกลาง อย่างไรก็ตามก็มีข้อสังเกตว่ามีนักเรียนอยู่
 ร้อยละ 1.25 ที่ตอบว่าครูมีความรู้ไม่เพียงพอ ส่วนนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.47 ตอบว่าครูพูดจนตล่ำไถ่นักเรียน
 ขาดความสนใจในวิชา

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกลักษณะของครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ลักษณะของครูสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เป็นระเบียบและเข้มงวดกวดขัน																
อย่างเห็น	5	2.45	-	-	3	2.48	1	0.87	-	-	-	-	1	2.70	10	1.56
เป็นระเบียบ แต่ผ่อนคลาย	44	21.57	37	41.57	32	26.45	15	13.04	5	15.15	25	58.14	2	5.41	160	29.92
มีคุณลักษณะดี	22	10.78	10	11.24	23	19.01	7	6.09	2	6.06	6	13.95	3	8.11	73	11.37
มีความรู้ดี	33	16.18	25	28.09	30	24.80	9	7.83	3	9.09	19	44.19	13	35.14	132	20.56
ใจดีไม่คอยเข้มงวดกวดขัน	12	5.88	3	3.30	-	-	-	-	-	-	-	-	6	16.22	21	3.27
ใฝ่การบ้านน้อย	3	1.47	3	3.30	3	2.48	1	0.87	-	-	-	-	-	-	10	1.56
ใฝ่การบ้านเสมอ	6	3.92	4	4.49	10	8.26	-	-	-	-	1	2.33	1	2.70	24	3.74
ไม่ใฝ่การบ้านเลย	5	2.45	1	1.12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	0.93
ทันสมัยมีความรู้กว้างขวาง	122	59.80	45	50.56	92	76.03	52	45.22	10	36.36	11	25.58	19	51.35	359	55.92
เป็นกันเองกับนักเรียน	1	0.49	-	-	4	3.31	1	0.87	-	-	-	-	-	-	6	0.93
ความรู้ดีและมีวิธีสอนดี	5	2.45	5	5.62	2	1.65	4	3.48	5	15.15	2	4.65	1	2.70	24	3.74
รู้จักใจเด็กดี	-	-	2	2.25	2	1.65	-	-	-	-	-	-	1	2.70	5	0.78

ตารางที่ 27 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ 55.92 มีความอึดอัดของครูสังคมศึกษาที่ควรเลือกคือ
 ของทันสมัยและมีความรู้กว้างขวาง จำนวนที่สูงสุดใ้แก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 76.03
 นักเรียนกลุ่มใหญ่ของงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 24.92 คิดว่าควรเลือกครูที่เป็นระเบียบแคสสอนดี นักเรียนกลุ่มที่ 3
 คือ ร้อยละ 20.56 คิดว่าควรเลือกครูที่มีความรู้ดี กลุ่มที่ 4 คือ ร้อยละ 11.37 คิดว่าควรเลือกครูที่มีบุคลิกดีและมี
 ออกจากนี้ก็ไม่แตกต่างนักเรียนกลุ่มย่อย ๆ อีกนอกจากยังไม่เกินร้อยละ 3.74 ที่มีความเห็นในการเลือกอึดอัดของครูสอน
 วิชาสังคมศึกษาคางกันออกไป เป็นคพบว่า กลุ่มที่มีจำนวนนักเรียน ร้อยละ 3.74 ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่ม คิดว่าควรเลือกครูที่ชอบ
 ในการบ้านเสมอ กับเลือกครูที่มีความรู้ดี และมีวิสัยทัศน์ แต่กลุ่มที่มีจำนวนร้อยละ 3.27 คิดว่าควรเป็นครูที่ใจดีไม่คอยเข้ม
 งวดกวดขัน อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.78 คิดว่าควรเลือกครูที่จิตใจดีก็

ตารางที่ 28 เวลาที่นักเรียนคิดว่าจะเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีที่สุด

เวลาที่นักเรียนวิชาสังคมศึกษา ได้ดีที่สุด	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลปะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เช้า	92	45.10	41	46.07	73	60.33	69	60.00	20	60.61	19	44.19	22	59.46	336	52.34
บ่าย	35	17.16	10	14.24	9	7.44	6	5.22	2	6.06	6	13.95	5	13.51	73	11.37
เวลาใดก็ได้	77	37.75	38	42.70	39	32.23	40	34.78	12	36.36	18	41.86	10	27.03	234	36.45

ตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 52.34 คิดว่าเวลาที่เรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีที่สุด คือเวลาเช้า จำนวนนักเรียนที่สูงสุดโดยแก่นักเรียนแยกตามทั่วไป ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 60.61 จำนวนต่ำสุดโดยแก่นักเรียนแยกตามวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 44.19 ส่วนนักเรียนที่คิดว่าควรเรียนวิชาในคอนแวนต์เป็นจำนวนกลุ่มเด็กที่สุด คือ ร้อยละ 11.37 โดยจำนวนที่สูงสุดโดยแก่นักเรียนแยกตามวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 14.16 อย่างไรก็ตามยังมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 36.45 ซึ่งคิดว่าควรเรียนเวลาใดก็ได้ ซึ่งจำนวนนักเรียนที่สูงสุดโดยแก่นักเรียนแยกตามศิลปะในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 42.70

ตารางที่ 29 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงที่กำหนดยังเรียนในแต่ละสัปดาห์

จำนวนชั่วโมงที่กำหนดยังเรียน วิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลปะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
มากเกินไป	5	2.45	4	4.49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1.40
น้อยเกินไป	25	12.25	20	22.47	24	19.83	20	17.39	10	30.30	14	32.56	12	32.43	125	19.47
ควรเพิ่มเติมให้พอเหมาะ กับเนื้อหาวิชา	56	27.45	23	25.64	31	25.62	21	18.26	7	21.21	16	37.21	5	13.51	159	24.77
ไม่ควรเพิ่มเติม	13	6.37	1	1.12	9	7.44	6	5.22	2	6.06	1	2.33	2	5.41	34	5.30
พอเหมาะกันเนื้อหาวิชาแล้ว	101	49.51	40	44.94	57	47.11	68	59.13	14	42.42	12	27.91	18	48.65	310	48.29
ควรขจัดชั่วโมงพิเศษของ	4	1.96	2	2.25	-	-	-	-	1	3.03	-	-	1	2.70	8	1.25

ตารางที่ 29 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือ ร้อยละ 48.29 เห็นว่าจำนวนชั่วโมงที่กำหนดยังเรียนในแต่ละสัปดาห์นั้นพอเหมาะกัน
เนื้อหาวิชาแล้ว จำนวนนักเรียนที่สูงสุดในแก่นักเรียนตอนกลางวันในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 59.13 ส่วนนักเรียนกลุ่มรองลงมาคือ ร้อยละ 24.77
กลับมีความเห็นตรงกันข้ามคือ คิดว่าควรเพิ่มเติมชั่วโมงเรียนให้พอเหมาะกันเนื้อหาวิชา จำนวนนักเรียนที่สูงสุดในแก่นักเรียนตอนวิทยาศาสตร์ใน
โรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 37.21 สำหรับนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ร้อยละ 19.47 มีความเห็นว่าจำนวนชั่วโมงยังน้อยเกินไป นอกจากนี้ยังมี

นักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ อีก 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 5.30 มีความคิดเห็นทั้งแตกต่างและคล้ายคลึงกับที่กล่าวมาอ้าง
มาข้างเล็กน้อย คือ กลุ่มที่ 1 ซึ่งมีจำนวนนักเรียน ร้อยละ 5.30 เห็นว่าไม่ควรเพิ่มเติมชั่วโมงเรียนที่กำหนดให้เรียนในคณะ
ศึกษาศาสตร์ กลุ่มที่ 2 ซึ่งมีจำนวนนักเรียน ร้อยละ 1.40 มีความเห็นว่าชั่วโมงเรียนมีมากเกินไป และกลุ่มที่ 3 ซึ่งถือว่ามีจำนวน
น้อยที่สุดกว่าทุกกลุ่ม คือ มี ร้อยละ 1.25 ก็เห็นว่าควรลดชั่วโมงสอนให้น้อยลง

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับภาร เจริญวิชาการ

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ ภาร เจริญวิชาการ	โรงเรียนจวบ				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ		
ถูกต้องครบถ้วน	8	3.92	4	4.49	9	7.44	6	5.22	2	6.06	1	2.33	-	-	30	4.67
เกือบครบถ้วน	41	20.10	23	31.46	29	23.97	27	23.84	8	24.24	8	18.60	15	40.54	156	24.30
พอสมควร	45	22.06	24	26.97	28	23.14	38	33.04	7	21.21	13	30.23	6	16.22	161	25.08
ไม่ชอบไม่เจริญ	9	4.41	2	2.25	3	2.80	6	5.22	2	6.06	-	-	4	10.81	26	4.05
ไม่รู้จักอะไร เพราะครูไม่เก่ง เจริญ	93	45.59	25	25.84	45	37.19	29	25.27	9	27.27	18	41.86	11	29.73	251	39.10
ตามแต่โอกาส	3	1.47	2	2.25	-	-	1	0.87	2	6.06	-	-	-	-	8	1.25
ควรเจริญมา 2 เดือนต่อ 1 ครั้ง	2	0.98	1	1.12	2	1.65	2	1.74	1	3.03	-	-	-	-	8	1.25
มีอะไรงี้	-	-	1	1.12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.31
เมื่อถึงบทเรียนที่สำคัญ ๆ	3	1.47	2	2.25	2	1.65	2	1.74	2	6.06	-	-	-	-	11	1.71
ดีมีความละเอียด	-	-	1	1.12	1	0.83	2	1.74	1	3.03	-	-	-	-	5	0.78
ถ้าเจริญมาอาจทำให้มีสมาธิมากขึ้น	-	-	1	1.12	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.70	2	0.31

ตารางที่ 30 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 39.10 คิดว่าคนไม่ผู้ถืออะไรต่อเรื่องการเมือง
วิทยากร เพราะครูไม่เคยเชิญมา จำนวนที่อยู่งอกโตแก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 45.59
หรือรองลงมาคือนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 41.86 มีนักเรียนกลุ่มใหญ่ที่มีจำนวนมาก เป็น
อันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 25.08 คิดว่าควรเชิญวิทยากรมาพอสมควร ส่วนนักเรียนกลุ่มใหญ่ที่อันดับที่ 5 คือ ร้อยละ
24.30 คิดว่าควรเป็นเคื่องอะคร่ง นอกจากนี้ยังมีนักเรียนอีก 6 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนห่างจากกลุ่มที่โตกว่ามาพอสมควร
คือ กลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีร้อยละ 4.67 คิดว่าควรเชิญวิทยากรมาทุกครั้งหรือสัปดาห์ละครั้ง แต่อีกกลุ่มหนึ่งมี ร้อยละ 1.21
คิดว่าควรเชิญมาเมื่อถึงบทเรียนที่สำคัญ ๆ กลุ่มที่มีจำนวนนักเรียนร้อยละ 1.25 2 กลุ่ม คิดว่าควรเชิญวิทยากรมาตาม
แต่โอกาสก็คิดว่าควรเชิญมา 2 เดือนต่อครั้ง ส่วนกลุ่มที่มี ร้อยละ 0.78 คิดว่าควรเป็นสัปดาห์ละครั้ง และกลุ่มที่มีจำนวน
ใกล้เคียงคือ ร้อยละ 0.31 ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่ม และเป็นนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด มีความคิดเห็นต่างกัน คือ กลุ่มหนึ่งคิดว่าควร
เชิญมาปีละครั้ง อีกกลุ่มหนึ่งกลับไม่ขอเชิญมา เพราะเกรงว่าถ้าเชิญมาอาจทำให้สับสนมากขึ้น อย่างไรก็ตามปรากฏว่า
ยังมีนักเรียนอยู่ร้อยละ 4.05 มีความคิดคล้าย ๆ กันกลุ่มนักเรียน ร้อยละ 0.31 กลุ่มหนึ่ง เพราะได้ตอบว่าไม่ขอเชิญ
มาโดยไม่ได้แจ้งเหตุผลให้ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด

ดัชนีชี้วัดเกี่ยวกับกร วิทยาลัยสงฆ์ศึกษา เกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ มีรายละเอียดดังในตารางที่ 31-32

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นของนักเรี ยนเกี่ยวกับแบบเรียนวิทยาลัยสงฆ์ศึกษา

ความคิดเห็นของนักเรี ยนเกี่ยวกับ แบบเรียน	โรงเรียนราช				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ		
เนื้อหาวิชาเหมาะสมเกินไป	62	30.39	18	20.22	32	26.45	31	26.96	10	30.30	13	30.23	6	16.22	172	26.79
ง่ายเกินไป	10	4.90	3	3.37	3	2.48	-	-	1	3.03	14	32.56	-	-	31	4.83
ดีเกินไปจนไม่เข้าใจ	48	23.53	20	22.47	41	33.88	34	29.57	6	18.18	14	32.56	8	21.62	171	26.64
ภาษาไม่รัดกุมทำให้เข้าใจความ- หมายผิดพลาดอย่าง	56	27.45	44	49.44	50	41.32	56	48.70	12	36.36	26	60.47	14	37.84	294	45.79
ควั้สะกดอีกมาก	9	4.41	8	8.99	3	2.48	8	6.96	3	9.09	2	4.65	7	2.70	34	5.30
เนื้อหานางสอนไม่ถูกต้องตามข้อ เท็จจริง	51	25.00	24	26.97	20	16.53	23	20.00	2	6.06	17	39.53	11	29.73	148	23.05
รูปแบบประกอบไม่เหมาะสม	9	9.31	13	14.61	3	2.48	10	8.70	2	6.06	2	4.65	3	8.11	52	8.10
รูปร่างของหนังสือไม่น่าอ่าน	12	5.88	9	10.11	17	14.09	5	4.35	2	6.06	13	30.23	3	8.11	55	8.57
ควั้พิมพ์ไม่ชัดเจนและไม่เป็นระเบียบ	7	3.43	4	4.49	8	6.61	4	3.48	1	3.03	2	4.65	-	-	26	4.05

ตารางที่ 31 (ต่อ) ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ แบบเรียน	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลปะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	2	0.98	-	-	-	-	3	2.61	-	-	-	-	-	-	5	0.78
ไม่ทันสมัย	4	1.96	3	3.37	2	1.65	4	3.48	-	-	-	-	5	13.51	16	2.80
เนื้อหาหนักไป	4	1.96	-	-	4	3.31	-	-	1	3.03	2	4.65	2	5.41	13	2.02
หนังสือไม่ไพเราะสวยงาม	-	-	-	-	3	2.48	3	2.61	-	-	-	-	-	-	6	0.93
ไม่ทราบจะเอาเล่มใดเป็นหลัก	3	1.47	2	2.24	4	3.31	4	3.48	2	6.06	1	2.33	-	-	16	2.49
ศึกษาประการแล้วไม่จำเป็นต้อง แก้ไข	-	-	3	3.37	2	1.65	3	2.61	-	-	5	11.63	-	-	13	2.02

ตารางที่ 31 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คิด ร้อยละ 45.79 มีความเห็นวิชาสังคมศึกษายังใช้ภาษาไม่รัดกุม ทำให้เข้าใจ
ความหมายได้ตรงอย่าง จำนวนนักเรียนสูงสุดคือแก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา คิด ร้อยละ 60.47 ซึ่งรองลงมาแก่นักเรียน
แผนกศิลปะในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 49.44 สำหรับนักเรียนกลุ่มใหญ่อันดับรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 26.79 มีความเห็นวิชาสังคมศึกษา
มีเนื้อหาวิชาหนักเกินไป จำนวนนักเรียนที่คิดเคียงกัน คือ ร้อยละ 26.64 คิดว่าเนื้อหาในแบบเรียนอื่นเกินไปจนไม่เข้าใจ ส่วนที่คิดว่าเนื้อหา

บางตอนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงมีอยู่ร้อยละ 23.05 นอกจากนี้ยังมีนักเรียนกลุ่ม ๆ อีกหลายกลุ่มที่ไม่เกิน ร้อยละ 6.57 ที่มีความคิดเห็นต่างกันไป คือ กลุ่มที่มีจำนวนนักเรียน ร้อยละ 8.57 ทบว่ารูปร่างของหนังสือไม่น่าสนใจ นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.78 คิดว่าแบบเรียนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนที่คิดว่าแบบเรียนคืออุปกรณ์แล้ว ไม่จำเป็นต้องแก้ไขมีอยู่ ร้อยละ 2.02 เท่านั้น

ตารางที่ 32 ประเภทหนังสือชั้นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา

ประเภทหนังสือชั้นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป				วิทยาศาสตร์		ศิลป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
แบบเรียนวิชาอังกฤษและคณิตศาสตร์	73	35.78	35	39.33	57	47.11	51	44.35	9	27.27	24	55.81	12	32.43	301	46.88
หนังสือสารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์	58	28.43	44	49.44	52	42.98	54	46.96	10	30.30	12	27.91	6	16.22	236	36.76
หนังสือชีวประวัติบุคคลสำคัญ	73	35.78	49	55.06	60	49.59	52	45.22	14	42.42	17	39.53	11	29.73	276	42.99
หนังสือเกี่ยวกับศาสนา	53	16.18	17	19.10	21	17.36	23	20.00	2	6.06	9	20.93	4	10.81	109	16.98
หนังสือประชุมพงศาวดาร	21	10.29	16	17.98	12	9.92	21	18.26	2	6.06	5	11.63	4	10.81	81	12.62
เอกสารจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ	19	9.31	11	12.36	10	8.26	14	12.17	3	9.09	9	20.93	2	5.41	62	10.59
บทความต่าง ๆ	23	11.27	18	20.22	22	18.18	19	16.52	-	-	9	20.93	3	8.11	94	14.64
คำานานและนิทานพื้นเมือง	38	18.63	23	25.84	27	22.31	40	34.78	5	15.15	24	55.81	4	10.81	161	25.08
นิตยสาร วารสารและหนังสือพิมพ์	123	60.29	50	56.18	58	47.93	72	62.61	16	48.48	27	62.79	16	43.24	362	56.39
หนังสืออื่น	-	-	3	3.37	2	1.65	1	0.87	-	-	1	2.33	2	5.41	9	1.40

ตารางที่ 32 (ต่อ) ประเภทหนังสือที่นักเรียนใช้อ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา

ประเภทหนังสือที่นักเรียนใช้อ่านประกอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง					โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด						
	วิทยาศาสตร์	ศิลป	วิทยาศาสตร์	ศิลป	ทั่วไป	วิทยาศาสตร์	ศิลป									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
หนังสือที่แปลและเรียบเรียงจาก-																
ภาษาต่างประเทศ	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	2.33	1	2.70	3	0.47
เอกสารเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา	2	0.98	1	1.12	-	-	-	-	-	-	1	2.33	-	-	4	0.62
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	0.49	-	-	-	-	1	0.87	-	-	-	-	-	-	2	0.32

ตารางที่ 32 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 56.39 คือว่าหนังสือที่ใช้อ่านประกอบวิชาสังคมศึกษาได้แก่ นิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ จำนวนนักเรียนที่สูงสุดคือแก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 62.79 ที่รองลงมาคือนักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 62.61 นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 46.88 คือว่าใช้แบบเรียนวิชาสังคมศึกษาเล่มต้นนอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำ นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 42.99 ใช้หนังสือชีวประวัติบุคคลสำคัญ ส่วนนักเรียนที่ใช้หนังสือสารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์มีอยู่ ร้อยละ 36.76 สำหรับนักเรียนอีกหลายกลุ่มที่มีจำนวนไม่เกิน ร้อยละ 25.08 ใช้หนังสือประเภทต่าง ๆ กันดังนี้ เป็นต้นว่า ร้อยละ 25.08 ใช้หนังสือตำนานและนิทานพื้นเมืองร้อยละ 16.98 คือว่าใช้หนังสือเกี่ยวกับศาสนา ร้อยละ 14.64 ใช้บทความต่าง ๆ ที่รองลงมาคือร้อยละ 12.62 ใช้หนังสือประชุมของสภาครู ส่วนนักเรียนที่ใช้เอกสารจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ มีอยู่ร้อยละ 10.59 และนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือร้อยละ 0.47 ใช้หนังสือที่แปลและเรียบเรียงจากภาษาต่างประเทศ

ดัชนีที่เกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับการวัดผล มีรายละเอียดที่ค่อนข้างไว้ในตารางที่ 33-36

ตารางที่ 33 วิธีการวัดผลที่ครูใช้วัดการเรียนของนักเรียน

วิธีการวัดผลที่ครูใช้	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลปะ	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ		
เก็บคะแนนจากแบบฝึกหัด	26	12.75	9	10.11	10	8.26	9	7.83	4	12.12	6	13.95	4	10.81	76	11.84
เก็บคะแนนจากการสอบทุกครั้ง	74	36.27	24	26.97	46	38.02	47	40.87	15	45.45	18	41.86	16	43.24	251	39.10
เก็บคะแนนกลางปี	33	16.18	22	24.72	24	19.83	7	6.09	2	6.06	8	18.60	4	10.81	100	15.58
เก็บเฉพาะคะแนนสอบไล่	6	2.94	6	6.74	10	8.26	10	8.70	2	6.06	3	6.98	2	5.41	39	6.07
เก็บคะแนนสอบเพียงครั้งเดียว	7	3.43	7	7.87	3	2.48	2	1.74	1	3.03	1	2.33	1	2.70	22	3.43
ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว	38	18.63	13	14.61	18	14.88	22	19.13	2	6.06	4	9.30	5	13.51	108	16.82
เก็บคะแนนจากแบบฝึกหัดและการ สอบแต่ละครั้งไปเป็นคะแนน สอบไล่	10	4.90	15	16.85	7	5.79	12	10.43	6	18.18	-	-	-	-	50	7.79
จากการถามคำถามทุกชั่วโมง	4	1.96	5	5.62	-	-	-	-	-	-	2	4.65	1	2.70	12	1.87
เก็บคะแนนทุกครั้งเมื่อจบการเรียน แต่ละบท	3	1.47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0.47
ไม่แสดงความคิดเห็น	3	1.47	-	-	-	-	1	0.87	-	-	-	-	-	-	4	0.62

ตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มในขั้นสุด คือ ร้อยละ 39.10 ชอบว่าครูมีวิธีการวัดของศรัทธา
 เก็บคะแนนจากการเก็บคะแนนจากการสอบทุกครั้ง จำนวนนักเรียนขั้นสุดโดยนักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง
 ร้อยละ 45.45 ส่วนจำนวนนักเรียนกลุ่มใหญ่ของลงมา คือร้อยละ 16.82 ชอบว่าครูมีวิธีการหลายแบบรวมกันคือเก็บ
 คะแนนจากแบบฝึกหัด เก็บคะแนนจากการสอบทุกครั้งรวมทั้งกลางปี และเก็บเฉพาะคะแนนสอบใด จำนวนที่สูงสุดโดย
 นักเรียนแผนกศึกษาในโรงเรียนหญิง คือร้อยละ 19.13 ส่วนนักเรียนกลุ่มใหญ่ซึ่งมีจำนวนมากของลงมาเป็นอันดับที่ 3
 คือ ร้อยละ 15.58 ชอบว่าครูใช้วิธีเก็บคะแนนกลางปีเป็นการวัดผล ที่รองลงมาเป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 11.84 มี
 วิธีวัดของศรัทธา เก็บคะแนนจากแบบฝึกหัด นอกจากนี้ยังมีครูอีกหลายกลุ่มที่มีจำนวนไม่เก็บร้อยละ 7.79 ซึ่งบอกวิธีวัดของ
 วิชาสังคมศึกษาของครูต่างกันไป คือ กลุ่มที่มีจำนวนร้อยละ 7.79 ชอบว่าครูเก็บคะแนนจากแบบฝึกหัดและการสอบแต่ละ
 ครั้งไปเป็นคะแนนสอบใด กลุ่มนักเรียน ร้อยละ 6.07 ชอบว่าครูเก็บคะแนนสอบใด ส่วนกลุ่มนักเรียน ร้อยละ 1.67
 ชอบว่าครูวัดผลจากการถามคำถามทุกชั่วโมงเรียน และนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.47 บอกถึงวิธีวัดของครู
 ต่างจากที่กล่าวมาทั้งหมด คือ ครูเก็บคะแนนทุกครั้งเมื่อจบบทเรียนแต่ละบท

ตารางที่ 34 การวัดผลที่นักเรียนคิดว่าเหมาะสมที่สุด

การวัดผลที่เหมาะสม	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมออก			
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลปะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ทุกชั่วโมง	8	3.92	3	3.37	4	3.31	4	3.48	1	3.03	3	6.98	3	8.11	26	4.05
ทุกครั้งที่เรียนจบแต่ละเรื่อง	91	44.61	43	48.31	65	53.72	63	54.70	12	36.36	19	44.19	17	45.95	310	48.29
ปีการศึกษาครั้ง	10	4.90	8	8.99	6	4.96	6	5.22	4	12.12	5	11.63	3	8.11	42	6.54
ของปีตามคอกครั้ง	9	4.41	6	6.74	5	4.13	5	4.35	3	9.09	-	-	-	-	28	4.36
เดือนละครั้ง	36	17.65	16	17.98	25	20.66	19	16.52	5	15.15	8	18.60	6	16.22	125	19.47
เดือนละครั้ง	24	11.76	7	7.87	6	4.96	5	4.35	2	6.06	6	13.95	5	13.51	55	8.56
ปลายปีเพียงครั้งเดียว	9	4.41	2	2.25	6	4.96	7	6.09	1	3.03	-	-	-	-	25	3.89
เดือนละ 2 ครั้ง	8	3.92	1	1.23	2	1.65	1	0.87	-	-	-	-	-	-	12	1.87
เมื่อใกล้ใกล้โดยไม่ตรงนอกไปตรง	3	1.47	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.33	2	5.41	6	0.93
ปีการศึกษา 2 ครั้ง	4	1.96	2	2.25	-	-	3	2.61	3	9.09	-	-	-	-	12	1.87
เดือนละ 2 ครั้ง	-	-	1	1.23	2	1.65	1	0.87	3	9.09	1	2.33	1	2.70	9	1.40
ไม่แสดงความคิดเห็น	2	0.98	-	-	1	0.83	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0.47

การวางที่ 34 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 48.29 ชอบว่าวิธีการวัดผลที่ดีกว่าเหมาะสมที่สุด
โดยในการใช้วิธีการวัดผลทุกครั้งที่เราเรียนจบแต่ละเรื่อง จำนวนนักเรียนที่สูงที่สุดได้แก่นักเรียนแผนกคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนหญิง คือ
ร้อยละ 54.70 ส่วนนักเรียนคอมพิวเตอร์ของลงมาคือ ร้อยละ 19.47 คิดว่าควรวัดผลเดือนละครั้ง และคิดว่าควรเป็น
ระยะเวลาสั้นๆขึ้นอีกคือเป็นเดือนละครั้งนั้นมีจำนวน ร้อยละ 8.56 และคิดว่าควรเป็นปลายปีเพียงครั้งเดียวมีจำนวน
ร้อยละ 3.89 ส่วนคิดว่าควรเป็นปีการศึกษาละครั้งนั้นมีอยู่ ร้อยละ 6.54 และคิดว่าควรวัดผลสองสัปดาห์ต่อครั้งมีอยู่
ร้อยละ 4.36 นอกจากนี้ยังมีนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่มีความคิดแตกต่างกัน คือ ร้อยละ 1.87 ซึ่งมีจำนวน
เท่ากับอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งคิดว่าควรวัดผลแอมอะ 2 ครั้ง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งคิดว่าควรเป็นปีการศึกษา 2 ครั้ง ที่ของ
ลงมาคือ ร้อยละ 1.40 คิดว่าควรเป็นเดือนละ 2 ครั้ง กลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.93 มีความเห็นแปลกไปจากที่ได้
กล่าวมาคือชอบว่าวิธีการวัดผลดีเหมาะสมที่สุดคนนั้นควรจะเป็นเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องนอกใจนักเรียนทราบ.

ตารางที่ 35 แผนของการวัดผลวิชาสังคมศึกษานักเรียนชาย

แผนของการวัดผลวิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ปรนัย	57	27.94	24	26.97	37	30.58	27	23.48	9	27.27	14	52.56	13	35.14	180	28.04
อัตนัย	6	2.94	56	62.92	1	0.83	3	2.61	1	3.03	1	2.33	-	-	68	10.59
ปรนัยและอัตนัยผสมกัน	117	57.35	56	62.92	73	60.33	77	66.46	22	66.67	24	55.81	22	59.46	391	60.90
การสัมภาษณ์	24	11.76	9	10.11	10	8.26	8	6.96	2	6.06	4	9.30	2	5.41	59	9.19

ตารางที่ 35 แสดงว่านักเรียนกลุ่มในชั้นสูงสุด คือ ร้อยละ 60.90 ตอบว่าชอบแผนของการวัดผลเป็นปรนัยและอัตนัยผสมกัน จำนวนนักเรียนที่สูงสุดคือแก่นักเรียนแผนกทั่วไปในโรงเรียนหญิง มีรองลงมาแก่นักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนหญิง เช่นเดียวกับคือร้อยละ 66.46 สำหรับนักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาคือ ร้อยละ 28.04 ตอบว่าชอบข้อสอบแบบปรนัย จำนวนนักเรียนที่สูงสุดคือแก่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 32.56 ส่วนอีกร้อยละ 10.59 ตอบว่าชอบข้อสอบแบบอัตนัย จำนวนสูงสุดคือแก่นักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 62.92 นอกจากนี้ยังมีนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 9.19 ซึ่งมีความเห็นในเรื่องของแผนการวัดผลข้างออกไป คือชอบให้มีการสัมภาษณ์ ในจำนวนดังกล่าวนี้เป็นจำนวนนักเรียนที่สูงสุดอยู่ในแผนกวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนชาย คือร้อยละ 11.76

ตารางที่ 36 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของขอทดสอบที่ควรนำมาใช้ในการวิจัย

ลักษณะของขอทดสอบที่ควรนำมาใช้	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ขอทดสอบที่ครูแต่งเอง	99	48.53	34	38.20	52	42.98	47	40.57	15	45.45	14	32.56	11	29.73	291	45.33
ขอทดสอบที่ก๊อมน ๗	36	17.65	27	30.34	28	23.14	30	26.09	9	27.27	13	30.23	13	35.14	156	24.30
ขอทดสอบจากหนังสือคู่มือ	16	7.84	5	5.62	6	4.96	4	3.48	2	6.06	4	9.30	3	8.11	40	6.23
ขอทดสอบจากโรงเรียนอื่น ๗	38	18.63	17	19.10	22	18.18	21	18.26	5	15.15	8	18.60	7	18.92	118	18.38
ขอทดสอบจากหนังสือแบบเรียน	3	1.47	3	3.37	4	3.31	3	2.61	1	3.03	2	4.65	1	2.70	16	2.49
ขอทดสอบของกระทรวง	2	0.98	-	-	3	2.48	2	1.74	-	-	-	-	1	2.70	8	1.25
ขอทดสอบที่ครูแต่งเองรวมกับขอ ทดสอบที่ก๊อมน ๗	-	-	-	-	2	1.65	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.31
ขอทดสอบจากทุกแห่งที่พอจะหาได้	2	0.98	-	-	-	-	2	1.74	-	-	-	-	-	-	4	0.63
ทุกขอจากขอ 1 ถึง ขอ 5	6	2.94	-	-	3	2.48	5	4.35	1	3.03	-	-	1	2.70	16	2.49
ขอทดสอบที่เหมาะสมจะเป็นของ ใครก็ได้	2	0.98	3	3.37	1	0.83	1	0.87	3	9.09	2	4.65	-	-	12	1.87

ตารางที่ 36 จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มโตที่สุด คือ ร้อยละ 45.33 มีความเห็นว่าข้อทดสอบที่ควรนำมาใช้
 ควรเป็นข้อทดสอบที่ครูตนเอง จำนวนนักเรียนสูงที่สุดก่อนแบบสอบถาม ข้อนี้ไต่ถามนักเรียนแบบกึ่งวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน
 ชาย คือ ร้อยละ 48.53 นักเรียนกลุ่มโตรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 24.30 ก็คิดว่าควรเป็นข้อทดสอบปีก่อน ๆ
 ส่วนที่รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 18.38 ก็คิดว่าควรนำข้อทดสอบจากโรงเรียนอื่น ๆ มาใช้ในการวัดผล นอกจากนี้
 นี้ไต่ถามนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ อีกหลายกลุ่มที่มีความเห็นต่างกันออกไปคือ กลุ่มที่มีจำนวน ร้อยละ 6.23 ก็คิดว่าควรใช้ข้อทดสอบ
 จากหนังสือคู่มือ ส่วนอีก 2 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 2.49 นั้น กลุ่มหนึ่งเห็นว่าควรเป็นข้อทดสอบจากหนังสือ
 แบบเรียน อีก กลุ่มหนึ่งก็คิดว่าควรเป็นข้อทดสอบจากหลาย ๆ แห่งรวมทั้งข้อตั้งที่ครูตนเอง ข้อทดสอบปีก่อน ๆ ข้อทดสอบจาก
 หนังสือคู่มือ ข้อทดสอบจากโรงเรียนอื่น ๆ และข้อทดสอบจากหนังสือแบบเรียน ทั้งมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งคือ ร้อยละ 1.87 ที่
 ก็คิดว่าควรนำข้อทดสอบของใครก็ได้ที่เหมาะสมมาใช้ในการวัดผล อย่างไรก็ตามนักเรียนเพียง ร้อยละ 1.25 เท่านั้น ที่คิดว่า
 ควรใช้ข้อทดสอบของกระทรวง ส่วนนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.31 ก็คิดว่าควรใช้ข้อทดสอบที่ครูตนเองร่วมกับข้อ
 สอนปีก่อน ๆ

พื้นที่ให้บริการเรียนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียน ดังได้แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่

37 - 38

ตารางที่ 37 อุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษารองนักเรียน

อุปสรรคในการเรียนวิชาสังคม- ศึกษารองนักเรียน	โรงเรียนราช				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ		
ไม่มีเงินลงทุนค่าพาความรู้เพิ่มเติม																
เรียน ห้องสมุดพิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา	25	12.25	5	5.62	12	9.92	6	5.22	3	9.09	11	25.58	2	5.41	64	9.97
ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร	36	17.65	6	6.74	27	22.31	25	21.74	4	12.12	8	18.60	11	29.73	117	18.22
ผู้ปกครองมีทัศนคติไม่เต็มใจและไม่สนับสนุนให้เรียน	1	0.49	-	-	1	0.83	1	0.87	-	-	-	-	1	2.70	4	0.62
ครูสอนนำเรียนและไม่ใช้อุปกรณ์การสอนช่วย	24	11.76	11	12.36	12	9.92	22	19.13	7	21.21	9	20.93	5	13.51	90	14.02
เนื้อหาวิชาที่เรียนซ้ำซากไม่น่าสนใจ	33	16.18	9	10.11	21	17.36	25	21.74	2	6.06	10	23.26	2	5.41	102	15.90
ครูในหมวดวิชาอื่นมาร่วมตั้งครูในหมู่ไม่คอยให้ความสนใจสนับสนุนวิชาที่	5	2.45	5	5.62	2	1.65	6	5.22	1	3.03	1	2.33	1	2.70	21	3.27

ตารางที่ 37 (ต่อ) อุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

อุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ขาดอุปกรณ์การสอน	31	15.20	23	25.84	17	14.05	14	12.17	8	24.24	18	41.86	10	27.02	321	18.85
เวลาเรียนน้อย	40	19.61	33	37.08	33	27.27	25	21.74	2	6.06	15	34.88	4	10.81	152	23.68
ห้องสมุดไม่มีหนังสือวิชาสังคมศึกษา เป็นงบท	5	2.45	-	-	-	-	4	3.48	-	-	-	-	-	-	9	1.40
ไม่ชอบท่องและไม่มีกระดาษในครัว	5	1.47	-	-	6	4.96	-	-	-	-	1	2.33	-	-	10	1.56
ความจำไม่ใคร่และเข้าใจยาก	2	0.98	-	-	1	0.83	4	3.48	2	6.06	-	-	-	-	9	1.40
ไม่ค่อยมีเวลาของหนังสือ	-	-	3	3.37	2	1.65	2	1.74	-	-	-	-	-	-	7	1.09
มีสิ่งงงใจเกี่ยวกับความรู้เพิ่มเติมไม่ มากพอสำหรับ	-	-	4	4.49	7	5.79	-	-	-	-	2	4.65	1	2.70	14	2.18
ครูสอนเร็วเกินไป	2	0.98	1	1.12	2	1.65	-	-	2	6.06	-	-	-	-	7	1.09
ครูไม่สนใจนักเรียน	3	1.47	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.33	-	-	4	0.62
ใช้เวลาทบทวนบทเรียนน้อยไป	2	0.98	-	-	1	0.83	-	-	3	9.09	1	2.33	-	-	7	1.09

ตารางที่ 37 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 23.68 ตอบว่าอุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษามี
ที่เวลาเรียนน้อย โดยมีจำนวนนักเรียนที่สูงสุดคือนักเรียนแผนกศิลป์ในโรงเรียนชาย คือ ร้อยละ 37.06 ถ้าเปรียบอุปสรรคใน
การเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 18.85 ในแง่การขาดอุปกรณ์การสอน จำนวนนักเรียน
ที่สูงสุดคือแผนกวิชาเกษตรในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 41.86 ส่วนอันดับที่ 3 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ
ร้อยละ 15.22 ตอบว่าอุปสรรคอยู่ที่ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร อีก 2 กลุ่ม ที่มีจำนวนรองลงมาคือร้อยละ 15.90 กับร้อยละ
14.02 ตอบว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนซ้ำซากไม่น่าสนใจ กับครูสอนซ้ำและไม่ใช่อุปกรณ์ช่วยตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีนักเรียน
กลุ่มเล็ก ๆ ที่ไม่เกินร้อยละ 2.18 อีกหลายกลุ่มที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษาไว้หลายท่านแยก
ต่างกัน เช่น เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากตนเองมาจ มาจากครูบ้าง มาจากโรงเรียนบ้าง เป็นต้นว่า ร้อยละ 2.18 ตอบว่ามี
แหล่งไหนสนใจความรู้เพิ่มเติมไม่มากเท่าที่ควร ร้อยละ 1.56 ตอบว่าไม่ชอบห้องและไม่มีศรีษะในตู้ ร้อยละ 1.40 ซึ่ง
มีจำนวนเท่ากับ 2 กลุ่ม ตอบว่าเพราะห้องสมุดไม่มีหนังสือวิชาสังคมศึกษาเพียงพอกับความจำไม่ใคร่ดีและเข้าใจซา ส่วนนักเรียน
กลุ่มเล็กที่สุด คือ ร้อยละ 0.62 ก็มี 2 กลุ่ม เช่นกัน มีความเห็นต่างกันคือ กลุ่มหนึ่งตอบว่าอุปกรณ์การสอนมีทัศนคติไม่ดีและไม่สนับสนุน
ในการเรียนวิชา แต่อีกกลุ่มหนึ่งตอบว่าเพราะครูไม่สนใจนักเรียน.

ตารางที่ 38 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการ เรียนที่ เป็นอุปสรรคต่อการ เรียนวิชาสังคมศึกษา

สภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน วิชาสังคมศึกษา	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมเพศ			
	วิทยาศาสตร์		ศิลป์		วิทยาศาสตร์		ศิลป์		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลป์	
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ
ครูเข้มงวดมากเกินไป	37	18.14	13	14.61	15	12.40	16	13.91	7	13.91	10	23.26	3	8.11	101	15.73
ครูไม่รับผิดชอบหน้าที่ เพียงพอจากภายนอก เช่น เลี้ยงรถขนครุ	14	6.86	3	3.37	5	4.13	4	3.48	4	12.12	2	4.65	2	5.41	34	5.30
ห้องเรียนอากาศถ่ายเทไม่สะดวก	13	6.37	11	12.36	9	7.44	10	8.70	4	12.12	4	9.30	2	5.41	53	8.26
แสงสว่างไม่เพียงพอ	13	6.37	3	3.37	3	2.48	4	3.48	1	3.03	2	4.65	5	13.51	31	4.83
โต๊ะ เก้าอี้ นั่งไม่สบาย	27	13.24	11	12.36	20	16.53	17	14.78	2	6.06	8	18.60	5	13.51	90	14.02
จำนวนนักเรียนในห้องมากเกินไป																
ทั่วไป	18	8.82	6	6.74	10	8.26	6	5.22	3	9.09	8	18.60	7	18.92	58	9.03
ห้องเรียนไม่มั่งคั่ง	28	13.73	12	13.48	6	4.96	11	9.57	3	9.09	7	16.28	3	8.11	70	10.90
สภาพห้องไม่สะอาดเพียงพอจาก ภายนอก	12	5.88	10	11.24	16	13.22	12	10.43	2	6.06	10	23.26	9	24.32	71	11.06
อากาศร้อนมากจนเกินไป	2	0.98	-	-	2	1.65	1	0.87	-	-	-	-	-	-	5	0.78
อุปกรณ์การเรียนไม่พร้อม	6	2.94	2	2.25	6	4.96	2	1.74	4	12.12	5	11.63	3	8.11	28	4.36

ตารางที่ 38 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 40.50 ทอมว่าสภาพการเรี้นดีเป็นอุปสรรคต่อ
 การเรี้นวิชาสังคมศึกษาโตมการมีเสียงรบกวนจากภายนอกเช่น เสียงรถยนต์ เป็นต้น จำนวนนักเรียนที่สูงสุดโตมนักเรียน
 แผนกคือปโนโรงเรียนราช คือ ร้อยละ 53.93 ที่รองลงมาโตมนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ปโนโรงเรียนสตรีศึกษา ร้อยละ
 51.16 โตมนักเรียนจำนวนมากรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 15.73 ทอมว่าครูเข้มงวดกวดขันเกินไป จำนวนนักเรียน
 ที่สูงสุดโตมนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ปโนโรงเรียนสตรีศึกษา ร้อยละ 23.26 นักเรียนกลุ่มใหญ่เป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ
 14.02 ทิวาสภาพการเรี้นดีเป็นอุปสรรคต่อกรการเรี้นวิชาสังคมศึกษาโตมก โตะ และเกรอช นังไม่ชมาช นอกจากนี้องมีความ
 คิดเห็นของนักเรียนดุดมย่อย ๆ ที่ไม่เกินร้อยละ 11.06 อกุหลายกลุ่ม เป็นทว่า กลุ่มร้อยละ 11.06 ทอมว่าสภาพของไม่ค
 และมีเสียงรบกวนจากภายนอก กลุ่มร้อยละ 10.90 ทอมว่านองเรี้นไม่มีระเบียบกลุ่ม ร้อยละ 9.03 ทอมว่าจำนวนนักเรียน
 ปนของมากเกินไป ฟาโศอชคค กลุ่ม ร้อยละ 5.30 ทอมว่าครูไม่วันดีทอบคองหน้าที อีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มที่มีจำนวนร้อยละ
 4.36 ทอมว่าอุปกรณการชอนไม่ชรวม

ตารางที่ 39 ทัศนคติของนักศึกษานักเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการเรียน

ทัศนคติของนักศึกษานักเรียน ประถมศึกษาเกี่ยวกับการเรียน	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลปะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
สนใจใฝ่หาความรู้ในตนเอง	35	17.16	24	26.97	28	23.14	35	30.43	12	36.36	20	46.51	9	24.32	163	25.39
ตามครูผู้สอน	99	48.53	61	68.54	54	44.63	79	68.70	15	45.45	35	81.40	19	51.35	362	56.39
ตามผู้ปกครอง	7	3.43	4	4.49	3	2.48	11	9.57	4	12.12	1	2.33	3	8.11	33	5.14
ตามเพื่อน	58	28.43	16	17.98	26	21.49	31	26.96	1	3.03	16	37.21	5	13.51	153	23.83
ไม่สนใจใครเลย	19	9.31	2	2.25	6	4.96	5	4.35	1	3.03	1	2.33	2	5.41	36	5.61
สนใจจากหนังสือเรียน	7	3.43	3	3.37	6	4.96	5	4.35	-	-	-	-	2	5.41	23	3.58
ตามผู้รู้ในท้องถิ่น ๗ โดยเฉพาะ	7	3.43	5	5.62	-	-	3	2.61	1	3.03	3	6.98	2	5.41	16	2.49

ตารางที่ 39 จะเห็นว่านักศึกษากลุ่มไฮดูมีสูง คือ ร้อยละ 56.39 หมายความว่าเมื่อประถมศึกษาเกี่ยวกับการเรียน ก็จะมีทัศนคติเกี่ยวกับการตามครูผู้สอน จำนวนที่สูงสุดโดยนักศึกษานักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสหศึกษา คือ ร้อยละ 81.40 ซึ่งรองลงมาคือนักเรียนชายในโรงเรียนหญิง ร้อยละ 68.70 ซึ่งใกล้เคียงกับนักศึกษานักเรียนชาย คือ ร้อยละ 68.54 จำนวนนักศึกษากลุ่มไฮดูรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 มีคือร้อยละ 25.39 ทัศนคติโดยการสนใจใฝ่หาความรู้ในตนเอง ส่วนจำนวนนักศึกษากลุ่มไฮดูเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 23.83 นั้น

แก้ปัญหาช่วยการงานเพื่อน นอกจากนี้โค่นกตถุมนักเรียนที่มีจำนวนข้อ ๆ อีก 4 กลุ่ม ที่งานแคว้นมีปัญหาค้างกันออกไป คือ กลุ่มที่ 1 ซึ่งมีจำนวน รอยละ 5.14 แก้ปัญหาช่วยการงานบุคคลของ กลุ่มที่ 2 คือ รอยละ 3.58 ไขว้พันกว่าจาก หนังสือเรียน กลุ่มที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือ รอยละ 2.49 แก้ปัญหาช่วยการงานผู้รู้ในสถานนั้น ๆ โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามก็ยังมึ้นักเรียนออกอีกกลุ่มหนึ่งคือ รอยละ 5.61 ที่เมื่อประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนแล้วกลับไม่ถามใครเลย

ภาคที่ 4

ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

ในภาคที่ 4 ใ้ข้อใ้ให้นักเรียนที่คอมเม้นตอบตามเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่ไ้ข้ข้อดี กับซึ่งผิดคิดว่าควรปรับปรุงใ้ข้อใ้การเรียนวิชาไม่ไ้ข้ข้อดี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนวิชาสังคมศึกษา และ เพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาใ้ดีขึ้น ขอเสนอแนะใ้ให้นักเรียนเสนอแนะนั้น ไ้มาวิเคราะห์ เป็น ข้อละ และ เสนอใ้ใ้ในการร่างที่ 40 - 42

ตารางที่ 40 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษาใช้โดยเฉลี่ย

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ การเรียนวิชาสังคมศึกษาใช้โดย เฉลี่ย	โรงเรียนชาย				โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด			
	วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		วิทยาศาสตร์		ศิลปะ		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์				ศิลปะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ทดสอบออกทางสมาธิเสมอ	97	27.94	33	37.08	44	36.36	41	35.65	9	27.27	11	25.81	12	32.43	207	32.24
ทดสอบเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ	87	42.65	37	41.57	65	53.72	64	55.65	13	42.42	21	48.84	16	48.65	370	57.63
ทดสอบอย่างน้อยเดือนละครั้ง	43	21.08	16	17.98	9	7.44	8	6.96	8	24.24	9	20.93	6	16.22	99	15.42
ทดสอบเมื่อถึงเวลาสอบประจำภาค	17	8.33	3	3.37	3	2.48	2	1.74	3	9.09	2	4.65	1	2.70	31	4.83

ตารางที่ 40 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 57.63 คิดว่าการเรียนวิชาสังคมศึกษาจะใช้โดยดีคือเมื่อนักเรียนทดสอบเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ จำนวนนักเรียนสูงสุดโดยนักเรียนแบบทดสอบไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 55.65 มีรองลงมาโดยนักเรียนแบบทวิศึกษาในโรงเรียนหญิงเช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 53.72 สำหรับนักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 32.24 คิดว่าการทดสอบออกทางสมาธิเสมอ อีกกลุ่มหนึ่งคือร้อยละ 15.42 คิดว่าการทดสอบอย่างน้อยเดือนละครั้ง ส่วนนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุด คือร้อยละ 4.83 มีความเห็นต่างออกไปคือควรทดสอบเมื่อถึงเวลาสอบประจำภาค โดยจำนวนที่สูงสุดโดยนักเรียนแบบทวิศึกษาไปในโรงเรียนหญิง คือ ร้อยละ 9.09

ตารางที่ 41 ลักษณะของวิธีการสอนของครูที่นักวิจัยชอบ

ลักษณะของวิธีการสอนที่นักวิจัยชอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง		โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด							
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
อธิบายบทเรียนความหลักสูตรอย่างกว้างขวาง แล้วให้นักเรียนจดไว้ในสมุดโดยไม่ท่องมี หนังสือแบบเรียน	42	20.58	16	17.98	23	19.01	15	13.04	9	27.27	6	13.95	5	13.51	126	19.62
นักเรียนมีหนังสือแบบเรียนทุกคน ครูอธิบาย บทเรียนในหนังสือตามลำดับโดยไม่ขยาย ความเพิ่มเติม	17	8.33	3	3.37	9	7.44	6	5.22	2	6.06	1	2.33	-	-	38	5.91
นักเรียนมีหนังสือแบบเรียนทุกคนยกเว้นคนพิการ หากความรู้อื่นเพิ่มเติมและเปิดโอกาสให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นได้เต็มที่	113	55.39	60	67.42	76	62.81	78	67.83	21	63.64	34	79.07	28	-	420	65.42
ครูอธิบายเรื่องราวในหนังสือบางเรื่องแล้วให้ นักเรียนค้นคว้าเพื่ออภิปรายและทำรายงาน ส่งเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ	16	7.84	6	6.74	3	2.48	9	7.63	1	3.03	-	-	-	-	35	5.45

ตารางที่ 41 (ต่อ) ลักษณะของวิธีการสอนของครูที่นักเรียนชอบ

ลักษณะของวิธีการสอนที่นักเรียนชอบ	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง				โรงเรียนสหศึกษา				รวมยอด					
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป		วิทยาศาสตร์		ศิลป							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ชวากีการสอนนอกเหนือจากหนังสือแบบ-																
เรียนบาง	4	1.96	-	-	3	2.48	3	2.61	-	-	-	-	1	2.70	11	1.71
หาเรื่องมาประกอบให้สนใจ	5	2.45	-	-	-	-	2	1.74	-	-	-	-	1	2.70	8	1.25
มีวิธีอธิบายให้เข้าใจ	-	-	2	2.25	2	1.65	-	-	-	-	2	4.65	-	-	6	0.93
เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	7	3.43	2	2.25	5	4.13	2	1.74	1	3.03	-	-	2	5.41	19	2.96

ตารางที่ 41 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 65.42 ชอบว่าลักษณะของวิธีการสอนของครูที่นักเรียนชอบในด้านการให้นักเรียนมีหนังสือแบบเรียนทุกคน แยกของคนที่หาความรู้เพิ่มเติมและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่ จำนวนนักเรียนที่สูงที่สุดใต้นักเรียนผบนก วิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษาคือ ร้อยละ 79.07 นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 19.62 ชอบในครูอธิบายให้เรียนตามหลัก สูตรอย่างกว้างขวางแล้วให้นักเรียนซักถามโดยไม่มีหนังสือแบบเรียน นอกจากนี้ยังมีนักเรียนอีกกลุ่มที่ชอบลักษณะของวิธีสอนของครูแตกต่างกันไป คือ กลุ่มที่นักเรียนร้อยละ 5.91 ชอบว่าชอบวิธีการที่ให้นักเรียนมีหนังสือแบบเรียนทุกคน ครูอธิบายให้เรียนในหนังสือตามอัธยาศัยโดยไม่เจาะจงความ

เต็มเกิน กลุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 5.45 ชอบวิธีการที่ครูอธิบายเรื่องราวในหนังสือบางเรื่องแล้วให้นักเรียน
ค้นคว้า เชื่อมโยงรายละเอียดของเรื่องให้นักเรียนสนใจ ส่วนกลุ่มที่มีนักเรียน ร้อยละ 2.96 ชอบให้ครูเปิดโอกาส
ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น อีก 2 กลุ่มไม่ชอบใ้ครูสอนหรืออธิบายเฉพาะในบทเรียน คือ กลุ่ม ร้อยละ 1.71 บอกว่า
ชอบให้ครูสอนนอกเหนือจากหนังสือแบบเรียนบาง กลุ่ม ร้อยละ 1.25 ชอบให้ครูพาเรื่องมาประกอบในสมัยใจ ส่วนนักเรียน
กลุ่มเฉลี่ยที่สุด คือ ร้อยละ 0.93 ชอบให้ครูมีวิธีอธิบายบทเรียนให้นักเรียนเข้าใจ

ตารางที่ 42 ซึ่งชั้นักเรียนคิดว่าควรจะปรับปรุงเพื่อช่วยใ้การ เรียนวิชาสังคมศึกษาไทยได้ดี

สิ่งที่ควรปรับปรุง	โรงเรียนชาย		โรงเรียนหญิง					โรงเรียนสหศึกษา		รวมยอด						
	วิทยาศาสตร์		ศิลป		วิทยาศาสตร์		ศิลป		ทั่วไป							
	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ	จำ- นวน	ร้อยละ				
ปรับปรุงวิธีการสอนของครู	62	30.39	19	21.35	48	39.67	50	43.48	12	36.36	15	34.88	10	27.03	216	33.64
ปรับปรุงหนังสือแบบเรียน	46	22.55	20	22.47	27	22.31	21	18.26	8	24.24	13	30.23	7	18.92	140	21.81
ปรับปรุงหลักสูตร	24	11.76	12	13.48	14	11.57	7	6.09	10	30.30	4	9.30	3	8.11	74	11.53
จัดท้าวี่ชุดอุปกรณ์เพิ่ม	59	28.92	30	33.71	35	28.93	26	22.61	9	27.27	25	58.14	15	40.54	199	30.99
ให้ความสะดวกใ้การใ้ใช้ของสมมุค พิสัยกัณฑ์	37	18.14	19	21.35	24	19.83	14	12.17	-	-	14	32.56	3	8.11	111	17.29
ปรับปรุงตนเอง	5	2.45	3	3.70	6	4.96	6	5.22	2	6.06	4	9.30	2	5.41	28	4.36
ปรับปรุงชุดข้อกัณฑ์ข้อ 1-5	3	1.47	1	1.12	4	3.31	2	1.74	2	6.06	2	4.65	-	-	14	2.18
คองมีอาจารย์ที่มีความรู้ดี	2	0.98	-	-	-	-	1	0.87	-	-	-	-	1	2.70	5	0.78

ตารางที่ 42 แสดงว่านักเรียนกลุ่มใ้ใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ 33.64 คิดว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงเพื่อช่วยใ้การ เรียนวิชาสังคมศึกษาไทยใ้ได้ดี
แก่การปรับปรุงวิธีการสอนของครูใ้ดีขึ้น จำนวนใ้สูงสุดใ้คนใ้กับใ้เรียนแบบกัณฑ์ใ้ในโรงเรียนหญิงคือร้อยละ 43.48 นักเรียนกลุ่มใ้ใหญ่ขององมาใ้เป็น

อันดับที่ 2 คือ ร้อยละ 30.99 เห็นว่าควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่ม ส่วนที่รองลงมาเป็นอันดับที่ 3 คือ ร้อยละ 21.81 คิดว่าควรปรับปรุงผนังห้องนอนเรือน และที่รองลงมาเป็นอันดับที่ 4 คือ ร้อยละ 17.29 คิดว่าควรปรับปรุงใบกันไฟ-
ความสะอาดในการใช้ของชามุก และ ทัศนียภาพ ที่รองลงมาเป็นอันดับที่ 5 คือ ร้อยละ 11.53 คิดว่าควรปรับปรุงผลิตภัณฑ์
นอกจากนี้ยังมีบริเวณอีก 3 กลุ่มที่คิดว่าควรปรับปรุงในศาลาต่าง ๆ แยกต่างหากดังนี้ คือ กลุ่ม ร้อยละ 4.36 คิดว่าควร
ปรับปรุงตนเอง อีกกลุ่มหนึ่งคือ ร้อยละ 2.18 คิดว่าควรปรับปรุงหลายประการคือตั้งวิธีการสอนของครู หนังสือแบบเรียน
ผลิตภัณฑ์ จัดหาอุปกรณ์เพิ่มเติมลดความสะอาดที่จะได้รับจากการใช้ของชามุก ทัศนียภาพ ส่วนกลุ่มสุดท้ายซึ่งมีจำนวนร้อยละ
0.78 และถือเป็นนักเรียนกลุ่มแรกที่คิดว่าควรปรับปรุงในศาลาใหม่อาจารย์ที่มีความรู้ดี

ข้อเสนอแนะของนักเรียน

ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา" นั้น นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามก็ได้ให้ข้อเสนอแนะและเหตุผลบางประการ ซึ่งนับว่ามีประโยชน์แก่การปรับปรุงเนื้อหาซึ่งเหมือนกับข้อเสนอแนะของครู ทั้งนี้เพราะนักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมากในกระบวนการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่ได้มานี้ได้แยกออกเป็นหมวดใหญ่ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ติวเข้มวิชาการ

1. ควรจัดชั่วโมงเรียนให้มากขึ้น และจัดให้เรียนในเวลาเช้า
2. ควรจัดให้มีห้องสมุดที่หนังสือส่วนราชการค้นคว้าเกี่ยวกับวิชานี้เพียงพอ ควรให้นักเรียนมีโอกาสใช้ห้องสมุดบางอิสระ ทั้งควรจัดให้มีบรรณารักษ์ให้ความสะดวกแก่นักเรียนด้วย .
3. ควรจัดให้มีห้องสังคมศึกษาที่เงียบสงบ กว้างขวาง และมีอุปกรณ์การสอนพร้อม หรือจัดให้มีพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา
4. ควรจัดสถานที่เรียน และโต๊ะเก้าอี้ให้นักเรียนที่นั่งเรียนในอิริยาบถที่สบาย ไม่ตึงเครียดนัก ทั้งห้องเรียนควรจัดให้อยู่ในที่ซึ่งมีอากาศดีและมีแสงสว่างพอ
5. ควรสรรหาหรือคัดเลือกครูที่มีความรู้และมีความรับผิดชอบมาสอนวิชานี้
6. ควรมีการอบรมครูให้มีความรู้และมีความชำนาญเกี่ยวกับวิธีสอนวิชาสังคมศึกษาอยู่เสมอ
7. ในด้านเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น ควรปรับปรุงหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาให้มีความละเอียดถี่ถ้วน และใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้น
8. ไม่ควรจัดให้หลักสูตรมีเนื้อหาซ้ำกันกับวิชาอื่น เช่น วิชาวิทยาศาสตร์
9. ในด้านเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุมสังคมศึกษา และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย

10. ควรส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาทุกอาทิตย์ โดยให้นักเรียนเป็นผู้จัดการกันเอง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ และยังทำให้เด็กเกิดความสนใจ ค้นคว้ากว้างขวางขึ้น และมีความมั่นใจในการเรียน

11. ในคำอุปการณการสอน โรงเรียนควรจัดให้มีอุปกรณ์การสอนมากเพียงพอ โดยเฉพาะเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญ ๆ เช่น แผนที่ ภาชนะสำคัญ ๆ หิ้งยังควรจัดภาพยนตร์ ประกอบการเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

12. การอบรมครูให้รู้จักใช้อุปกรณ์การสอนในถูกต้อง

13. ควรจัดให้มีเพลงและบันทึกการสอนของครูไว้

14. ในคำตนังชื่อแบบเรียนนั้น ควรจัดทำหนังสือแบบเรียนให้มีมาตรฐานที่เชื่อถือได้

15. ขางกระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดพิมพ์แบบเรียนขึ้นเอง และให้โรงเรียนต่าง ๆ ซื้อหนังสือที่กระทรวง ฯ จัดพิมพ์ ในขณะที่ตนังชื่อแบบเรียนบางเล่มยังให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เต็มที่ควร

16. เนื้อหาในหนังสือแบบเรียนควรละเอียดกว่านี้ และควรถูกต้องความข้อเท็จจริง ภาษาที่ใช้ควรปรับปรุงให้รัดกุม ไม่ควรยากจนตื้นแฉะและไม่ยากอ่าน

17. แบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับระดับความเข้าใจของผู้อ่านแต่ละวัย

18. ควรเพิ่มรูปภาพในหนังสือเรียนให้มากขึ้น และภาพประกอบในหนังสือเรียน ควรแจ่มกระจ่างและสวยงามมาก

2. คอครูผู้สอน

1. ครูควรมีความรู้กว้างขวาง มีความมั่นใจในเนื้อหา สามารถติดตามเนื้องานต่าง ๆ ได้ทันเวลา และสามารถทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและอยากเรียน

2. กอมีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ได้ก็เพียงพอ

3. มีบุคลิกลักษณะดี

4. มีเสียงคังฉักเจมและนำหัง น้ำเสียงคองไม่รวมเวียนเกินไป ซึ่งทำให้
นักเรียนหมดความสนใจและเบื่อง่าย

5. ไม่ควรแข่งวคกวดขันกับนักเรียนหรือคู่แข่งไป เพราะจะทำให้ให้นักเรียน
ไม่กล้าซักถาม และทำให้ไม่อยากเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิชาหน้าที่พลเมือง และ
ศีลธรรม เป็นวิชาที่น่าเบื่อสำหรับคนส่วนมาก ถ้าครูเคร่งครัดเจ้าระเบียบก็ยิ่งเพิ่มความ
น่าเบื่อหน่าย

6. ครูควรมีอารมณ์ขัน มีเมตตา

7. ควรมีเทคนิคในการพูด ซึ่งจะชักชวนให้นักเรียนสนใจการเรียนยิ่งขึ้น

8. ควรวางตัวคังน้ำเสียง ไม่เล่นเกินไปหรือเครียดเกินไป

9. ควรให้ความสนใจแก่นักเรียนซึ่งถึงทุกคน ไม่ใจเฉพาะเจาะจงคนใดคนหนึ่ง
ซึ่งควรเข้าใจให้นักเรียนไปมาก และพยายามไกล่เกลี่ยกับนักเรียนเพื่อโอกาสจะอำนวยใน

10. ควรเห็นความสำคัญของการรวบรวมสิ่งที่สำคัญ และนำเสนอใจให้นักเรียน

11. ควรมีความกระตือรือร้นในการสอนและงานครู

12. ควรมีความสนใจและเอาใจใส่ คอยคอยมีทัศนคติที่ดีกับวิชาที่สอน

13. ครูจะต้องเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี

14. ครูควรจัดระบบการสอนให้ทันสมัย เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจและเป็นทางพา
ให้นักเรียนตั้งใจเรียนและจำได้ง่ายขึ้น

15. เวลาสอน ครูไม่ควรสอนแต่ในเฉพาะวิชา แต่ควรนำเอาความรู้รอบตัว
มาประกอบการสอนด้วย

16. ครูไม่ควรตำหนิเรื่องให้เร็วเกินไป ถ้าหากเกรงว่าเวลาจะไม่พอก็ควร
เพิ่มชั่วโมงหรือสอนพิเศษขึ้น

17. ครูควรหาวิธีสอนที่น่าสนใจและพยายามหาวิธีทำให้เด็กมีศรัทธาที่จะเรียน
วิชานี้

18. ครูควรมีวิธีอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้โดยง่าย ไม่วกวนไปมา เพราะบาง
วิชาซับซ้อนจำยาก เช่น ประวัติศาสตร์ เป็นต้น และควรมีวิธีเรียงลำดับเรื่อง ไม่ใช่ข้ามเรื่อง
นั้นมาเรื่องนี้ หรือเรียกโดยครูให้เบื่อกวนตบท้ายบทเรียน

19. ครูควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้นักเรียนซักถามบ้าง
 20. ครูไม่ควรให้เรียนแต่ในตำราเพียงอย่างเดียว ในบางโอกาสควรให้นักเรียนค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุดมาประกอบเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนและเขียนรายงานควยจึงจะได้นอ
 21. ครูไม่ควรอ่านหนังสือแบบเรียนให้นักเรียนฟังทุกตัว เพราะนักเรียนมีความเห็นว่าตนไปอ่านเขาเองได้ ควรให้ความรู้เพิ่มเติมจะดีกว่า
 22. ครูต้องฝึกให้นักเรียนจดงานเองเป็น เช่น ให้ออกใบตอบท้ายชั่วโมงเป็นเรื่อง ๆ ไป ไม่ใช่จกรวม ๆ กันไปทีละหลายเรื่อง และควรแนะให้นักเรียนฝึกทำบันทึกข้อความเท่าที่อาจารย์สอนไปแล้วแต่ครั้งควย
 23. ควรจัดให้มีการอภิปรายและโต้วาทีเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นปัญหา
 24. ควรให้นักเรียนไปอ่านหนังสือมาวงสนทนา แล้วแข่งขันกันตอบปัญหาในบางครั้ง และให้นักเรียนทำรายงานข่าวที่เกี่ยวกับความรู้จากหนังสือพิมพ์
 25. ครูควรให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อสมควร
 26. การนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ และสถานที่สำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนนั้น ควรจัดอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และไม่ซ้ำที่กัน
 27. ครูควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่เห็นว่านักเรียนสนใจ
 28. ครูควรจัดหาหนังสือ นิตยสาร วารสารที่น่าสนใจจากสถานที่ต่าง ๆ มาประกอบการเรียน
 29. ครูควรใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการประกอบการสอน เช่น ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง รูปภาพ แขนที่ เป็นคน
 30. ควรมี obect แจกใบทหนึ่ง ๆ เพื่อเป็นการสรุปและช่วยให้นักได้แม่นยำขึ้น
 31. ควรให้นักเรียนหาแบบฝึกหัดมาก ๆ เพื่อช่วยความจำ และควรมีการทบทวนก่อนขึ้นบทเรียนใหม่
 32. ครูควรตรวจการบ้านด้วยตนเอง ไม่ใช่ให้นักเรียนมาตรวจพร้อมกันในห้องเรียน
 33. เมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ ควรทดสอบทุกครั้ง หรืออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- คำกานนี้ใช้ในการทดสอบไม่ควรคลุมเครือ และครูไม่ควรทคละแบบมากเกินไป จะทำให้นักเรียนหมกกำลังใจ